

A

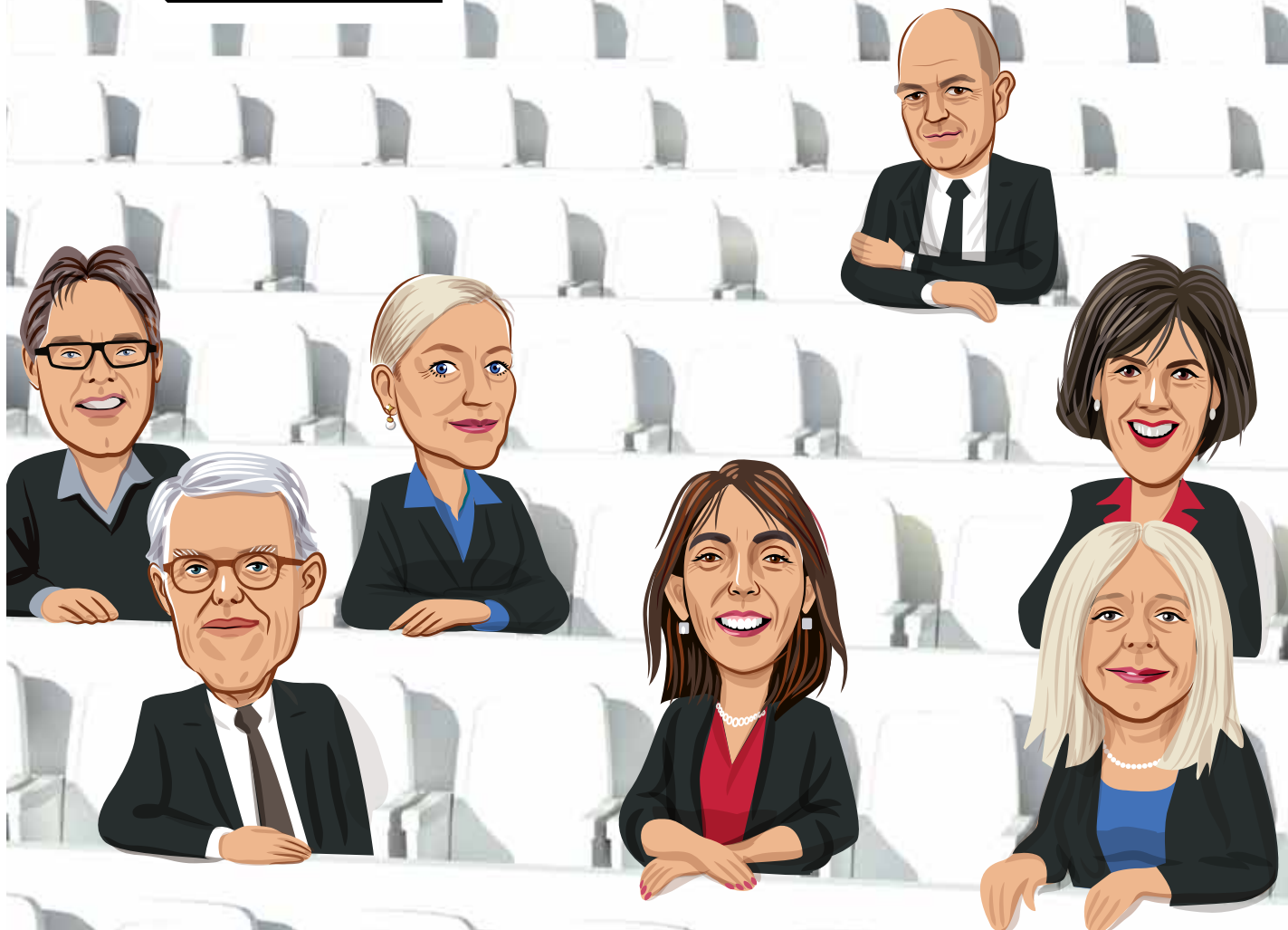
ADVOCATENBLAD

Emeritus hoogleraar
wetenschapsfilosofie
Ton Derksen over
justitiële dwalingen

Analyse: voordelen
en gevaren van
de uitzondering
op witwassen

Was invoering
strafrecht voor
adolescenten een
wassen neus?

Augustus 2014 | nr. 8

ONDER PROFESSOREN

HOE DENKEN HOOGLERAREN OVER
KWALITEIT ADVOCATUUR?

"Grip op verzuim:
word eigenrisicodragers
voor de ziekte wet"

M-VERZEKERINGEN

Eigenrisicodragerschap ziekte wet

- Grip op re-integratie
- Premiebesparing
- Vaste premie voor 3 jaar

Voor werkgevers nemen de financiële risico's flink toe. Sinds 1 januari 2014 zijn werkgevers financieel verantwoordelijk voor ex-werknemers die ziek uit dienst gaan na een tijdelijk contract. Hoe speelt u hier op in? U kunt kiezen om niet langer van het UWV afhankelijk te zijn, maar hiervoor zelf een verzekering af te sluiten. Als eigenrisicodragers neem je de regie over de uitvoering van de Ziekte wet in eigen hand.

Met het unieke product van M, specifiek voor advocaten- en accountantskantoren, verloopt de uitvoering van de ziekte wet via een particuliere verzekeraar en uitvoeringsinstantie. Uit ervaring blijkt dat zij samen aantoonbaar betere re-integratie resultaten behalen dan het UWV. Het voordeel? Effectieve ondersteuning bij re-integratie inspanningen en een forse premiebesparing!

Let op: wilt u per 1 januari 2015 eigenrisicodragers worden? Dan moet u dit vóór 2 oktober 2014 doorgeven aan de Belastingdienst. Wij kunnen u hierover adviseren en begeleiden u in de transitie naar het eigenrisicodragerschap. Neem voor meer informatie contact op met één van onze adviseurs.

M-VERZEKERINGEN.NL

Ringbaan West 240 • Tilburg • T 013 594 28 28 • m@mutsaerts.nl

REDACTIONEEL

Robert Stiphout

Nieuwe stap

Het was spannend en de techniek gooide helaas een beetje roet in het eten, maar gelukkig reageerden de aanwezigen sportief en enthousiast. Op de Kleine Kantorendag 2014 van Sdu Juridische Opleidingen kregen advocaten de kans om als eersten een workshop van het *Advocatenblad* bij te wonen. Ze kregen van de redactie te horen hoe ze de kans vergroten op een plekje op de opiniepagina's van kranten, hoe ze zichzelf via blog en site kunnen promoten en hoe ze een doorwrochte analyse in een juridisch vakblad kunnen krijgen. Ze kregen, kortom, te horen hoe je een goed stuk kunt schrijven én publiceren.

Het *Advocatenblad* is voortaan meer dan een blad alleen. Op de workshop 'Leren publiceren' volgt in Amsterdam de *Advocatenblad* Tuchtrectdag. Op 27 oktober vertellen deskundigen als Leonie Ramme- loo, Trudeke Sillevius Smitt, Robert Sanders en Joost van Dijk er over wijzigingen en veranderingen in het tucht(proces)recht. Is er een lijn binnen de tucht- rechtspraak te ontdekken, en worden trends binnen het tuchtrecht beïnvloed door bijvoorbeeld artikel 6 EVRM? Wat is de grens tussen het strafrecht en het tuchtrecht? Hoe ziet de toekomst van het tuchtrecht eruit? Kan het huidige systeem gehandhaafd blij- ven of blijkt er uit het veld een andere behoefte aan

afdoening van klachten te zijn? Op maandag 1 december volgt de eerste Kroniekendag. De auteurs van de Kronieken Formeel en Materieel strafrecht praten u bij over de jongste ontwikkelingen en juris- prudentie in deze rechtsgebieden.

Opgeven voor de Tuchtrectdag en de Kronie- kendag kan via sdujuridischeopleidingen.nl. Intus- sen horen we natuurlijk graag wat u vindt van deze nieuwe stap van het *Advocatenblad*. Wie weet heeft u zelf suggesties. We zijn, zoals bekend, te vinden via redactie@advocatenorde.nl. Het kan per slot van rekening geen kwaad als u ons een spiegel voor- houdt en ideeën deelt. 'Intervisie moet', was een van de belangrijkste lessen die advocaten meekregen op de Kleine Kantorendag.

In dit nummer krijgt ook de gehele advoca- tuur een spiegel voorgehouden. Het *Advocatenblad* vroeg hoogleraren met een leerstoel op het terrein van rechtspraak, rechtspleging, rechterlijke macht, Openbaar Ministerie of vergelijkbare leeropdracht naar de kwaliteit van de advocatuur. Hun advies? Pas u aan en innoveer. Mocht u zich nu willen innoveren door succesvol publiceren dan weet u ons vast te vin- den. We komen graag langs voor een workshop over dit thema.

Robert Stiphout

Harry Veenendaal

'Van Haersma
Buma wakkert
angst aan'

PAG. 5

Walter Hendriksen

'Ook met KEI moeten
advocaten hun werk
kunnen blijven doen'

PAG. 48

Dolph Stuyling de Lange

'Afscheid nemen
van medewerkers
doe je zo'

PAG. 41

12 FRISSE NEUS

‘Een goede advocaat durft te adviseren’

Michiel Odink is managing partner van Osborne Clarke en gaat de Nederlandse markt op voor de Engelsen.

30 SERVICE

Prettig verzekerd tegen arbeidsongeschiktheid

Waar kunt u het best op letten bij een arbeidsongeschiktheidsverzekering of alternatieve regeling?

34 INTERVIEW

‘Advocaten zijn geen schakers’

Wetenschapsfilosoof Ton Derksen vindt dat strafrechtjuristen onvoldoende geschoold zijn in waarheidsvinding.

INTERACTIE

3 Mail, @Advocatenblad, Pöll

ACTUEEL

4 Kort, Advocatenblad.nl

5 Citaat, Cijfers, Column

Harry Veenendaal

6 Ter zitting, Agenda

7 Intussen op het Binnenhof

8 Gezien

9 Lawyers for lawyers

10 ‘Moderniseren is geen doel op zich’

REPORTAGE

11 Een plek om te sparren

FRISSE NEUS

12 ‘Een goede advocaat durft te adviseren’

COVER

14 Onder professoren

ANALYSE

22 Witwassen van uit eigen

misdrrijf afkomstige voorwerpen

26 Invoering van het adolescentenstrafrecht: een wassen neus?

SERVICE

30 Verzekeren is een kunst

INTERVIEW

34 ‘Advocaten zijn geen schakers’

MEDIATION

38 Omzet onder de norm

EVEN OPFRISSEN

39 Klagen tegen inhouding rijbewijs

PRAKTIJK

40 Een kwestie van wennen

41 Column Dolph Stuyling de Lange

CANON

42 Apostel der mensheid

VAN DE ORDE

43 Ordeberichten,

@Advocatenorde

44 Ordeberichten, Transfers

46 Van de tuchtrechter

48 Ten slotte: column

algemeen deken

Walter Hendriksen

COLOFON

94e jaargang

Het *Advocatenblad*, het maandblad voor de Nederlandse advocatuur, versijnt 12 keer per jaar (elke laatste donderdag van de maand) en wordt uitgegeven door Sdu Uitgevers. De van de Nederlandse Orde van Advocaten onafhankelijke redactie stelt de inhoud samen.

Hoofredacteur

Robert Stiphout

Redactie

Sabine Droogeleever Fortuyn, Nathalie GlouDEMANS-Voogd en Hedy Jak

Advocaat-redactieleden:

Koert Boshouwers, Halime Celik, Anneke Groenewoud, Martijn Maathuis, Robert Malewicz, Christiaan Oberman, Marc Padberg, Leonie Rammeloo, Theo van Schagen, Bart van Tongeren

Beeldredactie

Charlotte Helmer

Vormgeving

Dimdim, Den Haag

Correctie

Sandra Braakmann

Druk

Senefelder Misset, Doetinchem

Citeerwijze

Adv.bl. 2014-8, p.

Aan dit nummer werken mee

René van Asselt, Erik Jan Bolsius, Paula Boshouwers, Maarten Bakker, Emiel van Dongen, Alrik de Haas, Walter Hendriksen, Rachida el Hessaini, Emilie Hudig, Jean-Pierre Jans, Marlies Kloppenburg, Michel Knapen, Lars Kuipers, Kim van der Meulen, Joost Nan, Vivienne

van de Port, Robert Sanders, Tatiana Scheltema, Trudeke Sillevs Smitt, Dolph Stuyling de Lange, Harry Veenendaal en Marian Verburgh

Redactionele bijdragen

Bijdragen kunnen naar redactie@advocatenorde.nl. Per 500 woorden leveren deze 1 opleidingspunt op. De redactie heeft het recht bijdragen in te korten.

Sdu Uitgevers

Gert Jan Schinkel (uitgever)

Advertenties

Fenneke Rosier en Angela Bruins (media adviseurs) 070-378 05 62 www.sduadverteren.nl, sdu.adverteren@sdu.nl, Inzendtermijn: nr. 9, 13 augustus 2014 nr. 10, 10 september 2014

Abonnementen

Per jaar: 232,50 euro (incl. verzend- en administratiekosten). Studenten: 116 euro. Jaarbanden: 39,95 euro (excl. verzendkosten). Losse nummers: 30 euro (excl. verzendkosten). Alle bedragen zijn excl. btw.

Adreswijzigingen

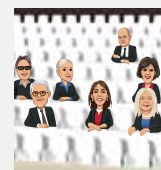
Sdu Uitgevers klantenservice, 070-378 98 80, Postbus 20014, 2500 EA Den Haag, www.sdu.nl/service; adreswijzigingen van advocaten: adres@advocatenorde.nl.

Bureau van de Orde

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag Postbus 30851, 2500 GW Den Haag info@advocatenorde.nl, 070-335 35 35 Helpdesk: helpdesk@advocatenorde.nl, 070-335 35 54

ISSN 0165-1331

Behoudens door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden veevoudigd of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden. Het al dan niet op verzoek van de redactie aanbieden van artikelen aan het *Advocatenblad* impliceert toestemming voor openbaarmaking en veevoudiging t.b.v. de (elektronische) ontsluiting van (delen van) *Advocatenblad* in enige vorm.

Omslag: Dmitry de Bruin/René van Asselt

HOE
KEURMERK

Uitgeversverbond
Groep uitgevers voor
vak en wetenschap

MAIL

OVERDRAGEN
VORDERINGEN

In het *Advocatenblad* van februari 2014 (pagina 39 en 40) wordt aandacht besteed aan de betalingsmoraal van cliënten. Besproken wordt hoe de advocatuur omgaat met 'wanbetalers'. In het artikel komt de volgende tekst voor:

'Als zelf innen niet lukt en afschrijven een slecht gevoel geeft, dan kan de vordering altijd nog worden verkocht. Dat gebeurt steeds vaker (...).'

Uit het artikel volgt verder dat de verkoop van vorderingen op cliënten, in elk geval ten dele, plaatsvindt aan commerciële entiteiten. Als voorbeeld wordt verkoopjevordering.nl genoemd. Het dekenberaad wijst u erop dat het verkopen (of cederen) van uw vordering op cliënten niet is toegestaan. U behoort uw vordering (zeker niet met het daarbij behorende dossier) niet aan een derde, niet zijnde een geheimhouder, te verkopen.

Een advocaat die een vordering op een cliënt heeft en deze vordering aan een derde (niet-geheimhouder) verkoopt, schendt daarmee zijn geheimhoudingsverplichting. Hij maakt daarmee immers de persoonlijke gegevens van zijn cliënt (inclusief de gegevens die uit het dossier blijken) kenbaar aan die derde.

Een advocaat die een vordering op een cliënt heeft en deze vordering niet zelf in een procedure aanhangig wil/kan maken, doet er verstandig aan daartoe een andere advocaat in te schakelen. Die advocaat behartigt dan, in het kader van een opdrachtovereen-

komst, de belangen van de advocaat/crediteur. Gegeven die opdrachtovereenkomst blijven de cliëntgegevens dan binnen de geheimhoudingsverplichting.

Het dekenberaad roept u al met al op voorzichtig te zijn met het overdragen van vorderingen op cliënten. U dient zich terdege bewust te zijn van uw geheimhoudingsverplichting en derhalve geen vorderingen aan niet-advocaten over te dragen. De geheimhoudingsverplichting geldt ook jegens een 'wanbetaler'.

*Namens het dekenberaad,
Nardy Desloover (deken Rotterdam)*

TYPISCH OPSTELTEN

Het *Advocatenblad.nl* kopte: 'Groen-Links: inperken legaliteitsbeginsel "slecht idee"'. Typisch Opstellen!

Wij hadden niet anders verwacht van een minister die al jaren bewijst het met de principes van onze rechtsstaat niet al te nauw te nemen, getuige bijvoorbeeld zijn voorstellen om heel autorijgend Nederland vier weken in een politiedatabank op te slaan (ANPR), ieders computer te kunnen hacken, ongebreideld cameratoezicht in te voeren en iedere politieagent een Taser-wapen te geven. Zijn voorstel om nu ook maar meteen het hele legaliteitsbeginsel op de schop te nemen, past keurig in dat rijtje.

*Vincent Böhre (Director of operations
Privacy First, Amsterdam)*

@ADVOCATENBLAD

Dit kan niet waar zijn:
'@Advocatenblad: DAS: Wel 'lawyer', geen advocaat' #advocatuur #LinkedIn' @Het_OM @JBAdvocaten @ReinierJK

Hoekstra: 'Positieve omslag toezicht advocatuur zet door' Soms gaat het toch goed met het toezicht!
@EerdeHaitze

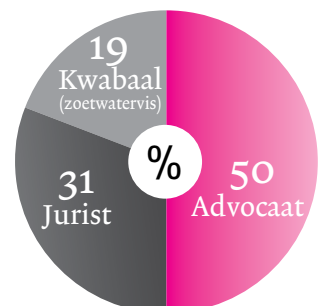
Advocaten laten omzet liggen. Goed artikel in @Advocatenblad #omzet #advocatuur pic.twitter.com/UzMxM92qdd
@rjvaneen

Niet alleen de advocatuur!
'@Advocatenblad: Inperking strafvordelijke legaliteitsbeginsel verontrust advocatuur'
@TerrydeJong

Wat leest de kroniek Burgerlijk Procesrecht en Aansprakelijkheidsrecht lekker weg zeg @Advocatenblad @BeensSebastian

POLL

DAS rechtsbijstand en jurist Floris Zwartkruis voerden afgelopen week een discussie over de betekenis van het woord 'lawyer'. Welk vertaling omschrijft deze term het best volgens u?

Geef ook uw mening op Advocatenblad.nl.

KORT

In Memoriam - John Allen

Nathalie Gloudemans-Voogd

Veel is nog onduidelijk over de ramp met vlucht MH17 als dit nummer ter perse gaat. Wel krijgen de slachtoffers steeds meer een gezicht. Ook voor de advocatuur komt het nieuws dichtbij, nu blijkt dat advocaat John Allen en zijn gezin aan boord van het vliegtuig zaten.

Allen werd geboren in Groot-Brittannië, maar verhuisde op jonge leeftijd naar Nederland. Na zijn rechtenstudie in Rotterdam begon hij zijn carrière als advocaat bij NautaDutilh in 1996. Zijn specialisme lag bij IE en dan met name het octrooirecht. In 2007 werd hij partner.

Samen met zijn team bepleitte Allen een aantal grote zaken. Zo stond hij in 2010 voor het Hof van Justitie van de Europese Unie namens

Foto: NautaDutilh

Allen was 18 jaar verbonden aan NautaDutilh.

grondstoffen-importeurs in een zaak over DNA octrooien. Dit leidde tot de veel besproken uitspraak *Monsanto v. Cefetra e.a.* (C-428/08). 'Allen's delivery in court is impressive,' tekende Legal 500 in 2013 op uit de mond van een van haar respondenten.

Nadat duidelijk werd dat Allen een van de slachtoffers van de Malaysia Airlines crash was, verschenen op verschillende plekken aangrijpende hommages

aan de advocaat. Een cliënte plaatste een 'In Memoriam' op haar website: 'John was een uitmuntend advocaat waarmee in de vele jaren van samenwerking een vriendschappelijke band was ontstaan. John was als geen ander.'

Het beeld ontvouwt zich van een aimabele man en een kundig advocaat. Naast zijn inhoudelijke bijdrage aan NautaDutilh, deelde hij gul in zijn muzikaliteit en sportiviteit, vermeldt het kantoor op de website. Zijn kantoorgenoten laten weten een vriend te hebben verloren.

De 44-jarige advocaat was getrouwd en vader van drie zoons. Op 17 juli kwam het gezin samen met 293 andere passagiers en bemanningsleden om het leven.

De redactie van het Advocatenblad betuigt haar oprechte deelneming aan alle nabestaanden, vrienden en collega's van de slachtoffers.

ADVOCATENBLAD.NL

DIGITALISERING De Rechtspraak is positief over het wetsvoorstel dat digitalisering van procedures in hoger beroep en cassatie mogelijk maakt. Dat blijkt uit het gezamenlijke wetgevingsadvies van de Raad voor de rechtspraak en de president van en procureur-generaal bij de Hoge Raad.

LAWYER DAS-juristen presenteren zich op LinkedIn als 'lawyer', ook al zijn zij geen advocaat. Dat is tegen het zere been van jurist Floris Zwartkruis die DAS Rechtsbijstand daarop aansprak. Volgens DAS heeft het woord 'lawyer' drie betekenissen: advocaat, jurist en kwabaal (een zoetwatervis). Uit het profiel blijkt volgens DAS duidelijk dat het gaat om de betekenis van 'jurist'.

TOEZICHT De omslag naar een zichtbaar en consistent toezicht die de Orde heeft ingezet in 2012 en heeft versterkt in 2013, is in de eerste helft van 2014 'verder bestendig'. Dat concludeert interim-rapporteur toezicht mr. Rein Jan Hoekstra in zijn bevindingen voor de eerste helft van dit jaar.

ADVOCATENWET Er gaat veel veranderen voor plaatselijk dekens en de manier waarop zij toezicht houden. Met de invoering van de nieuwe Advocatenwet, waarschijnlijk per 1 januari 2015, krijgen ze veel meer bevoegdheden. Tijdens een

Niels Hupkes, manager toezicht bij de Orde, praat leden van de raden van toezicht bij over de nieuwe Advocatenwet.

seminar op 3 juli in het Muntgebouw in Utrecht werden de plaatselijk dekens en de andere leden van de raden van toezicht bijgepraat door de algemeen deken, beleidsadviseurs van de Orde en andere deskundigen.

KINDERPARDON De advocaat van een Kazachse moeder en haar kinderen in een kinderpardonzaak is verbaasd dat staatssecretaris Teeven (Veiligheid en Justitie, WD), in hoger beroep gaat tegen de uitspraak van de rechtbank in Arnhem op 1 juli. Volgens de rechter is het beroep tegen de weigering van de staatssecretaris om de moeder en haar twee kinderen een verblijfsvergunning te verlenen, gegrond.

ELF Den Haag heeft er binnenkort een organisatie voor advocaten bij. De Raad van Europese balies (CCBE) heeft besloten tot oprichting van de European Lawyers' Foundation (ELF). Deze organisatie zal vanuit Den Haag projecten van de CCBE gaan uitvoeren.

> Kijk voor meer informatie op Advocatenblad.nl.

CITAAT

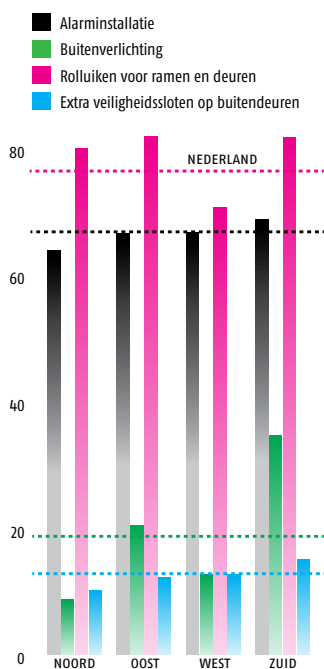
“ Als je door een ander wordt opgejaagd, word je in het defensief gedrongen. ”

Burgemeester van Amsterdam Eberhard van der Laan heeft in de advocatuur geleerd dat het belangrijk is om het initiatief te hebben (*de Volkskrant*, 7 juli).

CIJFERS

Zuiderlingen beveiligen huizen het meest

Deel Nederlanders in het Noorden, Oosten, Westen en Zuiden van het land dat aan extra inbraakpreventie doet.

COLUMN

Angstindustrie

Wij leven in nerveuze tijden. Veel mensen zijn in de onderbuik bang voor van alles en nog wat zoals scooterbontkraagjes, huisovervallers, hoofdpijn, DDoS-aanvallen, oorlog, epidemieën, files, onweer, economische crisis, baanverlies, natuurrampen, fraude, Polen en predikers van bloemetjes uitstotende elektrische auto's. Angstige burgers hebben over het algemeen veel over voor een 'gevoel' van veiligheid. Men is bereid zijn stem te gunnen aan iedere willekeurige verlosser die met een ondoordachte instant-duiding dat gevoel van bangigheid belooft weg te nemen. Mede om die reden is in Nederland een angstindustrie ontstaan die inspeelt op de vaak irrealistische gevoelens van onbehagen. Met andere woorden: u wordt gemanipuleerd.

Neem Sybrand van Haersma Buma, de fractievoorzitter van het CDA. Op 20 juni 2014 schrijft hij in *de Volkskrant* dat jihadgangers naar Syrië de allergrootste, meest zwaar onderschatte bedreiging vormen voor de Nederlandse staatsveiligheid. Hij begrijpt niet dat het kabinet-Rutte vergadert over het samenvoegen van provincies, terwijl een vijfde colonne militante, extremistische, loeigevaarlijke jihadi's de oprichting van een polderkalifaat in Nederland voorbereidt. Om die reden moeten de inlichtingendiensten AIVD en MIVD minstens 50 miljoen euro extra ontvangen om de jihadjurken in de gaten te houden. Een prima voorbeeld van de zogenaamde *'politics of doom with economic benefits'*.

Om aan het gevoel van angst onder de bevolking te getemoet te komen,

reageert de overheid met een beleid van 'meer-isme': meer politie, meer camera's, meer toezichthouders, meer wetgeving en meer bevoegdheden voor het Openbaar Ministerie en de inlichtingendiensten. Dit heeft als gevolg dat tussen de nihilistische jihadist, die de totale vernietiging van het westen nastreeft, en de democratische overheid, die de jihadist met wortel en tak wil bekeren, de individuele vrijheid en de rechtsstaat onvermijdelijk worden gewurgd. De nihilistische jihadganger wil per slot van rekening een middeleeuws kalifaat gebaseerd op het sharierecht en om dit te voorkomen wil Sybrand Buma de *intentie* om deel te nemen aan die jihad in Syrië strafbaar stellen. Beiden zijn in strijd met de rechtsstaat, maar de jihadist, noch Buma bekommert zich om het lot daarvan. Sterker nog, de kans op een polderkalifaat is stukken kleiner dan de kans op een de facto politiestaat dankzij de regelzucht van Buma c.s.

In mijn optiek is het voorstel van Buma het zoveelste voorbeeld van zinloos aanwakkeren van angst. De Wet internationale misdrijven (WIM) biedt in mijn optiek voldoende mogelijkheden om terugkerende Syriëgangers die zich schuldig hebben gemaakt aan strafbare feiten te vervolgen. Wellicht is het uitleveren aan het Internationaal Strafhof een optie? Dit instituut verpoost tenslotte ook in Den Haag en is hiervoor prima geoutilleerd. Het maakt mij niet uit, maar laten Buma c.s. zich in vredesnaam realiseren dat niet in alle gevallen het doel de middelen heiligt.

TER ZITTING

Burberry?

Vals of niet vals, dat is de vraag.

‘Het is wel ironisch dat u hier juist vandaag tegenover mij zit,’ zegt de politierechter in Haarlem, en ze kijkt de verdachte recht aan.

Mijnheer D. is kwaliteitsmanager bij een kledingfabrikant, en in het voorjaar van 2013 werd uitgerekend zijn koffer gecontroleerd op Schiphol. Daarin zaten acht dubieuze kledingstukken, gekocht in Turkije: T-shirts, truien, een polo en een bodywarmer. Diesel, Tommy Hilfiger, Burberry. Vals, stelde de douane vast. Niet vals, zei mijnheer D. Hij weigerde een transactie te betalen, en daarom zit hij nu voor de rechter.

‘Acht stuks merkkleding voor tweehonderd euro, is dat niet erg goedkoop?’ wil de rechter weten.

‘Ik heb ze in een outletwinkel gekocht,’ zegt mijnheer D. ‘Dit zijn normale outletprijzen.’

‘Feit is wel dat er in Turkije veel valse merkkleding wordt gemaakt,’ zegt de rechter. ‘Maar die koop je dan op straat voor 1 of 2 euro,’ merkt mijnheer D. op. ‘Zo weinig?’ vraagt de rechter. ‘Zo weinig,’ zegt mijnheer D. De rechter pakt het proces-verbaal van herdeternatie erbij, opgemaakt door merksdeskundigen. Daarin staat precies omschreven waarom zij denken dat het vals is. De rechter zoomt in op de bodywarmer van Burberry. Om te beginnen,’ zegt ze, ‘zit het merklablet asymmetrisch.’

‘Ja,’ zegt mijnheer D. ‘Maar een scheef ingenaaid label is nou juist een van de redenen waarom kledingstukken naar de outlet gaan.’

‘En als je naar het logo kijkt,’ vervolgt de rechter, ‘dan zie je bijvoorbeeld dat de stijgbeugel van de ruiter er anders uitziet. En de wimpel. En de eenhoorn.’

Mijnheer D. kijkt naar de foto in het proces-verbaal. ‘Dat kan ik niet verklaren. Maar aan de kwaliteit van de stof, en van het garen dat is gebruikt, daaraan kan ik zien dat die kleren echt zijn. Ik werk zelf in deze industrie. Ik zou nooit valse kleding kopen!’

De officier van justitie gelooft vast in de deskundigheid van de douane. Ze eist een boete van 350 euro.

De advocaat van mijnheer D. somt op waarom ze denkt dat haar cliënt wel degelijk te goeder trouw is. ‘Hij heeft de kleding gekocht in een betrouwbare winkel in Izmir. Die ziet er keurig uit, mijnheer is nog teruggegaan, heeft er foto’s gemaakt, ze hebben een website. Hij heeft nog gemaïld met Tommy Hilfiger om bevestigd te krijgen hoe men daar omgaat met labels. Maar mijn cliënt heeft natuurlijk geen verstand van logo’s; alleen dat van zijn eigen werkgever, daar weet hij alles van. In die zin is mijnheer gewoon consument. En je moet best goede ogen hebben, wil je die verschillen zien. Uit alle moeite die mijn cliënt heeft gedaan om aan te tonen dat hij te goeder trouw was, merk je dat hij echt de overtuiging heeft dat die kleren echt zijn. Anders geef je het toch gewoon af bij de douane?’ Ze vraagt vrijspraak en opheffing van het beslag op de kleding.

‘Ik kan niet vaststellen of die kleding nep is, laat staan of u die met opzet hebt meegenomen,’ zegt de rechter. Het Burberry-logo in de bodywarmer deugt weliswaar niet, maar het zou een oud logo kunnen zijn. En van de andere kledingstukken ontbreken foto’s in het dossier. Vrijspraak.

‘Dank u wel!’ zegt mijnheer D. Zelden heeft het laatste woord hartgrondiger geklonken.

Lars Kuipers

Meer weten? Lees een langere versie van dit rechtbankverslag op www.advocatenblad.nl.

AGENDA

BLOGWEDSTRIJD

Voor studenten, advocaten, juristen en notarissen heeft Advocabo een blogwedstrijd uitgeschreven. De drie onderwerpen waar deelnemers uit mogen kiezen zijn: de Nederlandse privacywetgeving, het verbeteren van de kwaliteit in de advocatuur en advocaten en marketing & commercie. De ingezonden blog mag achthonderd woorden bevatten en dient vóór 1 oktober 2014 te worden verstuurd naar info@advocabo.com onder vermelding van ‘Advocabo blogwedstrijd’ met de naw-gegevens en het e-mailadres van de deelnemer. De hoofdprijs is een driedaagse stedentrip voor twee personen. Meer informatie vindt u op advocabo.com/blogwedstrijd-advocabo.

INTERNATIONAL CONFERENCE ON FORENSIC INFERENCE AND STATISTICS

De 9e ‘International Conference on Forensic Inference and Statistics’ (ICFIS2014) vindt plaats van 19 tot en met 22 augustus op de Universiteit Leiden. Tijdens deze conferentie wisselen advocaten, statistici en forensische wetenschappers kennis uit over de interpretatie van forensisch bewijs. De conferentie is erop gericht om de samenwerking tussen alle partijen die te maken hebben met de probabilistische interpretatie van forensisch bewijs te verbeteren. Plenaire sprekers zijn David H. Kaye, Professor of Law, Penn State University; Paul Roberts, Professor of Criminal Jurisprudence, University of Nottingham; Christophe Champod, Professor of Forensic Science, Université de Lausanne; Steffen Lauritzen, Professor of Statistics, fellow of Jesus College, University of Oxford. Meer informatie vindt u op icfis2014.org.

TWEDE WEEK VAN DE RECHTSPRAAK

Wat is de functie van openbaarheid en welke afwegingen kan de rechter maken om daarvan af te wijken? Hoe scheiden rechters feiten van emotie? Wat is de functie van een toga? Deze en andere vragen komen aan bod tijdens de tweede editie van de Week van de Rechtspraak van 8 tot en met 14 september. Thema van deze week is openbaarheid. Gerechten door het hele land organiseren activiteiten zoals ontmoetingen met rechters, schoollessen, discussies en rondleidingen.

Kijk op rechtspraak.nl voor meer informatie.

INTUSSEN OP HET BINNENHOF

Voor advocaten relevante Haagse voornemens en nieuwe wetten.

Marian Verburgh

BESLUIT JEUGDWET

STATUS Eenieder kan tot 30 juli 2014 bij de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie reageren op het ontwerpbesluit houdende regels ter uitvoering van de Jeugdwet (Besluit Jeugdwet). Het ontwerp is op 2 juli 2014 gepubliceerd (*Staatscourant* 18155) en ook voorgehangen bij de Eerste Kamer (31 839, J). De Kamer besprak het ontwerp op 8 juli en is nu tot en met 8 september 2014 op reces. Na de voorhangprocedure gaat het voor advies naar de Raad van State, waarna het besluit door de regering wordt vastgesteld.

INHOUD Het besluit is gebaseerd op de Jeugdwet (Wet van 1 maart 2014, *Stb.* 105), die de gemeenten verantwoordelijk maakt voor het leveren van alle jeugdhulp. Het besluit bevat onder meer nadere regels over toegang tot en kwaliteit van de jeugdhulp, certificering, professionalisering, gesloten jeugdhulp, de verwijzindex, het burgerservicenummer en beleidsinformatie.

IN WERKING Beoogd 1 januari 2015. De Jeugdwet treedt vermoedelijk op 1 januari 2015 in werking, behalve een klein deel dat al op 15 maart 2014 inging.

NIEUWE BIJSTANDSWET

STATUS Wet van 2 juli 2014 (*Stb.* 269) tot wijziging van de Wet werk en bijstand en enkele andere socialezekerheidswetten (Wet maatregelen Wet werk en bijstand en enkele andere wetten).

INHOUD De regels voor bijstandsgerechtigden veranderen. De bijstand dient volgens de regering als vangnet en moet eraan bijdragen dat mensen weer aan het werk gaan. Het wetsvoorstel (33 801) werd in de Eerste Kamer gezamenlijk met het wetsvoorstel Invoeringswet Participatiewet (33 161; zie hierna) behandeld, waarna beide op 1 juli 2014 zijn aangenomen.

IN WERKING 1 januari 2015, behalve diverse bepalingen die op verschillende latere tijdstippen ingaan. Zie *Stb.* 15 juli 2014, 271, met toelichting. Zo wordt de kostendelersnorm in de AOW uitgesteld tot 1 juli 2016.

INVOERINGSWET PARTICIPATIEWET

STATUS Wet van 2 juli 2014 (*Stb.* 270) tot wijziging van de Wet werk en bijstand, de Wet sociale werkvoorziening, de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten en enige andere wetten gericht op bevordering deelname aan de arbeidsmarkt voor mensen met arbeidsvermogen en harmonisatie van deze regelingen (Invoeringswet Participatiewet).

INHOUD Doel van de wet is om zo veel mogelijk mensen met en zonder arbeidsbeperking aan de slag te helpen. Gemeenten gaan de wet uitvoeren.

De oorspronkelijke citeertitel 'Invoeringswet Wet werken naar vermogen' is later veranderd in 'Invoeringswet Participatiewet'.

Het wetsvoorstel (33 161) werd in de Kamer gezamenlijk behandeld met wetsvoorstel 33 801 (zie hiervoor). Tijdens de Kamerbehandeling werd wetsvoorstel 33 801 ook wel wetsvoorstel 'Wwb maatregelen' genoemd en wetsvoorstel Invoeringswet Participatiewet (33 161) vaak 'Participatiewet'. Om de verwarring compleet te maken krijgt de Wet werk en bijstand (Wwb) ingevolge artikel M van de Invoeringswet Participatiewet straks als nieuwe citeertitel: 'Participatiewet'.

Over de relatie tussen beide wetsvoorstellen zei de regering (Eerste Kamer 33801, C): 'De Participatiewet beoogt meer eenduidigheid aan te brengen in de verschillende regelingen aan de onderkant van de arbeidsmarkt met als doel meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt weer aan het werk te krijgen. Met de Participatiewet worden Wwb, de Wsw (de Wet sociale werkvoorziening) en de Wajong gewijzigd; de toegang tot de Wsw wordt per 1 januari 2015 stopgezet en de toegang tot de Wajong wordt beperkt tot mensen die duurzaam geen arbeidsvermogen hebben. Mensen die vanaf 1 januari 2015 niet meer in aanmerking kunnen komen voor een Wsw-plek of een Wajonguitkering, kunnen een beroep doen op de gemeente voor ondersteuning bij re-integratie en eventueel op inkomensondersteuning. In het laatste geval geldt het bijstandsregime, inclusief de wijzigingen daarin die voortvloeien uit het wetsvoorstel Wwb maatregelen (33 801).

IN WERKING Op hetzelfde tijdstip als de nieuwe bijstandswet (zie hiervoor).

advertentie

U moet niet willen dat wij uw wederpartij bijstaan.

Grant Thornton Forensic & Investigation Services B.V. is ervaren specialist in forensic accounting en forensic IT. Wij maken actief gebruik van de kennis en expertise uit het netwerk van Grant Thornton International, gevestigd in ruim 120 landen. Wilt u meer weten? Kijk op www.gt.nl/fis

Neem contact op met één van onze forensisch specialisten:

Peter Schimmel: T 088 - 676 94 17

Mark Hoekstra: T 088 - 676 94 33

E gtfis@gt.nl

Grant Thornton

An instinct for growth™

GEZIEN

Prominenten

Juristenportretten (Uitgeverij Paris, 2014) geeft een overzicht van dertig jaar rechtsontwikkeling via biografieën van achttien grote namen uit de juridische wereld.

In een kadertje op pagina 120 van *Rechtsgeleerd Magazijn Themis*, een van de oudste juridische tijdschriften van ons land, stond in 1983:

‘De redactie heeft het voornemen opgevat van tijd tot tijd een portret van een belangrijk Nederlands jurist te presenteren.’ Deze mededeling roept vragen op, zoals: wie is belangrijk? En wanneer portretteer je een belangrijk jurist? Dat zal vaak aan het eind van zijn of haar carrière c.q. leven zijn. Haast is dan geboden, want het uitgangspunt was per slot van rekening levende juristen in beeld te brengen.

Het is *RMThemis* gelukt door de jaren heen portretten van prominente juristen te plaatsen; allen mannen en vrijwel allemaal oud-redactieleden van het tijdschrift. De lezer zal de namen herkennen van leerboeken (Kooijmans), annotaties (Van der Grinten), belangrijke arresten (Wiarda) of colleges (Van der Hoeven). Het resultaat is nu gebundeld.

Juristenportretten biedt een inblikje in het leven van de mannen die de meesten vooral van naam zullen kennen. Interessant is om te zien hoe de carrières van deze juristen verlopen. Ze starten vaak als advocaat of promovendus. Daarna worden ze bedrijfsjurist, ambtenaar, politicus en/of hoogleraar. Via een leerstoel eindigen veel van de geportretteerden bij de Hoge Raad of een ander hoog rechtscollege.

Soms tonen de auteurs een glimp van de mens achter de jurist door in te gaan op achtergrond, gezinsleven en hobby's. Thijmen Koopmans, onder meer voormalig raadsheer, advocaat-generaal bij de Hoge Raad en auteur van een werk over vergelijkend publiek recht, noemt zich bijvoorbeeld ‘cultuurvlooi’ en was vroeger goed in sport. Maar de titel is niet voor niets *Juristenportretten*. De verhalen gaan vooral over juridische gedachtes, invloeden, interesses, nevenactiviteiten en publicaties van de persoon in kwestie. De korte biografieën bieden zo een overzicht van de ontwikkeling in het Nederlands recht sinds 1983.

Nathalie Gloudemans-Voogd

Samen sueën

Nieuwe website crowdsuing.nl haakt in op de crowdsourcing trend.

Juridische misstanden aankaarten via crowdfunding; dat is het idee achter crowdsuing.nl. Bij maatschappelijke relevantie voor minimaal duizend mensen en voldoende *funding* start Crowdsuing een rechtszaak via een aparte zaakstichting.

Crowdsuing noemt zich uniek, maar zijn dit niet gewoon collectieve acties in de zin van artikel 3:305a BW? ‘Soms wel, maar niet altijd,’ zegt mede-oprichter Robbert Woltering. ‘Er kan ook sprake zijn van een actie voor een specifieke situatie of persoon met ondersteuning van donaties door de *crowd*.’

Crowdsuing wil individuen laten optreden tegen grote organisaties. Het platform bereidt nu zaken voor (tegen Vodafone en Stichting Benchmark GGZ) die binnenkort openstaan voor crowdfunding.

Nathalie Gloudemans-Voogd

Snel publiceren

Op Open Access Advocate kunnen advocaten artikelen plaatsen.

Advocaten die een artikel geschreven hebben, maar nog geen blad hebben gevonden om het in te plaatsen, kunnen terecht op Open Access Advocate (OAA), een initiatief van Boom Juridische uitgevers. Na een positieve peer review kan het artikel de volgende dag online staan. Het platform vrijkt de tekst met een classificatie en links naar wetgeving en jurisprudentie. Tot 2015 publiceren advocaten gratis.

Auteurs mogen ook elders verschenen artikelen herpubliceren op OAA; toestemming is dan vereist. De site kent nu nog weinig eigen publicaties: twee van de 1.560 artikelen online in juli 2014 zijn originele ‘OAA’-artikelen.

Nathalie Gloudemans-Voogd

LAWYERS FOR LAWYERS

Waarzeggerij in Rio

Braziliaanse mensenrechtenactivisten werden de dag voor de wereldbekerfinale gearresteerd. Onder hen advocaat Eloisa Samy. Volgens de Orde van Advocaten van Rio werd zij ten onrechte geïdentificeerd met haar cliënten.

Tatiana Scheltema

De krantenkoppen na het wereldkampioenschap voetbal in Brazilië ademen opluchting. ‘Het mooiste WK ooit,’ kopte *NRC Handelsblad* de maandag na de finale, en: ‘Chaos blijft uit, trots overheerst.’ Die chaos was onder meer uitgebleven doordat 26 activisten uit Rio de Janeiro, Porto Alegre en São Paulo de ochtend voor de bekerfinale van hun bed waren gelicht en overgebracht naar een detentiecentrum in Rio de Janeiro. Ze werden verdacht van het vormen van een gewapende bende. Bij de arrestaties werden gasmaskers, spandoeken en een vuurwapen in beslag genomen.

De methode werd in de aanloop naar het WK vaker gebruikt volgens Júlio da Silveira Moreira, voorzitter van de International Association of People’s Lawyers. ‘Het probleem is: als je mensen op die grond arresteert, moet je ook aangeven welk misdrijf je

Eloisa Samy.

met de arrestatie denkt te voorkómen. Maar dat is niet gebeurd.’

Eén van de arrestanten was mensenrechtenadvocaat Eloisa Samy uit Rio de Janeiro. Haar telefoon en computer waren een maand eerder al in beslag genomen. De Orde van Advocaten van Rio noemde haar arrestatie ‘absurd’ en betwistte de rechtmatigheid van het arrestatiebevel. ‘Het argument was dat er in de toekomst geweld gepleegd zou worden bij veronderstelde demonstraties waartoe was opgeroepen,’ vertelt João Padua, voorzitter van de Orde-commissie die opkomt voor de rechten

van advocaten. ‘Activisten hadden op Facebook inderdaad opgeroepen tot demonstraties bij de finale. Maar niemand kon weten of, en waarom die zouden uitlopen op geweld. Die beslissing was dus een vorm van waarzeggerij. Een grondwettelijke basis was er niet.’

En al zeker niet voor de arrestatie van een advocaat, aldus Padua. ‘Samy zou deel uitmaken van een groep gewelddadige demonstranten. Voor zover wij weten treedt ze inderdaad op voor sommige demonstranten en staat ze sympathiek tegenover hun zaak. Maar er is geen enkel bewijs dat ze zelf ook geweld zou hebben gebruikt.’

Het gemak waarmee Samy werd vereenzelvigd met haar cliënten is zorgelijk, vindt Padua. ‘Ik heb dat ook bij de rechter onder de aandacht gebracht: ze moeten er beter over nadenken voordat ze een advocaat arresteren.’

Het gesprek met Padua wordt onderbroken als hij een telefoontje krijgt van de rechter: Samy zal de volgende dag worden vrijgelaten.

advertenties

ADVOCATENKANTOOR
BOVEN C.S.

Voor de algemene praktijk van ons kantoor zoeken wij op korte termijn een

Advocaat-medewerker
(met voltooide basisopleiding)

Uw schriftelijke reactie, voorzien van CV, kunt u binnen 14 dagen, na het verschijnen van dit blad, richten aan:

Mr G.J. Boven
Postbus 175
3830 AD Leusden
Tel: (033) 494 55 55
Of per email: info@bovencs.nl

CASSATIE

IN CIVIELE ZAKEN

AantjesZevenberg ADVOCATEN

Mr K. Aantjes tel. 070 – 390 62 60
aantjes@ aantjeszevenberg.nl

‘Moderniseren is geen doel op zich’

Kamerleden van verschillende oppositiepartijen waarschuwen voor de impact van het plan van minister Ivo Opstelten om het strafvordelijke legaliteitsbeginsel in te perken.

Sabine Droogleever Fortuyn

Minister van Veiligheid en Justitie Ivo Opstelten (VVD) wil met negentien wetsvoorstellen het Wetboek van Strafvordering aanpassen. Zo moet formele wetgeving volgens hem voldoende ruimte bieden aan lagere regelgeving. Kamerleden van verschillende oppositiepartijen reageren voorzichtig op de voorgenomen aanpassing van het Wetboek van Strafvordering. Wel waarschuwen ze voor de vergaande gevolgen van het inperken van het strafvordelijke legaliteitsbeginsel.

‘Op dit soort beginselen moeten we zuinig zijn,’ zegt Tweede Kamerlid Michiel van Nispen (SP). ‘Belangrijke regels voor het strafproces horen in de wet zelf thuis. Het risico van lagere regelgeving is dat er te gemakkelijk van bepaalde waarborgen in het strafproces afstand wordt gedaan om het de opsporing makkelijk te maken. Daar moeten we mee oppassen.’

Magda Bernds-Jansen (D66) benadrukt dat het strafvordelijke

Foto: ANP

Minister Ivo Opstelten.

legaliteitsbeginsel niet voor niets is neergelegd in het eerste artikel van het Wetboek van Strafvordering (‘Strafvordering heeft alleen plaats op de wijze bij de wet voorzien’). Het beginsel bewaakt de rechtszekerheid en is daarmee een belangrijk ingrediënt van de democratische rechtsstaat, zegt Bernds-Jansen. Wel vindt ze het ‘hoog tijd’ voor het moderniseren van het Wetboek van Strafvordering, maar

de fundamentele in het wetboek moeten dan wel blijven bestaan.

Ook Peter Oskam (CDA) staat niet negatief tegenover moderniseren. Maar hij maakt daarbij een kanttekening. ‘Modernisering is geen doel op zich. De aangekondigde wetsvoorstellen dienen bij te dragen aan een effectievere strafrechtketen, met als hoger doel het veiliger maken van Nederland.’ Hierbij dient volgens hem een balans te zijn tussen enerzijds de opsporingsbelangen van politie en Openbaar Ministerie en anderzijds het respecteren van fundamentele rechtsbeginselen. Liesbeth van Tongeren (GroenLinks) noemt de voorgenomen inperking van het strafvordelijke legaliteitsbeginsel een ‘slecht idee’. In lagere regelgeving als AMvB’s en ministeriële regelingen inspielen op de situatie noemt ze een ‘hele slechte richting om in te slaan.’ In een Contourennota, die waarschijnlijk aan het eind van dit jaar verschijnt, wordt de voorgenomen herziening in grote lijnen bekendgemaakt.

advertenties

ALT KAM BOER ADVOCATEN

CIVIELE CASSATIE?

- prijsafspraken mogelijk
- ook op basis van toevoeging
- zie onze website voor voorbeeldzaken

Info: mr H.J.W. Alt, Pb. 82228, 2508 EE Den Haag
Tel.: 070 - 358 94 79, fax: 070 - 358 51 97
alt@altkamboer.com, www.altkamboer.com

PROCEDEREN IN SPANJE ?

BRESSERS
ADVOCATEN ♦ ABOGADOS

C/ Gran de Gracia, 1, 2^o3^a
08012 Barcelona
T +34 93 481 36 36
F +34 93 301 39 04
M +34 610 963 515
E info@bresserslaw.com
www.bresserslaw.com

Een plek om te sparren

Advocaten vinden intervisie en inspiratie op Sdu Kleine Kantorendag 2014.

Nathalie Gloudemans-Voogd

Op weg naar de inschrijfbalie zijn een paar mensen achter laptops te zien. Zijn zij nog het laatste memo of processtuk aan het afmaken voor ze een lezing bijwonen? Of presenteren zij zo een verhaal dat ze nog *finetunen*? De grote zaal waar de plenaire bijeenkomsten zijn, is in elk geval vol. De Sdu Kleine Kantorendag 2014 in Almere trekt eenpitters, advocaten van kantoren met minder dan twintig *fee earners* en een enkeling van een middelgroot kantoor. De plenaire sessies zijn gewijd aan de laatste ontwikkelingen in de advocatuur.

Een van die veranderingen is vergaande specialisatie bij kleine kantoren, constateert uitgever Nico Mookhoek bij aanvang. Dat beeld sluit aan bij het verhaal van consultant Frans Meijer, die de aanwezigen vraagt: 'Waarom is uw kantoor onderscheidend?' Nog een prikkelende boodschap die Meijer overbrengt: 'Uurtje-factuurtje heeft zijn tijd echt wel gehad.' En: 'Blijf niet single.' Zoek samenwerking met andere kantoren, adviseert Meijer.

Die samenwerking is duidelijk te zien als de inhoudelijke workshops starten. De bijeenkomst over letselschade verandert in een zaalbrede discussie over de aanpak van een bepaald, anoniem geval. 'O ja, dat is een goed idee,' zegt de advocate die de kwestie aandroeg op een van de suggesties. Intervisie dus; de aanwezigen sparren met beroepsgenoten, iets waar je als eenpitter misschien niet altijd aan toekomt.

Hetzelfde patroon volgt bij 'Nieuw ontslagrecht'. Een kantonrechter van arrondissement Midden-Nederland leidt de groep door het wetsvoorstel Werk en zekerheid. Al snel voeren de advocaten onderling een brainstorm over processtrategieën: ga je nu liever naar het

Intervisie: geregeld veranderde workshop in zaalbrede discussie.

DOEN Legal krijgt Gouden Zandloper.

Oude bundels werden geruild voor nieuwe.

UWV of juist het kanton? En hoe zal dat straks gaan?

Ook kunnen de aanwezigen vaardigheden aanscherpen. Leren publiceren bijvoorbeeld, met de hoofdredacteur van dit blad. Andere *soft skills*, zoals spreken in het openbaar en oplossingsgericht werken, staan ook op het programma. Daarnaast is er een kennismarkt met bedrijven die producten presenteren.

Britta Böhler geeft de laatste lezing van de dag. De bijzonder hoogleraar advocatuur behandelt welke gevolgen actuele ontwikkelingen hebben op de kernwaarden van advocaten. Daarna reikt Christ'l Dullaert, directeur van Le Tableau, de eerste Gouden Zandloper voor het kleine kantoor uit.

Innovatie

De beste nieuwe producten en diensten van kleine kantoren die breed inzetbaar zijn binnen de advocatuur maakten dit jaar kans op de Gouden Zandloper. Dullaert noemt eerst een aantal opvallende mededingers naar de prijs: een *crowdfun-*

ding project om met meerdere advocaten een eigen rechtsbijstandsverzekeraar op te zetten, een letselschadeadvocaat die zich specialiseert in fietsongelukken.

Maar hoe innovatief ook, de prijs is bedoeld voor een vernieuwend product dat andere kleine kantoren zouden kunnen overnemen. Daarom mag Dullaert de trofee overhandigen aan DOEN Legal. Dit kleine kantoor uit Zeist gebruikt concepten als *dynamic pricing*, een strippenkaart voor diensten en het eigen platform START Legal (standaardcontracten voor zzp'ers). Op basis van gesprekken met cliënten ontwikkelt DOEN Legal steeds nieuwe producten en de advocaten weten zich bovendien mooi te presenteren; een inspirerende case voor andere kleine kantoren.

Zo rollen de aanwezigen de borrel in. Advocaten die elkaar net twee uur kennen, praten alsof ze in hetzelfde opleidingsgroepje gezeten hebben. Ze wisselen ervaringen uit tot het tijd wordt om afscheid te nemen: 'Ik moet nog wat afmaken.'

‘Een goede advocaat durft te adviseren’

Michiel Odink is managing partner van Osborne Clarke in Amsterdam, een nieuwe dochter van het advocatenkantoor dat wereldwijd zijn vleugels uitslaat. Odink gaat de Nederlandse markt op voor de Engelsen.

Erik Jan Bolsius

Beeld: Emilie Hudig

Het waait stevig aan de oevers van het IJ. Odink slentert naar zijn nieuwe kantoor vlak achter het nieuwe Paleis van Justitie in Amsterdam. Hij zit bewust niet op de Zuidas, want de jonge honden van Osborne Clarke willen het anders doen. Met aanstekelijk enthousiasme, en soms wat gemeenplaatsen, vertelt hij hoe. Woorden als *alternatieve fee-arrangements*, *sectorfocus*, *responsiveness*, *commercieel*, *internationaal*, *digital business*, *fast growers*, *teamwork*, *work-life balance* liggen bij Odink voor in de mond. Hij werkt duidelijk al heel zijn carrière in een internationale context. Zo zat hij als *foreign attorney* een jaar in Silicon Valley bij Fenwick & West, uitgezonden door Allen & Overy. Odink wijst naar zijn nieuwe werkplek: ‘We hebben de bovenste twee verdiepingen, met fantastisch uitzicht over het IJ.’ Die verdiepingen moeten in 2016 vol zitten, dan werken er veertig advocaten.

Osborne Clarke is het eerste van meer Engelse kantoren die binnenkort de Noordzee oversteken. Recent polsten liefst drie Engelse kantoren hem voor een overstap. ‘Er volgen er dus snel nog een paar.’ Odink en zijn kersverse collega’s krijgen vanaf de eerste dag werk doorspeeld via Osborne Clarke-vestigingen. ‘Ze besteedden al langer veel

Wie is Michiel Odink?

Maandelijks haalt het *Advocatenblad* een frisse neus met een advocaat om al wandelend te praten over werk en leven. Dit keer:

Michiel Odink (1976)

- 2000: afgestudeerd Nederlands recht Universiteit van Amsterdam
- 2001-2010: advocaat Allen & Overy
- 2006-2007: ruim een jaar foreign attorney Fenwick & West, San Francisco
- 2010-2014: partner IP en Media, Baker & McKenzie
- 2014: managing partner Osborne Clarke, Amsterdam
- Getrouwd, twee kinderen, Amsterdam

werk uit aan Nederlandse kantoren. Daarom wilden ze een Amsterdamse vestiging. Er is werk genoeg, ik zie dagelijks bedrijven die naar Nederland komen en spreek veel Nederlandse

cliënten die de grens over willen.’ Odink stapte samen met Jeroen Bedaux en een aantal medewerkers over van Baker & McKenzie, waar ze respectievelijk intellectueel eigendom- en litigation-partner waren. Het avontuur van een ‘eigen’ *start-up* lonkte, en de andere manier van werken van Osborne Clarke. Dat lijkt niet enorm, maar Odink ziet grote verschillen: ‘Onze teams zijn uitsluitend samengesteld rondom sectoren als *financial services*, *digital business*, *retail*, *real estate* en *infrastructure*. Daarin zitten dan bijvoorbeeld een vastgoedadvocaat, een ondernemingsrechtadvocaat en een IP-expert. Er bestaan geen *practice-groups* rondom een rechtsgebied, zoals bij de meeste andere kantoren.’ De andere benadering blijkt ook uit alternatieve tariefstructuren, vertelt hij strijdlustig. ‘Ik heb ook niet bedacht dat je per zes minuten wordt betaald als advocaat. Wij gaan dat anders doen. We bespreken het liefst met cliënten het budget voor juridische dienstverlening voor een heel jaar. Als er bijvoorbeeld een hoog budget is voor een overname, maar geen geld voor de herziening van enkele contracten, doen we dat voor hetzelfde vaste budget. Dan wordt de overname voor een reële prijs gedaan en worden ook die contracten herzien.’

Michiel Odink: 'Advocaten in Nederland zitten op hun eigen eilandje.'

Odink heeft duidelijke ideeën over juridische dienstverlening. Hij springt op het smalle fietspad opzij voor een Amsterdamse fietser en ontvouwt zijn visie: 'Een goede advocaat durft te adviseren, die neemt de cliënt bij de hand en zegt: "We gaan linksaf". Als je thuis bent in hun branche, kun je al met een oplossing komen voordat ze iets als een juridisch probleem zien.' Zijn ervaring is dat cliënten snel antwoord willen op hun vragen. Hij noemt dat *responsiveness*. 'Je hoeft niet direct een oplossing te bieden, maar beloof duidelijk wanneer je die wel hebt.' In Silicon Valley leerde hij hoe de commerciële advocatuur werkt. 'Advocaten hier zitten op hun eigen juridische eilandje. Daar hebben advocaten vaak ervaring in het bedrijfsleven en is het gebruikelijk dat ze aandelen

kopen in hun cliënten. Het biedt cliënten toegang tot hoogwaardige juridische dienstverlening waar ze het budget nog niet voor hebben. Bedrijven als Apple en Facebook hadden daar in hun begintijd veel baat bij.'

Op verzoek van de fotograaf neemt Odink de pont naar Noord, wat mooie vergezichten moet opleveren. Terwijl drommen passagiers de pont afgaan, licht hij onverstaanbaar een verschil toe tussen zijn nieuwe kantoor en 'de anderen': Osborne Clarke is een relatiekantoor. De tegenwerping dat elk kantoor zich zo presenteert, is aan hem niet besteed. 'Het is anders dan een transactiekantoor dat voor de 'big ticket overnames' gaat. Wij doen ook het kleinere advieswerk, maken inkoopcontracten en begeleiden *fast growers* met een vast juri-

disch dienstenpakket. Daarom willen we tijd *offline* aan cliënten besteden. Rustig een kop koffie drinken, in een groter team samenwerken als dat nodig is. Het betekent dat we niet zo'n hoge urendruk hebben. We willen op twaalfhonderd tot dertienhonderd uur per jaar uitkomen.'

Advocaten hoeven Odink niet te belen voor een baan als ze voor de hoogste winstdeling gaan. 'Wel als ze kwalitatief hoogwaardig en leuk werk willen en de kans om veel te leren in een internationale context.' Odink belooft jongere medewerkers dat ze snel partner worden. 'We gaan ze niet tien of vijftien jaar een worst voorhouden. De partnergroep wordt relatief groot, met een *leverage* van anderhalf tot maximaal twee.' Ook dat drukt de winst per partner, maar daar ging het dus niet om, zei hij al.

Onder professoren

De politiek onderwerpt de advocaat aan strenger toezicht en bestuursvoorzitters vragen om ander onderwijs voor toekomstige advocaten. Hoe denken hoogleraren over de kwaliteit van de advocatuur?

Michel Knapen

Beeld: René van Asselt

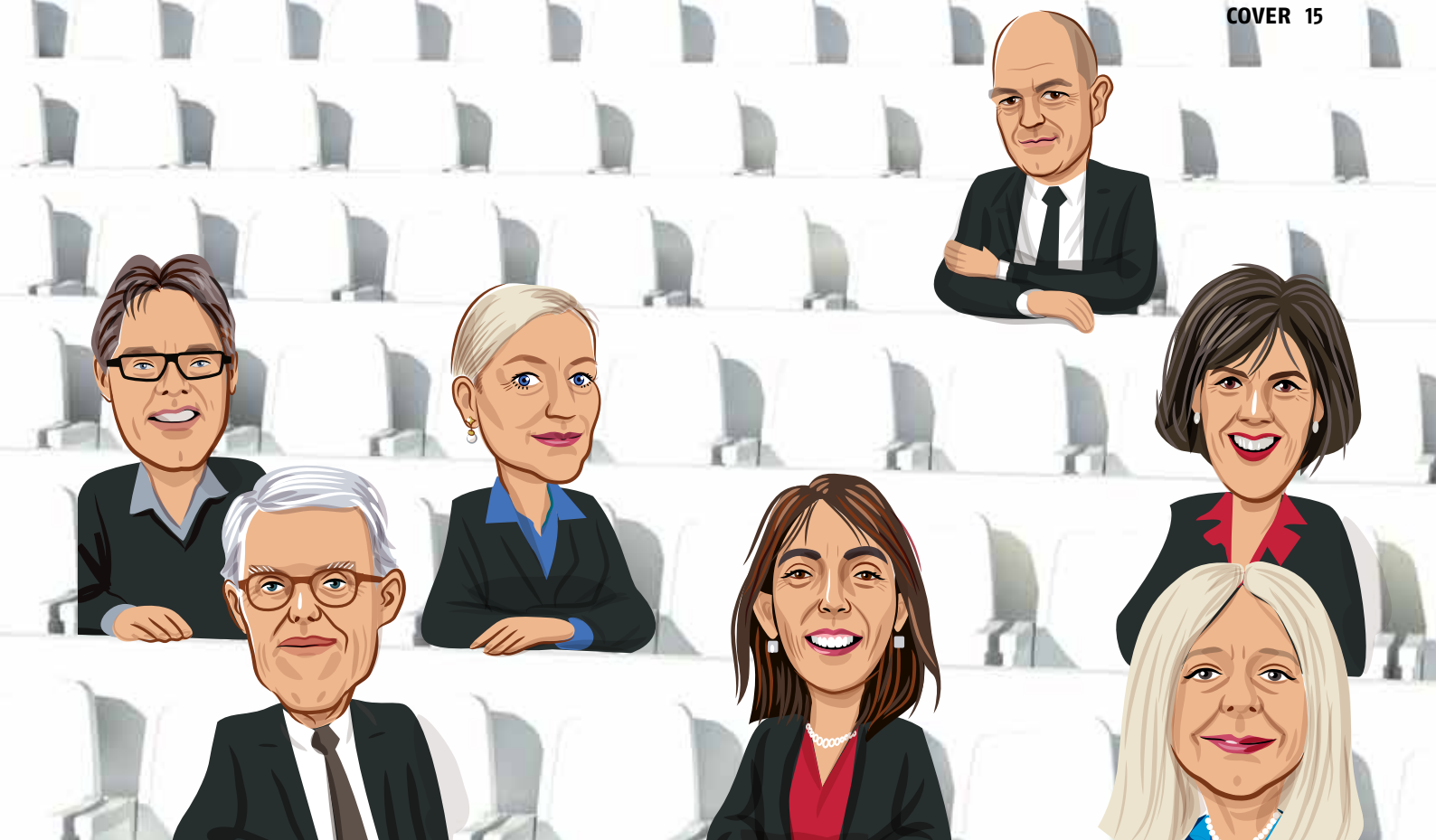
Over de advocatuur heeft iedereen wel een mening. De politiek en de media. Cliënten en juridisch hulpverleners. Toezichthouders en beroepsgenoten. Ook wetenschappers beschouwen, soms expliciet, soms zijdelings, de advocatuur. Met afstand, zoals dat hoort, met objectiviteit en met gefundeerde argumenten reflecteren ze op deze beroepsgroep.

Nederland telt twaalf hoogleraren die een leerstoel hebben op het terrein van rechtspraak, rechtspleging, rechterlijke organisatie, Openbaar Ministerie of vergelijkbare leeropdrachten. Aan hen legden we vragen voor over de kwaliteit

van de advocatuur, over de bedreigingen die advocaten ervaren (zoals de concurrentie van rechtsbijstandsverzekeraars, accountantskantoren en internet), over de toezichtplannen van staatssecretaris van Veiligheid en Justitie Fred Teeven (VVD) en over de opleiding van juristen en advocaten.

De hoogleraren die meewerkten aan onze enquête zijn tamelijk eensgezind. De kwaliteit van de advocatuur vinden ze wisselend. Ze hebben weinig op met het strengere toezicht van de staatssecretaris, en staan niet negatief tegenover de oproep van bestuursvoorzitters van grote advocatenkantoren: die vinden

dat rechtenstudenten en dus aankomende advocaten ook kennis moeten hebben van sociologie, politicologie, economie en academische vaardigheden als argumenteren, analyseren en interpreteren. Weinig mis mee, vinden de hoogleraren, maar binnen het curriculum is daarvoor volgens hen geen ruimte, dus zal het wel niet doorgaan. En de bedreigingen die de advocatuur raken: daarin moeten advocaten hun weg zien te vinden. Aanpassen en dus innoveren, luidt hun advies. Ze weerhouden geen enkele rechtenstudent van zijn plan om advocaat te worden, want de advocatuur heeft nog zeker toekomst.

‘Goed toezicht is moeilijk’

Leny de Groot-van Leeuwen

Hoogleraar Rechtspleging
Radboud Universiteit Nijmegen

‘Sinds 2004 ben ik hoogleraar Rechtspleging, maar eerder al – vanaf 1992 – verricht ik onderzoek naar de advocatuur. Dat onderzoek betreft het handelen van onder anderen rechters, leden van het OM en advocaten waarin het recht in de samenleving tot expressie wordt gebracht. Onderzoek is en wordt gedaan naar onder andere de klachtenprocedures bij de advocatuur en naar ethische dilemma’s van advocaten.

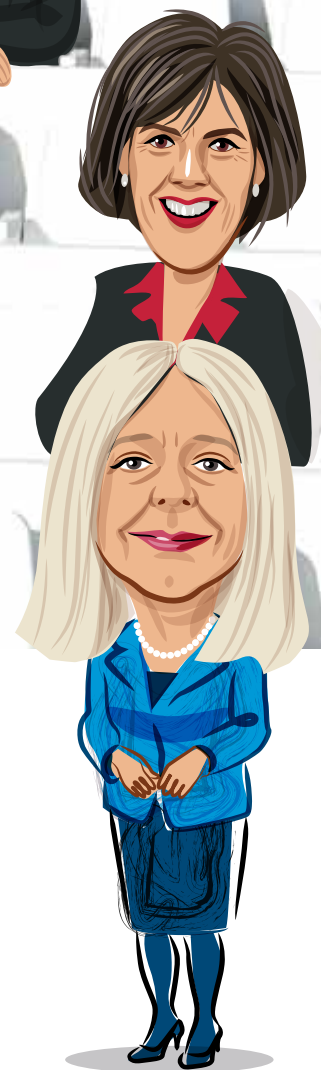
Net zoals bij journalisten, artsen en hoogleraren zijn er advocaten die kwalitatief zeer goed werk leveren, maar er zijn er ook die dat niet doen en grote fouten maken. Echter, er zijn

geen aanwijzingen dat het met de beroepsethiek van advocaten in het algemeen slecht is gesteld noch dat de beroepsuitoefening structureel zou tekortschieten.

Met het toezicht op advocaten wordt in de eerste plaats het publieke doel gediend van het in stand houden van een behoorlijke beroepsuitoefening door advocaten. Goed toezicht is nodig, maar heel erg moeilijk. Alle professionals hebben te lijden onder maatregelen die niet alleen gewenste effecten, zoals kwaliteitsverbetering, hebben, maar ook ongewenste neveneffecten. Zo ook de advocatuur. Overigens heeft de lange weg naar de uiteindelijke modernisering van het toezicht – maar liefst vier onderzoekscommissies bogen zich over mogelijke verbeteringen – al veel goeds gebracht.

Wat de oproep van de bestuursvoorzitters betreft: alles kan altijd beter, maar mijn indruk is dat aan vaardig-

heden als argumenteren, analyseren en interpreteren al veel aandacht uitgaat. De idee dat de studie de eerste jaren breed is en pas na het bachelor wordt toegespitst vind ik niet zo gek, zeker niet nu de postacademische opleiding steeds meer inhoud krijgt. Hoe dan ook: ik zou studenten nog steeds aanraden om advocaat te worden. Vooral degenen die werkelijk voor het recht willen opkomen.’

‘Advocatuur kent twee gebreken’

Hans den Tonkelaar

Bijzonder hoogleraar Rechtspraak
Radboud Universiteit Nijmegen
Bovendien: senior rechter, Rechtbank Gelderland

‘De kwaliteit van de advocatuur beoordeel ik als zeer uiteenlopend. Strenger toezicht, zoals staatssecretaris Teeven wil realiseren met zijn recente wetsvoorstel, zal dat niet verbeteren. Waarschijnlijk kan de kwaliteit wel hoger als we de bestuursvoorzitters van grote advocatenkantoren volgen: meer aandacht voor sociale wetenschappen en academische vaardigheden. Maar binnen het kader van de rechtenstudie is het onmogelijk om hier serieuze aandacht aan te besteden.

De rechtenopleiding – door een vriend van mijn vader die rechter was steevast als het MUMO (Meer Uitgebreid Middelbaar Onderwijs) – zit niet slecht in elkaar. Er lijkt voldoende aandacht te bestaan voor het tegengaan van de pretpakketten. In elk geval moeten we voorkomen te veel in de studie te stoppen. Dat zou de rechtenstudie te veel terugbrengen tot kennismaking

met een grote reeks terreinen zonder dat de noodzakelijke verdieping aan bod komt die ervoor zorgt dat afgestudeerden op enigszins academisch niveau kunnen functioneren.

De ideale rol van de advocatuur binnen de rechtsstaat houdt in dat advocaten zorgen dat óf rechterlijk optreden in een conflict niet nodig is óf dat de rechter in staat wordt gesteld de belangen in een conflict op een juiste en eerlijke wijze te wegen. Ik ervaar als rechter gelukkig in veel zaken dat advocaten de schalen van de weegschaal zinvol weten te vullen. Maar niet in alle. Ik zie twee gebreken.

Er is een gebrek aan aandacht en respect voor de wederpartij en wat deze (partij én advocaat) naar voren brengt, zelfs *luisteren* is soms al lastig. Dit gebrek werkt uiterst contraproductief, vreet tijd en keert zich altijd tegen degene die er zich schuldig aan maakt. Mogelijk denkt zo’n advocaat dat zijn cliënt dat reuzestoer vindt. Er is ook een gebrek aan durf om te zeggen hoe het zit, vooral in de civiele praktijk van de grotere handelszaken. Een advocaat die een goed verhaal heeft, hoe kort ook, maakt veel meer indruk bij de rechtbank dan degene die alles aanvoert wat je redelijkerwijs en zelfs nog daarbuiten zou kunnen verzinnen. Onlangs hoorde ik de verklaring dat een advocaat wiens tegenpleiter een conclusie van dertig kantjes inlevert of vijftig minuten pleit, het niet met minder kan doen omdat zijn cliënt dan teleurgesteld is. Dat is contraproductieve kolder waarmee iemand zichzelf bovendien zwaar tekortdoet.

Ondanks de bedreigingen zie ik de toekomst van de advocatuur tamelijk rooskleurig in. Ik ben als rechter overtuigd geraakt van het belang van een goede advocatuur. Ik zal studenten die interesse hebben dan ook zeker aanraden om advocaat te worden. Dat is bovendien een uitstekende voorbereiding voor degenen die op den duur rechter willen worden.’

‘Creëer een manama’

Margreet Ahsmann

Bijzonder hoogleraar Rechtspleging
Universiteit Leiden

Bovendien: senior rechter A, Rechtbank Den Haag

‘De kwaliteit van de advocatuur is zeer wisselend. Die kwaliteit zou in elk geval omhoog gaan wanneer een advocaat voor elk rechtsgebied kan aantonen dat hij daartoe op basisniveau is gekwalificeerd. Nu kan een advocaat zich van de ene op de andere dag bijvoorbeeld als gespecialiseerd vreemdelingenadvocaat of echtscheidingsadvocaat presenteren. In de oude opleiding tot advocaat werd alleen het procesrecht geëxamineerd. Tegenwoordig wordt ook het materiële recht geëxamineerd. Daardoor wordt in elk geval een meer uniform niveau op de hoofdgebieden van het recht gecreëerd. Het zou goed zijn wanneer een visitatiecommissie om de vijf jaar de kwaliteit van de opleiding zou beoordelen.

Een oplossing voor het verschil in eindniveau van afgestudeerde juristen zou kunnen worden gezocht in méér schriftelijke opdrachten in de bachelor en een (stevig) nationaal examen na afloop van de bachelor, zoals ook medic

kennen. Weliswaar zullen tegenstanders roepen dat dit zal leiden tot een cultuur van “onderwijs voor het tentamen”, maar het garandeert een min of meer breed basisniveau en biedt faculteiten de mogelijkheid in de bachelor hun eigen accenten te leggen, bijvoorbeeld méér rechtsgeschiedenis, rechtsfilosofie of vrije keuzeruimte. Formuleer voorts concrete academische kwaliteitsstandaarden, niet alleen voor de bachelor en de master maar ook voor de honours-component.

In de juridische opleiding zou niet alleen meer aandacht moeten worden besteed aan academische vaardigheden zoals schrijven, maar ook aan ethiek en oordeelsvorming over de feiten. Theoretisch en praktisch onderwijs zijn complementair en beide moeten hun plaats krijgen in het onderwijs. De oplossing zou wat mij betreft verder gelegen kunnen zijn in het creëren van een manama (een master na master) Rechtspraktijk, met veel aandacht voor de rol van advocaat en rechter in de praktijk, en dus voor – ook rechtsgebiedoverschrijdende – dossiers en de feiten. Dan kan de focus in de beroepsopleiding veel meer zijn gericht op waar het eigenlijk om zou moeten gaan: het ontwikkelen van het zijn van professional, met alle vaardigheden en extra's die daartoe nodig zijn.

Ik ben het niet eens met het voorstel van de bestuursvoorzitters van grote kantoren om studenten breder op te leiden en andere vakken in de opleiding te proppen. Kwaliteit gaat niet omhoog door dergelijke vakken in dezelfde studietijd te introduceren – die dáált daardoor veeleer. Méér van het een is immers minder van het andere. De opleiding in Nederland is vergeleken met het buitenland al kort. Juristen kunnen niet reflecteren, problematiseren, internationaliseren zonder het betrokken rechtsgebied “grondig” te kennen. Zoals de Romeinse filosoof Seneca zei: “Overdaad aan informatie belast de kenniszoekende en leert hem niets”.

‘Op de persoon, dus niet functioneel’

Joep Simmelink

Bijzonder hoogleraar Openbaar Ministerie, Maastricht University
Bovendien: advocaat-generaal, ressortsparket Leeuwarden

‘De kwaliteit van advocaten beoordeel ik als wisselend. In de rechtszaal loopt die uiteen van 0 tot 10; sommige advocaten horen tot de categorie brandhout, maar gelukkig verricht het merendeel behoorlijk tot goed zijn werk.

In strenger toezicht zie ik weinig heil om die kwaliteit in het algemeen te waarborgen of te verbeteren. Toezicht is naar mijn mening het sluitstuk van een mechanisme waarmee wordt beoogd de kwaliteit van de advocatuur te waarborgen. Het wetsvoorstel Positie en toezicht advocatuur kan ik niet positief beoordelen. Uit principieel oogpunt vind ik het niet goed dat het toezicht wordt losgeweekt van de beroepsorganisatie zelf.

Of juristen meer kennis zouden moeten hebben van sociologie, politicologie, economie en academische vaardigheden? In een ideale wereld waarin genoeg tijd en geld is voor het herinrichten van de juridische opleidingen zouden deze aandachtsgebieden zeker een plaats in

Dilemma

Veel advocaten zien de rechtszaal niet meer van binnen. Mogen zij zich nog wel advocaat noemen?

Hans den Tonkelaar (Rechtspraak): ‘Ook zo iemand kan een advocaat zijn die procedures voorkomt en is dan een uitstekende advocaat.’

Aletta Blomberg (Rechtshandhaving): ‘Waarin verschilt iemand die alleen maar adviseert en nooit de rechtszaal van binnen ziet, van een gewoon jurist of juridisch adviseur? Aan de andere kant: ook buiten de rechtszaal kun je als advocaat de zaak van je cliënt bepleiten, door onderhandelingen te voeren en geschillen te voorkomen.’

Joep Simmelink (Openbaar Ministerie): ‘Een advocaat is een functionaris die rechtshulp verleent. Deze hulpverlening kan in en buiten de rechtszaal. Ik zou niet weten waarom de advocaat die wel rechtshulp verleent, maar niet meer in rechtzalen optreedt, zich geen advocaat zou mogen noemen.’

Margreet Ahsmann (Rechtspleging): ‘Een advocaat is letterlijk “iemand die erbij wordt geroepen”. Dat hoeft niet per se in de rechtszaal te gebeuren. Het is van belang dat advocaten ook hun bemiddelende en adviserende rol kunnen spelen en zo conflicten voor de rechter kunnen voorkomen. Daartoe moeten ze wel de spelregels kennen en weten wat zich in een rechtszaal kan afspelen.’

Philip Langbroek (Rechtspleging en rechterlijke organisatie): ‘Een goede advocaat komt met een oplossing die de rechtszaal effectief vermijdt. Hetzij lang van tevoren door goed contractenwerk, hetzij door goed te onderhandelen.’

Britta Böhler (Advocatuur): ‘De hoogleraren hebben gelijk. Kerntaak van de advocaat is juridische bijstand verlenen aan cliënt, dat behelst juridisch advies en procesvertegenwoordiging. Tegenwoordig is advieswerk belangrijker dan procesvertegenwoordiging maar dat maakt iemand niet minder advocaat.’

het curriculum moeten krijgen. Als deze vakken in de huidige structuur zouden moeten worden ingepast dan is er amper nog ruimte voor klassieke juridische hoofdvakken en dreigt er een vergaande versnippering. En in de huidige structuur wordt al geklaagd dat de juridische student te weinig meekrijgt van die hoofdvakken.

Bezuinigingen op de rechtsbijstand, concurrentie van accountantskantoren, rechtsbijstandsverzekeraars en internet zie ik ook als bedreigingen voor de

advocatuur. Voor elke organisatie geldt dat men aansluiting moet zien te vinden bij veranderingsprocessen en daarin niet alleen dreigingen moet zien, maar vooral op zoek moet gaan naar nieuwe kansen. Wat die voor de advocatuur zijn, hoeft ik gelukkig niet te verzinnen. Als een student de uitdagingen van het werk van de advocaat nastreeft, moet hij zeker niet worden afgehouden van die richting. Wel zou ik voor hen een les uit het buitenland willen noemen: oratorisch vermogen, redenaarstalent.

Het Openbaar Ministerie is mijn achtergrond, en ik constateer tussen het OM en strafrechtadvocatuur een onontkoombare spanning. De belangen tussen beide “partijen” zijn namelijk tegengesteld. Als deze spanning functioneel is gekleurd, is dit niet problematisch. In de rechtszalen zie ik echter een tendens waarbij de spanning vaker op de persoon wordt gericht en niet meer functioneel is.’

‘Bewaak je kwaliteit’

Aletta Blomberg

Bijzonder hoogleraar Rechts-handhaving
Erasmus Universiteit Rotterdam
Bovendien: advocaat, NGNB Advocaten, Amsterdam

‘Sinds 2009 ben ik als advocaat werkzaam bij een gespecialiseerd kantoor dat zich richt op vastgoed, volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieu. Ook al behoort de advocatuur niet tot mijn wetenschappelijk aandachtsgebied, toch zie ik wel dat er heel goede advocaten zijn, maar helaas ook (veel) matige of ronduit slechte.

Strenger toezicht op de advocatuur zal de kwaliteit ervan niet verbeteren. Wel zou het goed zijn als advocaten elkaar eerder aanspreken op elkaars kwaliteit – je ziet het snel genoeg als de wederpartij broddelwerk levert – hoe moeilijk dat wellicht ook is, en in extreme gevallen via de Orde. Een advocaat is het aan zijn stand verplicht zelf bij

collega's of – bij eenpitters via interview – of iets dergelijks zijn kwaliteit te bewaken.

Het idee van de bestuursvoorzitters van grote advocatenkantoren om rechtenstudenten breder te onderleggen, vind ik wel goed. Dat is in feite de academische opleiding zoals we die vroeger kenden. Alleen bieden het huidige curriculum en de beperkte studieduur daarvoor geen ruimte.

Bedreigingen voor de advocatuur, zoals de concurrentie van andere partijen, zullen ongetwijfeld leiden tot verschuivingen. Maar advocaten zullen nodig blijven voor de minder eenvoudige geschillen en kwesties. Ondanks deze “bedreigingen” zou ik studenten nog steeds aanraden om advocaat te worden.’

‘Meng je in het publieke debat’

Philip Langbroek

Hoogleraar Rechtspleging en rechterlijke organisatie
Universiteit Utrecht

‘O verheidscontrole op de advocatuur behoort beperkt te zijn tot de publieke aspecten van het ambt van

de advocaat. Ook in het herziene wetsvoorstel van januari 2014 versterkt de overheid haar greep op de advocatuur. De boodschap is paradoxaal: we moeten jullie controleren om jullie te kunnen vertrouwen. Die redenering past goed in een dictatuur. *Daddy knows best*. Het wetsvoorstel is een van de mogelijke antwoorden op vragen als: hoe ga je om met rotte appels in de kist? Maar het is wel een top-down antwoord. Het getuigt van fundamenteel wantrouwen van de overheid in de advocatuur dat er niet naar een bottom-up oplossing is gezocht waarbij vertrouwen het uitgangspunt was. Overigens, advocaten zouden zich veel nadrukkelijker in het publieke debat over overheidsbeleid kunnen mengen dan ze nu doen.

Voor de kwaliteit van de advocatuur had dat toezicht niet gehoeven. De juridische opleidingen zijn goed, ook internationaal. Zo zie ik ook het voorstel van de bestuursvoorzitters van grote advocatenkantoren, maar je moet het kind niet met het badwater weggooien. Als we nou eens beginnen met al die jongens en meisjes als volwassenen te behandelen, eisen aan hen te stellen en ze weg te sturen als ze daar niet aan voldoen. Studenten moeten niet alleen basaal het recht leren kennen, ze moeten er ook hun inhoudelijke weg in leren vinden. Daarnaast moeten ze leren hoe ze zich als juristen kunnen bewegen in de samenleving. Dat betekent leren analyseren, schrijven, presenteren en juridisch strategisch leren denken. Je moet weten hoe je snel kunt leren hoe de wereld van je cliënt of een partij in elkaar zit, en je moet weten wat de gevolgen zijn van het juridiseren van een probleem. Je moet verschillende rollen kunnen spelen, en je moet weten wanneer je welke rol moet spelen. Vaardigheden! Het recht verandert sneller dan we kunnen lezen. Studenten zouden dan ook vanaf het eerste jaar methodologie, statistiek en kansberekening moeten krijgen, en economie, organisatiekunde en politicologie of rechtssociologie mogen er ook bij.

Rechtenstudenten hebben tijdens hun opleiding verder baat bij een intensieve uitwisseling met juridische beroepenvelden, overheid en justitie.

Gespecialiseerde advocaten die in een procedure optreden zijn op hun terrein deskundiger dan niet-gespecialiseerde rechters. Dat drukt die rechters in een procedurele positie, waarbij ze afhankelijk zijn van de deskundige inbreng van de advocaat. Daar is voor de zittende magistratuur dus nog werk te doen maar het geeft ook aan hoe belangrijk een deskundige advocaat is voor goede rechtspraak. Overigens in het strafrecht legt het OM nog steeds erg veel nadruk op criminaliteitsbestrijding en minder op rechtshandhaving. Een sterke advocatuur is nodig om er voor te zorgen dat politie en OM onderzoek en vervolging eerlijk blijven doen.

Verder is het prima voor een advocaat om na een jaar of tien, vijftien over te stappen naar de zittende magistratuur of het OM. Rechterlijke onafhankelijkheid en onpartijdigheid en het voorkomen van de schijn van het tegengestelde zijn belangrijk, dus advocaten zouden niet standaard rechter-plaatsvervanger moeten zijn.'

'Ruimer kunnen denken hoort ook bij juridisch denken'

Britta Böhler is sinds 1985 advocaat, momenteel verbonden aan Prakken d'Oliveira. Sinds 2012 is zij bijzonder hoogleraar Advocatuur aan de Universiteit van Amsterdam. Hoe denkt zij over de mening van de hoogleraren?

Advocatenblad: De hoogleraren beoordelen de kwaliteit van advocaten als 'wisselend'. Herkent u dat beeld?

Britta Böhler: 'Er is nooit onderzoek gedaan naar de kwaliteit van advocaten, dus niemand kan een gemiddeld cijfer geven. Mensen hebben niet meer

dan een *perceptie* van de advocatuur. Maar het klopt dat er goede en slechte advocaten zijn. Wat die laatste categorie betreft: uitspraken van tuchtrechters kunnen een maatstaf zijn. Maar het aantal gegrond verklaarde klachten is de afgelopen jaren niet gegroeid, en er

worden nauwelijks advocaten geschrapt – dus van “brandhout” zou ik niet willen spreken. Zoals in elke beroepsgroep zitten er in de advocatuur rotte appels. Mede door de strenge gedrags- en opleidingseisen is de kwaliteit van de advocatuur juist goed.’

Kan die kwaliteit worden verhoogd door strengere toezicht, zoals staatssecretaris Teeven beoogt?

‘Het proactieve toezicht door de dekens kan daarbij een rol spelen. Toch is het uiteindelijk een zaak van de individuele advocaat. Bij hem moet het beroepsethisch besef in zijn DNA zitten. Iedere advocaat zal zeggen: beroepsethiek is een integraal onderdeel van mijn werkzaamheden. Toch moet dat besef steeds worden bevorderd, steeds moeten advocaten daarop reflecteren. Wat doe je als een cliënt je uitnodigt voor zijn verjaardag? Daarop bestaat geen goed of fout antwoord, maar de advocaat moet wel bedenken hoe dit past bij zijn onafhankelijkheid. Die reflectie moet doorlopend worden aangewakkerd, op de universiteit, bij de beroeps- en de permanente opleiding. Goed dat de nieuwe beroepsopleiding meer aandacht heeft voor ethiek en vaardigheden. Daarmee wordt de kwaliteit meer verbeterd dan Teevens toezicht.’

Onlangs hebben bestuursvoorzitters van grote advocatenkantoren opgeroepen om rechtenstudenten breder te onderleggen. Veel hoogleraren vinden dat niet verkeerd. U heeft ook een propedeuse economie en politicologie.

‘Ik ben daar niet zo over te spreken en ik zie twee problemen. Slechts een klein percentage jonge advocaten is na vijf jaar nog steeds aan het eerste kantoor verbonden. Die kunnen nu nog terugvallen op een brede opleiding rechten. Die overstap wordt moeilijker als je te veel andere vakken hebt gedaan of als je op je eerste kantoor al te specifiek bezig was met één rechtsgebied. Er is een

Britta Böhler: ‘Wat doe je als een cliënt je uitnodigt voor zijn verjaardag?’

tweede risico. Het is niet verkeerd om je te specialiseren maar het fundament is minstens zo belangrijk: juridisch denken, argumenteren, analyseren, schrijven. Dat mag niet sneuvelen als ze ook allerlei sociale wetenschappen moeten volgen.’

Dus de huidige rechtenopleiding is prima geschikt voor een aankomend advocaat?

‘Dat zeg ik ook weer niet. We stimuleren dat rechtenstudenten alleen die vakken volgen die nodig zijn voor het tentamen. Dat is te schools. We moeten hen meer ruimte bieden zich breder te ontwikkelen. Ze zouden meer moeten doen wat hen prikkelt, zoals kunstgeschiedenis of filosofie. Ik deed een keer een internationale strafzaak en vond dat de rechter een vooropgezet beeld had van de situatie in het land van de verdachte. Ik las in die tijd een boek hoe je kunst moet benaderen: *naked*, dus zonder vooringenomenheid. Ik heb dat voorbeeld ook gebruikt om de rechter duidelijk te maken waar het mij om gaat en dat had effect. Zo kan iets uit

een ander vakgebied bruikbaar zijn voor je zaak. Ruimer kunnen denken hoort ook bij juridisch denken. We worden betere juristen als we een breder perspectief hebben.’

Deelt u de bezorgdheid die de hoogleraren hebben over de bedreigingen op de advocatuur?

‘Het werk is schaarser geworden, maar advocaten hebben we nog zeker nodig. Als je ziek bent, kun je wel kijken op internet maar de huisarts bezoeken is toch beter. Wel moet de advocatuur meer rekening gaan houden met het feit dat internet steeds meer te bieden heeft. We moeten als advocaten in die ontwikkeling meegaan en daarin onze positie bepalen. Iedere student die het wil, zal ik nog steeds aanraden om advocaat te worden.’

Kunt u aangeven wat de Nederlandse advocatuur van het buitenland kan leren?

‘Het is niet zinvol om één aspect van een ander land eruit te halen en in Nederland te introduceren. Beter is om te kijken hoe advocaten elders omgaan met de economische recessie of met digitalisering. Andere landen kunnen weer wat leren van ons systeem van gefinancierde rechtshulp – ware het niet dat het op de schop gaat. Ook lopen we vooruit op het onderzoeken van privileges, zoals het procesprivilege.’

«

advertentie

kb-mappen.nl

gratis proefmap?
kb-mappen.nl
of bel 0252-241300

info@kb-mappen.nl
www.kb-mappen.nl

de Trias dossiermap

- 6 cm. CAPACITEIT
- 12 KLEUREN
- ELASTIEK
- ONVERSLIJTBAAR

NN Advocaten

Organisatie

NN Advocaten is het in-house advocatenkantoor van Nationale-Nederlanden, dat juridische dienstverlening biedt aan Nationale-Nederlanden en haar verzekerden.

NN advocaten heeft in 2012 haar start gemaakt en telt op dit moment 13 advocaten. Daarmee heeft Nationale-Nederlanden de behandeling van juridisch complexe zaken die zij voorheen uitbesteedde in eigen huis gehaald.

NN Advocaten behandelt aansprakelijkheidszaken in de breedste zin van het woord, waaronder beroepsaansprakelijkheid, maar ook werkgeversaansprakelijkheid, aansprakelijkheid van particulieren en bedrijven en bouw gerelateerde geschillen. Daarnaast kent het kantoor een specialistische letselschadepraktijk. Uiteraard worden ook verzekeringsrechtelijke kwesties behandeld (denk aan dekkingsgeschillen en de problematiek rond beleggingsverzekeringen).

Zie voor meer informatie: www.nnadvocaten.nl.

Wij zijn op zoek naar structurele versterking van ons team met een advocaat met ruime ervaring in het aansprakelijkheids- en verzekeringsrecht. Ervaring met letselschadezaken strekt daarbij tot aanbeveling.

Functiebeschrijving

Als advocaat bij NN Advocaten vervul je een zelfstandige functie in de schadepraktijk, waarbinnen je zowel procedeert als adviseert. Je bent op verschillende rechtsgebieden inzetbaar. Je werkt binnen een jong en gemotiveerd team dat zich kenmerkt door flexibele samenwerking met prettige en open overlegmogelijkheden en kennisuitwisseling.

Werkzaamheden

- Je voert procedures namens Nationale-Nederlanden en/of haar verzekerden;
- Je adviseert over proceskansen en mogelijke oplossingen van een gerezen geschil;
- Je werkt nauw samen met schadebehandelaren van de verschillende schadeafdelingen;
- Je werkt mee aan juridische kennisuitwisseling binnen het kantoor en met andere afdelingen van Nationale-Nederlanden;

Kennis en vaardigheden

- Je hebt meer dan 5 jaar werkervaring als advocaat in het aansprakelijkheids- en verzekeringsrecht;
- Je hebt bij voorkeur ervaring in de behandeling van letselschadezaken;
- Je bent in staat (complexe) procedures zelfstandig te voeren;
- Je kan een goede inschatting maken van de belangen die spelen;
- Je bent oplossingsgericht en creatief;
- Je hebt overtuigingskracht;

Wat bieden wij jou?

- Een uitdagende functie in een unieke advocatenpraktijk binnen een beursgenoteerde internationale financiële dienstverlener;
- Een vaste aanstelling in een jong, dynamisch en professioneel team, op basis van een 36-urige (4x9) of 40-urige (5x8) werkweek;
- Een marktconforme beloning.

Solliciteren

Voor meer informatie over deze functie kun je contact opnemen met Kristel Verschoor, telefoonnummer +31 70 51 35 490, email kristel.verschoor@nn.nl of met Willem Hengeveld, telefoonnummer +31 653 120 801, email willem.jan.hengeveld@nn.nl.

Sollicitaties binnen 14 dagen na het verschijnen van dit blad te richten aan Willem Hengeveld, ofwel per mail aan het voormelde mailadres ofwel per brief, Postbus 95360, 2509 CJ Den Haag, locatie HP 01.009.

Een assessment kan deel uitmaken van de procedure.

Witwassen van uit eigen misdrijf afkomstige voorwerpen

Afpakken van de buit van criminelen is een speerpunt en naar verwachting zal het OM steeds vaker witwassen ten laste leggen. De Hoge Raad geeft een belangrijke uitzondering voor het witwassen van uit eigen misdrijf afkomstige voorwerpen. Hoe kan de verdediging daarmee haar voordeel doen?

Joost Nan¹

Strafpleiters zullen naar verwachting steeds meer zien dat aan de verdachte witwassen (cumulatief) ten laste wordt gelegd door het Openbaar Ministerie.² Speerpunt van het Openbaar Ministerie is het afpakken van de buit van criminelen en vervolging voor witwassen hoort daar steeds vaker bij, met name bij georganiseerde misdaad.³ Dit past in het algemene beleid dat misdaad volgens de overheid niet mag lonen.⁴ Tekenend is dat in het wetsvoorstel Verruiming mogelijkheden bestrijding financieel-economische criminaliteit

de straffen voor witwassen worden verhoogd.⁵

Ook het witwassen van opbrengsten die uit eigen misdrijf afkomstig zijn, kan en moet worden aangepakt. De zogeheten heler-steler-regel is niet van toepassing bij witwassen.⁶ De cocaïne-dealer die bijvoorbeeld een dikke cabrio koopt van zijn winst, kan voor witwassen worden aangepakt. Maar gezien de delictomschrijving van art. 420bis lid 1 sub b Sr,⁷ valt onder witwassen onder meer ook het verwerven en voorhanden hebben van uit misdrijf afkomstige voorwerpen (dat zijn volgens het tweede lid 'alle zaken en alle vermogensrechten'). Onze cokedealer maakt zich daaraan schuldig nog vóórdát hij voormelde auto heeft gekocht, omdat hij het van (eigen) Opiumwetmisdrijven afkomstige geld immers verkregen en in bezit heeft

(en dus sprake is van het verwerven en voorhanden hebben van dat geld). De verdachte maakt zich op dat moment niet alleen schuldig aan het overtreden van art. 2 Opiumwet, maar naar de letter van de wet ook aan witwassen. De Hoge Raad heeft mede daarom een belangrijke uitzondering gemaakt als de verdachte in dergelijke gevallen nog geen 'echte' witwashandeling heeft verricht.⁸ Een goede beheersing van de werking van deze uitzondering is voor de strafrechtspraktijk van (een steeds groter wordend) belang. In dit stuk wordt de reikwijdte van de uitzondering uiteengezet en aangegeven in welke gevallen en hoe de verdediging met deze rechtspraak haar voordeel kan doen en welke gevaren er op de loer liggen. Ook de positie van het Openbaar Ministerie komt aan bod.

1 Joost Nan is (cassatie)advocaat bij Gilhuis Advocaten te Dordrecht en universitair docent straf(process)recht aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

2 Zie voor een overzichtelijke beschrijving van het delict witwassen, G.C. Haverkate, 'Bereik en toepassing van de Nederlandse strafbepalingen inzake witwassen', in: *Witwassen in Nederland en België*, Preadviezen NWS, Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2008, p. 3–64.

3 Zie de Aanwijzing witwassen 2008A006 en bijvoorbeeld het interview met procureur-generaal Van Nimwegen in *Opportuin*, mei 2013, p. 6–9.

4 Coalitieakkoord Samen Werken, Samen Leven, *Kamerstukken II 2006/07*, 30 891, 4, hfdst. V., punt 14.

5 *Kamerstukken II 2012/13*, 33 685, 1–2.

6 Aan een veroordeling wegens heling staat in de weg dat verdachte het voorwerp zelf door misdrijf heeft verkregen, zie onder meer HR 7 februari 1978, *NJ 1978/661*.

7 Zie ook art. 420ter Sr (gewoonte witwassen) en art. 420quater Sr (schuldwitwassen).

8 Het onderwerp is onverminderd actueel, zie recent bijvoorbeeld HR 17 juni 2014, ECLI:NL:HR:2014:1444 en de noot van J.S. Spijkerman, *NbSr Geannoteerd* 2014/121, 141 en 142.

1. Reikwijdte, achtergrond en probleem van de uitzondering

Inmiddels is vaste rechtspraak dat ten aanzien van het verwerven en voorhanden hebben van een voorwerp dat afkomstig is uit eigen misdrijf, vereist is dat sprake is van een gedraging die meer omvat dan het enkel verwerven of voorhanden hebben. Bovendien moet het gaan om een gedraging die gericht is op het daadwerkelijk verbergen of verhullen van de criminele herkomst van dat voorwerp dat door eigen misdrijf is verkregen.⁹

De uitzondering is ook van toepassing op het medeplegen van het grondmisdrijf en op het medeplegen van witwassen van een voorwerp dat afkomstig is uit een door de medeverdachte begaan misdrijf.¹⁰ Zonder een camouflerende gedraging kan het handelen van verdachte in die gevallen dan niet als witwassen worden gekwalificeerd en dient hij van alle rechtsvervolging te worden ontslagen. Dat wel een dergelijke gedraging is verricht, dient de feitenrechter behoorlijk te motiveren.¹¹ Belangrijk is dat de uitzondering in beginsel niet ziet op het overdragen, omzetten of gebruikmaken van het uit eigen misdrijf afkomstige voorwerp (de overige handelingen van art. 42obis lid 1 sub b Sr). Dat is alleen anders als dat onder omstandigheden gebeurt die niet wezenlijk verschillen van de gevallen waarin het gaat om het louter verwerven of voorhanden hebben van het voorwerp. In dergelijke gevallen mag het Openbaar Ministerie de uitzondering

9 HR 26 oktober 2010, *NJ* 2010/655, m.nt. N. Keijzer, HR 8 januari 2013, *NJ* 2013/264-266, m.nt. M.J. Borgers, HR 18 juni 2013, *NJ* 2013/453, m.nt. J.M. Reijntjes en HR 17 december 2013, *NJ* 2014/75, m.nt. M.J. Borgers.

10 Vgl. HR 8 januari 2013, *NJ* 2013/266, m.nt. M.J. Borgers en HR 8 januari 2013, *NJ* 2013/264, m.nt. M.J. Borgers.

11 HR 8 januari 2013, *NJ* 2013/264, m.nt. M.J. Borgers en HR 17 december 2013, *NJ* 2014/75-76, m.nt. M.J. Borgers.

Creatief verstoppen – alsof het gaat om paaseieren – is niet voldoende

niet omzeilen door het overdragen, omzetten of gebruikmaken ten laste te leggen.¹² Ook voor de verbergende/verhullende handelingen van art. 42obis lid 1 sub a Sr geldt de uitzondering niet.¹³ En als het voorwerp *middellijk* uit eigen misdrijf verkregen is, is de uitzondering evenmin van toepassing.¹⁴ Dit laatste is bijvoorbeeld het geval als van het geld die mooie auto enzovoort is gekocht of het voorwerp is geruild. Dan heeft immers al een maskerende handeling plaatsgevonden.

De Hoge Raad geeft in zijn rechtspraak twee redenen voor de door hem aangebrachte beperking aan. Ten eerste moet een automatische verdubbeling van strafbaarheid worden voorkomen voor zowel het grondfeit als witwassen als de verdachte het voorwerp ‘alleen maar’ verkregen en voorhanden heeft. Ten tweede moet het grondmisdrijf in de vervolging centraal staan.¹⁵ Het Openbaar Ministerie kan zich er dus niet makkelijk van afmaken door meer op witwassen door te pakken en minder op het grondmisdrijf.¹⁶

12 Zie HR 25 maart 2014, ECLI:NL:HR:2014:714 en ECLI:NL:HR:2014:716.

13 HR 22 april 2014, ECLI:NL:HR:2014:956, met verwijzing naar HR 25 maart 2014, ECLI:NL:HR:2014:716.

14 HR 25 maart 2014, ECLI:NL:HR:2014:702.

15 Zie ook het jaarverslag van de Hoge Raad over 2013, p. 32-33.

16 Zoals procureur-generaal Van Nimwegen vorig jaar aangaf in *Opportun*, mei 2013, p. 6.

Waarom dit voor het Openbaar Ministerie tot problemen leidt, geeft het volgende voorbeeld aan. Als de verdachte zijn buit heeft verstoppt in en rond zijn eigen huis (in een weggestopte kluis in de schuur, in de plantenbak, boven het systeemplafond enzovoort), is met het enkel aantreffen daarvan nog niet gezegd dat van witwassen sprake is.¹⁷ Er dient immers een verbergende/verhullende handeling ten aanzien van de criminele herkomst van het voorwerp verricht te zijn volgens de Hoge Raad en creatief verstoppen – alsof het om paaseieren gaat – is daarvoor niet voldoende. Met name als wel duidelijk is dat de verdachte het voorwerp (veelal geld) verkregen heeft door zelf misdrijven te begaan, maar die niet (meer) kunnen worden vervolgd, kan dit strafeloosheid tot gevolg hebben en/of kan het geld niet ontnomen of verbeurd verklaard worden.¹⁸ Dat is voor justitie onwenselijk. En voor de opsporing van witwassen vormt de door de Hoge Raad ingevoerde inperking van de reikwijdte van witwassen voorts een belemmering, omdat witwassen in een zo vroeg mogelijk stadium moet (kunnen) worden tegengegaan.¹⁹ Als moet worden gewacht op een nadere handeling van de verdachte, is de kans aanwezig dat dit buiten het zicht van de autoriteiten gebeurt en door een geslaagd witwastraject het legale financiële stelsel gecorrumpeerd wordt.

17 Zie onder meer HR 20 mei 2014, ECLI:NL:HR:2014:1164 en HR 17 juni 2014, ECLI:NL:HR:2014:1444.

18 Al is met een veroordeling voor witwassen niet gezegd dat de buit dan zonder meer kan worden afgenomen, zie HR 19 februari 2013, *NJ* 2013/293, m.nt. J.M. Reijntjes en T. Kooijmans, ‘Witwassen: communicatie tussen rechter en wetenschap, maar waar is de wetgever?’, *DD* 2014/39, par. 1.

19 Zie F. Diepenmaat & P.A.M. Verrest, ‘De strafbare gedraging witwassen’, in: P.H.P.H.M.C. van Kempen, T. Kraniotis & G. van Roermund (red.), *De gedraging in beweging*, Nijmegen: Wolf legal Publishers 2007, p. 41-45.

2. Elk voordeel heb z'n nadeel; *damned if you do, damned if you don't*

Voor de verdachte biedt de rechtspraak van de Hoge Raad op het eerste gezicht alleen maar voordelen. Hij vertelt dat hij zelf het criminele pad is opgegaan en dat de aangetroffen voorwerpen daaruit afkomstig zijn en hij ontspringt de dans. Maar zo werkt het natuurlijk niet. Hoewel die misdrijven qua tijd, feit en plaats niet zo concreet mogelijk hoeven te worden omschreven door de feitenrechter,²⁰ gaat de uitzondering alleen op als *aannemelijk* is dat de voorwerpen uit eigen misdrijf afkomstig zijn. In beginsel zal moeten worden aangevoerd dat dit het geval is, of moet dat uit de vaststellingen van de feitenrechter volgen. Anders is de strafrechter ook niet tot het geven van een gemotiveerd oordeel over deze kwestie verplicht.²¹ De verdachte zal doorgaans dus op enig moment een behoorlijk onderbouwd, maar voor zichzelf belastend standpunt moeten innemen en daarvoor gegevens moeten aandragen. Daarmee stelt hij zich natuurlijk bloot aan een vervolging en veroordeling voor het (beweerdelijke) grondmisdrijf, waarvoor hij nota bene zelf bewijs naar voren brengt. Hij zit daarmee dus in een lastige spagaat en het gevaar is duidelijk. Mocht hij te weinig aanknopingspunten bieden, dan kan het zijn dat de rechter het niet aannemelijk vindt dat het om 'eigen' misdrijven gaat, zodat een veroordeling voor witwassen op de loer ligt. Voor het voorhanden hebben van andermans buit gaat de uitzondering immers in beginsel niet op (tenzij sprake is van medeplegen van witwassen). Geeft de verdachte echter te veel informatie weg, dan kan justitie daarop

De verdachte zit in een lastige spagaat en het gevaar is duidelijk

doorrechercheren met een mogelijke veroordeling voor de grondmisdrijven tot gevolg.²² Die laatste aanpak staat de Hoge Raad zoals gezegd voor ogen. Voor het Openbaar Ministerie bestaat ook een gevaar dat mede afhankelijk is van de proceshouding van de verdachte. Want als niet wordt doorgerechercheerd op het grondmisdrijf en/of te gemakkelijk wordt aangenomen dat het grondfeit door een ander dan de verdachte is begaan, kan een vervolging voor witwassen schipbreuk lijden als de strafrechter toch aannemelijk acht dat de verdachte het grondmisdrijf zelf heeft begaan. Verwacht mag worden dat de verdediging in veel gevallen op enig moment een dergelijk verweer voert. Want het is dan aan het Openbaar Ministerie om een gedraging aan te tonen die meer omvat dan het enkel verwerven of voorhanden hebben en die een op het daadwerkelijk verbergen of verhullen van de criminele herkomst van dat door eigen misdrijf verkregen voorwerp gericht karakter heeft. Slaagt het in die bewijsopdracht niet, dan kan het handelen van de verdachte niet als witwassen worden gekwalificeerd. De verdachte kan ook in een laat stadium van de vervolging nog met het verweer

komen dat hijzelf de originele dader is en dat kan het opsporen van de oorspronkelijke misdrijven door het verstrijken van de tijd weer bemoeilijken. Het is dus voor het Openbaar Ministerie zaak dat het tijdig inzichtelijk maakt wat de rol van de verdachte is geweest ten aanzien van het grondmisdrijf en het aangetroffen voorwerp.²³

3. Slot

Het mag worden verwacht dat vervolgingen voor witwassen steeds vaker zullen voorkomen, nu de aanpak van dat fenomeen een speerpunt is van justitie. Een aanzienlijk probleem kan daarbij voor het Openbaar Ministerie ontstaan als blijkt dat de (mede)verdachte zelf betrokken was bij het grondfeit, zodat het verwerven of het voorhanden hebben van het oorspronkelijke voorwerp niet zonder meer als witwassen kan worden gekwalificeerd. Een maskerende handeling van de verdachte ten aanzien van het voorwerp is dan vereist. Maar de kwalificatie-uitzondering gaat alleen op als *aannemelijk* is dat het voorwerp uit 'eigen misdrijf' afkomstig is. Het zal doorgaans de verdediging zijn die dat op enigerlei wijze aannemelijk moet maken, tenzij het afdoende uit de stukken blijkt. De verdachte stelt zich met die proceshouding bloot aan een vervolging voor het grondmisdrijf en helpt het Openbaar Ministerie met het bewijzen daarvan. Zonder een beroep op de uitzondering is echter de kans op een veroordeling voor witwassen weer aanzienlijk groter. Het blijft dus schipperen voor de verdediging. Voor het Openbaar Ministerie geldt dat het niet te snel kan terugvallen op een vervolging voor alleen witwassen zonder afdoende in kaart te brengen wat de verhouding is tussen de verdachte, het grondmisdrijf en het voorwerp. <<

20 Zoals door het Openbaar Ministerie tevergeefs betoogd in HR 17 december 2013, NJ 2014/777, m.nt. M.J. Borgers.

21 Zie HR 17 december 2013, NJ 2014/775, m.nt. M.J. Borgers.

22 Zie over de voor- en nadelen voor zowel de verdachte als het Openbaar Ministerie ook Kooijmans, DD 2014/39, par. 3.

23 Zie ook Kooijmans, DD 2014/39, par. 3.

Sdu Juridische Opleidingen

Haal het meeste uit uw zomer!

Sdu Juridische Opleidingen

Cursussen in de tweede helft van augustus.

SUMMER-COURSE

Ontnemen en witwassen

Sprekers: mr. E. (Ed) van Liere en J.H.M. (Jos) van Leijen

Donderdag 21 augustus 2014 | Breukelen | 5 punten NOvA | € 573,75 excl. BTW p.p.*

SUMMER-COURSE

Basisopleiding Personen- en Familierecht

Goedgekeurd door de Raad voor Rechtsbijstand

25, 26, 27 en 28 augustus 2014 | Breukelen | 24 VSO/PO punten NOvA | € 1912,50 excl. BTW p.p.*

SUMMER-COURSE

Aansprakelijkheid van bestuurders en commissarissen

Ontwikkelingen in rechtspraak en gevolgen nieuwe wetgeving

Dinsdag 26 augustus 2014 | Breukelen | 4 punten NOvA | 4 punten KNB | € 488,75 excl. BTW p.p.*

SUMMER-COURSE

Flexibilisering van het BV-recht

Actuele ontwikkelingen en gevolgen voor de praktijk

Woensdag 27 augustus 2014 | Breukelen | 4 punten NOvA | 4 punten KNB | € 488,75 excl. BTW p.p.*

SUMMER-COURSE

Appartementsrecht (in theorie en praktijk)

Akte van splitsing en wijziging daarvan, VvE-beheer, financiering, erfpacht en publiekrechtelijk ingrijpen

Donderdag 28 augustus 2014 | Breukelen | 6 punten NOvA | 6 punten KNB | € 590,75 excl. BTW p.p.*

SUMMER-COURSE

De terechtzitting in het arbeidsrecht

Praktijkgerichte training met kantonrechter mr. Peter Jansen en communicatietrainer/acteur Hermi Hartjes

Vrijdag 29 augustus 2014 | Breukelen | 7 punten NOvA | € 616,25 excl. BTW p.p.*

SUMMER-COURSE

Retorica in de rechtszaal

Sprekers: mr. C. (Carolijn) Beckers, drs. M. (Marianne) de Raad, mr. G. (Gerard) Spong en mr. dr. M. G. (Maria) IJzermans

Vrijdag 29 augustus 2014 | Breukelen | 4 punten NOvA | € 420,75 excl. BTW p.p.*

* Bovenstaande prijzen van de Summercourses zijn inclusief 15% korting. Om aanspraak te maken op deze korting gebruikt u de volgende kortingscode bij inschrijving: ADVO15.

U krijgt 15% korting

Als Advocatenbladlezer krijgt u 15% korting op onze summercourses. Gebruik de kortingscode ADVO15 bij het inschrijven.

U kunt zich nu inschrijven op de website!

Sdu

JURIDISCHE
OPLEIDINGEN

www.sdujuridischeopleidingen.nl

Invoering van het adolescentenstrafrecht Een wassen neus?

Op 1 april 2014 is het adolescentenstrafrecht in werking getreden. Het gaat hier niet om een nieuw soort strafrecht dat voor deze doelgroep is ingevoerd, maar om een reeks maatregelen en wijzigingen die de strafrechtelijke aanpak onder de groep jongvolwassenen effectiever en flexibeler zou moeten maken.¹

Rachida el Hessaini²

Met invoering van het adolescentenstrafrecht wordt het onder meer mogelijk om een jeugdsanctie toe te passen op jongeren tot 23 jaar. Toepassing van een jeugdsanctie op verdachten van 18 tot 23 jaar is op grond van het gewijzigde artikel 77c van het Wetboek van Strafrecht alleen mogelijk als de rechter daartoe aanleiding ziet in de persoonlijkheid van de adolescent of de omstandigheden waaronder het feit is begaan. Dit kon voor invoering van het adolescentenstrafrecht al bij jongeren tot 21 jaar. De leeftijdsgrens voor het

toepassen van een dergelijke sanctie is dus opgetrokken van 21 naar 23 jaar. Dit betreft echter wel een uitzondering en is geen hoofdregel. Uitgangspunt blijft dat jongvolwassenen die ouder zijn dan 18 jaar in principe volgens het commune strafrecht worden veroordeeld.

De ontwikkelingsfase van een jongvolwassen verdachte tot 23 jaar kan de rechter aanleiding geven om de biologische leeftijd van de verdachte minder doorslaggevend te laten zijn voor de zwaarte en invulling van de sanctie. Met aanpassing van de leeftijdsgrens wordt dus meer flexibiliteit beoogd bij het opleggen van straffen en maatregelen aan jongvolwassenen, waardoor bij een grotere groep verdachten maatwerk mogelijk wordt. Recente wetenschappelijke inzichten met betrekking tot de hersenontwikkeling van adolescenten waren aanleiding om tot een afzonderlijke benadering voor deze

groep te komen. Kort gezegd gaat het om het inzicht dat hun hersenen nog in ontwikkeling zijn tot het 25ste levensjaar. Dat tijdens de adolescentie risico's dus ook strafbaar gedrag voorkomt, kan mede worden toegeschreven aan de onvoltooide ontwikkeling van de hersenen. De nog onvoltooide emotionele, sociale, morele en intellectuele ontwikkeling vormt dan ook mede oorzaak van een groot deel van de (jeugd-)criminaliteit die optreedt tijdens de adolescentie.

Bij bestudering van de gewijzigde wetsbepaling rijst de vraag of deze zal leiden tot een betere en effectievere aanpak onder jongvolwassenen. De vraag is dan ook of de wijziging in dit opzicht ver genoeg gaat en of er in de praktijk voldoende aandacht voor zal zijn. De hoofdregel, dat op minderjarige jeugdstrafrecht van toepassing is en op 18-plussers het commune strafrecht, is immers gewoon intact

¹ Memorie van toelichting bij de wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en enige andere wetten in verband met de invoering van een adolescentenstrafrecht, 33 498, nr. 3.

² Mevrouw mr. R. el Hessaini is strafrechtadvocaat en heeft zich gespecialiseerd in het jeugd(straf)recht. Zij is werkzaam bij Cleerdin & Hamer Advocaten te Amsterdam en medeoprichter van de vereniging Jeugdrecht Advocaten Amsterdam (www.jraa.nl).

gebleven. Effectiviteit van de gewijzigde regel staat of valt dan ook met de wijze waarop de verantwoordelijke organisaties de uitzonderingsregel toepassen. Toepassing van een jeugdsanctie bij 18- tot 21-jarigen is tot aan de wetwijziging in de praktijk namelijk vrij beperkt gebleven. In 2012 gebeurde dit in slechts 43 strafzaken; ofwel 0,4 procent van het totaal aantal strafzaken onder 18- tot 21-jarigen.³ Dat is onder de maat. Strafrechters en officieren van justitie maken bijna geen gebruik van deze mogelijkheid. En de advocaat die het in de zittingszaal bepleit, krijgt meestal nul op het rekest. Het Openbaar Ministerie en de rechterlijke macht zijn te terughoudend en mischien ook te weinig geïnformeerd om uitzonderingen toe te laten.

Jongvolwassenen hebben tot nu toe weinig geprofiteerd van de bestaande uitzonderingsmogelijkheid. De algemene kritiek is dan ook dat de toepassing van jeugdsancties op jongvolwassenen alleen bevorderd kan worden indien de uitzonderingsregel hoofdregel wordt. Uitgangspunt zou dan moeten zijn dat aan alle jongvolwassenen die voor de strafrechter verschijnen een jeugdsanctie wordt opgelegd, tenzij dit op grond van de persoonlijkheidsontwikkeling niet wenselijk is. Daarvoor is echter uitdrukkelijk niet gekozen.

Gewijzigde aanpak

Om oplegging van een jeugdsanctie te bevorderen, is wel gekozen voor een gewijzigde aanpak. In een vroegtijdig stadium dient te worden beoordeeld of een jeugdsanctie is aangewezen om op het strafbare gedrag van de jongvolwassene te reageren. Na inverzekeringstelling van 18- tot 23-jarigen dient de reclassering pre-screening in het kader van de vroeghulp toe te passen. Zij dient in dit kader alle 18- tot 23-jarige

in verzekering gestelde verdachten te bezoeken, ongeacht de insteek van het Openbaar Ministerie. De reclassering dient in het vroeghulprapport expliciet aan te geven om welke reden een jeugdsanctie of een straf/maatregel uit het meerderjarigenstrafrecht van toepassing is. Zij dient daarbij ook – bij advies voor begeleiding of toezicht – expliciet te beargumenteren of de volwassenen- of jeugdreclassering deze begeleiding dient uit te voeren. Als de reclassering inschat dat een zaak zich daarvoor leent, dient bij de Raad voor de Kinderbescherming geïnformeerd te worden of er meer achtergrondinformatie over de jongvolwassene kan worden vergaard.

De reclassering kampt kennelijk met capaciteitsproblemen

Als de reclassering al in de vroeghulprapportage heeft aangegeven dat een jeugdsanctie tot de mogelijkheden behoort, dient de officier van justitie hierop op grond van het gewijzigde artikel 63 van het Wetboek van Strafvordering te anticiperen in het kader van de voorlopige hechtenis. Dat gebeurt door op de vordering inbewaringstelling aan te geven dat het Openbaar Ministerie overweegt om ter terechtzitting een jeugdsanctie te vorderen. In geval van inbewaringstelling dient de jongvolwassen verdachte dan in een justitiële jeugdinstelling geplaatst te worden. Zo kan al in dit stadium rekening worden gehouden met de persoonlijkheid van de jongvolwassene die kennelijk te kwetsbaar

is om in een penitentiaire inrichting te plaatsen. Deze aanpak vereist een actieve opstelling van de reclassering, die per geval dient te beoordelen of er al voorgesorteerd dient te worden. Ook de officier van justitie dient zich actief op te stellen door het advies van de reclassering serieus te nemen of bij deze instantie aan de bel te trekken als zij niet expliciet heeft beoordeeld of een jeugdsanctie aan de orde zou moeten zijn. De aanpak staat of valt immers met goede en tijdige advisering.

Ondergetekende heeft echter al een aantal strafzaken behandeld waarin de reclassering geen expliciet advies had uitgebracht. Dit resulteerde er in dat ook de officier van justitie geen aanleiding zag om op artikel 77c van het Wetboek van Strafrecht te anticiperen. De reclassering kampt kennelijk met capaciteitsproblemen om deze toch wel ambitieuze aanpak adequaat te kunnen uitvoeren.

De wet biedt de rechter-commissaris helaas geen mogelijkheid om ambts-halve voor te sorteren en de inbewaringstelling van een jongvolwassene ten uitvoer te laten leggen in een justitiële inrichting. Deze bevoegdheid komt alleen de officier van justitie toe. Dit wordt in de praktijk als een groot gemis ervaren. Bij inadequate advisering door de reclassering en/of een inactieve opstelling van de officier van justitie kan de schade niet tijdig hersteld worden. Dit terwijl tijdens de voorgeleiding nieuwe relevante informatie over de persoonlijkheid van de jongvolwassene naar boven kan komen, waar de rechter-commissaris in het kader van de inbewaringstelling niets meer mee kan. Het is daarbij voorstelbaar dat de jongvolwassene in het kader van de vroeghulp niets heeft willen of kunnen verklaren over zijn persoonlijke omstandigheden, maar dat hij dat pas na advies van de advocaat tijdens de voorgeleiding doet. Vaak is zo'n houding het gevolg van de intellectuele beperking. De wet zou de

³ André van der Laan, Heike Goudriaan, Artikel 'Toepassing jeugdstrafrecht bij 18- t/m 20-jarigen beperkt', 24 juni 2014.

rechter-commissaris de mogelijkheid moeten bieden hier alsnog iets mee te doen, maar het tegenovergestelde is het geval. Ondergetekende pleit er voor dit expliciet mogelijk te maken om in de zich daarvoor lenende gevallen tijdig maatwerk te kunnen bieden.

Deskundigenadvies

Naast de advisering in het kader van de inbewaringstelling kan de officier van justitie ten behoeve van de strafzitting een adviesaanvraag doen bij de reclasering en/of het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP). Op basis daarvan kan hij alsnog op grond van artikel 77c van het Wetboek van Strafrecht besluiten oplegging van een jeugdsanctie te vorderen. In dit deskundigenadvies moet geadviseerd worden over het type sanctiestelsel en het type toezicht dat de begeleiding die de adolescent mogelijk nodig heeft en de instantie die deze begeleiding dient uit te voeren. Om meer duidelijkheid te creëren over de omstandigheden waaronder rapporteurs voor 18- tot 23-jarigen toepassing van een jeugdsanctie adviseren, is het wegingskader Adolescentenstrafrecht 18-23-jarigen ontwikkeld. De belangrijkste factoren voor een advies voor een atypische sanctie of begeleiding zijn de kwetsbaarheid, het ontwikkelingsniveau en de noodzakelijk geachte begeleiding van de adolescent.

Op zich biedt artikel 77c van het Wetboek van Strafrecht de mogelijkheid een jeugdsanctie te vorderen, te verzoeken en op te leggen zonder dat daarvoor recente advisering door een rapporteur noodzakelijk is. De strafrechter kan namelijk ook oudere rapportages en/of de houding van de jongvolwassene gedurende het strafproces meenemen in het oordeel dat een jeugdsanctie passender is dan een sanctie uit het commune strafrecht. Echter, de verwachting is dat strafrechters zich net zo terughoudend zullen opstellen als in de periode voorafgaand

aan de wetswijziging en de nadruk zullen leggen op adequate advisering daarover. De gedachte is dan vaak: geen duidelijk advies, geen jeugdsanctie. Het nadeel van de nadruk op advisering is dat sommige jongvolwassenen hiermee niet bereikt zullen worden. Er zullen zich altijd zaken en/of jongvolwassenen voordoen waarin het advies van de advocaat zal luiden niet mee te werken aan pro justitia onderzoek vanwege het risico op een andersluidend advies, zoals oplegging van een terbeschikkingsmaatregel. Meewerken aan een gedragskundig onderzoek is namelijk nooit zonder risico.

Standaard naar kinderrechter

Tot slot is de vraag in hoeverre politierechters en leden van de meervoudige

strafkamer, niet zijnde kinderrechters, voldoende geïnformeerd en opgeleid zijn om artikel 77c van het Wetboek van Strafrecht in voorkomende gevallen adequaat toe te passen. Momenteel bestaat er in veel arrondissementen een strikt onderscheid tussen politierechters en kinderrechters. Het zou uitkomst bieden als zaken van jongvolwassenen tot 23 jaar standaard behandeld worden door een kinderrechter. Los van de aanwezige kennis over het aan veranderingen onderhevige jeugdsanctiestelsel, wordt de jongvolwassene dan ook adequater bejegend wat weer een effectievere aanpak met zich brengt. En dat is uiteindelijk waar het allemaal om gaat.

Zonder een adequate aanpak zal het adolescentenstrafrecht een wassen neus blijken. <<

advertentie

BLUEPRINT

OneWorld

ICSA Software International

Blueprint OneWorld enables organisations to securely store all their global entity information in one place

- Access to corporate data and flexibility to manage compliance 24/7 anywhere, anytime
- Web-based entity management software
- Supports multiple languages and characters

contact us today for a demo:
+44 (0)20 7497 5511 enq@icsasoftware.com www.icsasoftware.com

Beter voorbereid op uw zaak

De Blauwe VNW. De betere
wettenbundel in 3 handige delen.

Gratis e-book

Gratis downloads

*Wettenbundel in
3 handige delen*

Bestel nu de nieuwe editie van de
Blauwe VNW via www.blauwevnw.nl

André Jonkers, één van de oprichters van de BroodfondsMakers, tijdens een bijeenkomst.

Verzekeren is een kunst

Een arbeidsongeschiktheidsverzekering is duur en verzekeraars keren lang niet altijd uit. Het broodfonds als alternatief is sterk in opkomst en nog een ander is in de maak. Waar kunt u het best op letten bij een arbeidsongeschiktheidsverzekering of alternatieve regeling?

Emiel van Dongen

Op een verloren moment heeft Margreet de Boer, advocaat bij Van Kempen c.s., eens uitgerekend wat ze al aan premie voor haar arbeidsongeschiktheidsverzekering (aov) had betaald. De Boer: 'Het bedrag kan ik me niet meer precies herinneren, maar ik weet nog wel dat ik er een beetje van schrok.' Dat terwijl ze nooit iets heeft gehad in haar 25 jaar lange carrière.

Een cliënt van advocaat Karen Machielsen van Zumpolle Advocaten had ook nooit wat, maar nam voor de zekerheid toch een aov. Tijdens de aanvraagprocedure had hij al een voorlopige dekking voor arbeidsongeschiktheid door een ongeval. De aanvraag liep nog toen de cliënt een ongeluk kreeg en blijvend arbeidsongeschikt raakte. Machielsen: 'Nog geen cent premie had hij betaald. De verzekeraar deed aanvankelijk zeer moeilijk, maar betaalt hem momenteel netjes de uitkering.'

Risk seekers en mensen met een groot eigen vermogen buiten beschouwing gelaten, is het regelen van op zijn minst een basisvoorziening voor arbeidsongeschiktheid sterk aan te raden, leert een rondgang langs advocaten die zijn gespecialiseerd in aov's. Dat geldt ook voor advocaten zelf. Een advocaat in

André Jonkers:
'In 99 procent van de gevallen zijn mensen binnen twee jaar weer aan het werk'

loondienst komt bij arbeidsongeschiktheid in de WIA, maar een advocaat-ondernemer zal op de bijstand zijn aangewezen als hij niets heeft geregeld in een situatie zoals die van de cliënt van Machielsen.

Een aov ligt voor de hand, maar kost behoorlijk wat geld (zie kader 'Wat betaalt u?' hieronder) en geeft lang niet altijd garantie op een vervangend inkomen. Er zijn alternatieven, zoals broodfondsen. Maar zijn die ook geschikt voor advocaten? En de andere opties? Zo niet, waar moet een advocaat die een aov wil of heeft op bedacht zijn? Een overzicht.

1. IN EEN BROODFONDS

Broodfondsen grijpen terug naar de basis van verzekeren. Een groep van

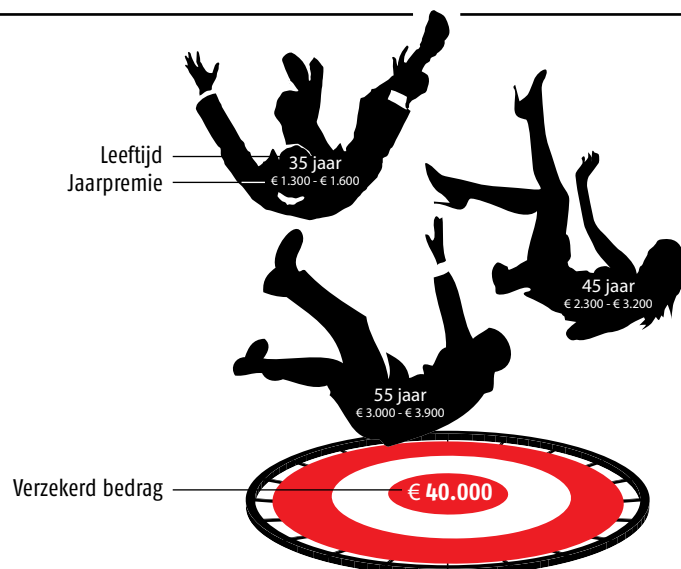
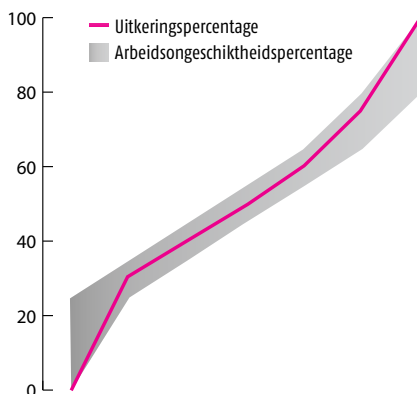
twintig tot vijftig zelfstandig ondernemers legt vast om elkaar financieel te ondersteunen in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid. Maandelijks storten ze een vast, klein bedrag op een rekening. Een inleg per maand van 33,75 levert een maandelijks schenking bij ziekte op van 750 euro, voor 112,50 krijgt de verzekerde bij ziekte 2.500 euro per maand. Kan iemand langer dan een maand niet werken dan krijgt hij – maximaal twee jaar lang – maandelijks belastingvrije schenkingen van de andere leden. Staat er voldoende buffer op de rekening, dan zal het bedrag dat daarboven wordt gestort op het einde van het jaar worden terugbetaald aan de leden.

Iedereen kan aan een broodfonds deelnemen, ongeacht leeftijd, beroepsrisico of ziekteverleden, zolang iemand op moment van instappen maar in staat is om arbeid te verrichten en inkomen te genereren. Omdat alle deelnemers elkaar kennen, is de gedachte dat de kans op misbruik van het fonds nagevoeg nihil is.

Inmiddels zijn er al meer dan honderd broodfondsen met zo'n 3.800 deelnemers. Het eerste fonds werd mede opgezet door André Jonkers. Inmiddels

WAT BETAALT U?

Rekenvoorbeeld: wat betaalt een startende advocaat voor een arbeidsongeschiktheidsverzekering met een risico van één maand die loopt tot zijn 67ste?

vormt hij met twee anderen het bedrijf BroodfondsMakers dat broodfondsen helpt op te zetten. Jonkers: 'Tien jaar geleden had onze groep verschillende redenen om een broodfonds te beginnen: premies die te hoog zijn om op te hoesten, uitsluiting door verzekeraars wegens medische gronden, polissen die niemand begrijpt, en hoge kosten voor kantoorgebouwen en managementsalarissen.'

Is zo'n broodfonds een optie voor advocaten? Cijfers zijn niet bekend, maar volgens Jonkers zitten er al een stel advocaten in een broodfonds. Onder hen Margreet de Boer, al koos zij voor een broodfonds toen ze een tijd geen (familie)rechtadvocaat was, maar – naast haar (nog voortdurende) Eerste Kamerlidmaatschap voor GroenLinks – een eenmanszaak had in advies en training. Het idee vond ze heel sympathiek: onderling zaken regelen met mensen die je kent, in plaats van dit overlaten aan grote, anonieme verzekeringsmaatschappijen. Maar ook de financiën waren voor haar belangrijk, haar aov vond ze te duur en zegde ze daarom op.

De Boer is wel van plan om een aov te nemen boven op het broodfonds. Een broodfonds betaalt maximaal twee jaar

Agnes Koert:
'De medewerkingsplicht is voor verzekeraars een gewilde stok om mee te slaan'

uit, daarna zou de bijstand wachten. Jonkers: 'In 99 procent van de gevallen zijn mensen binnen twee jaar weer aan het werk, dus een eigen risico van die periode scheelt behoorlijk in de premie. Zo'n aov kan een aanvulling zijn op een broodfonds.'

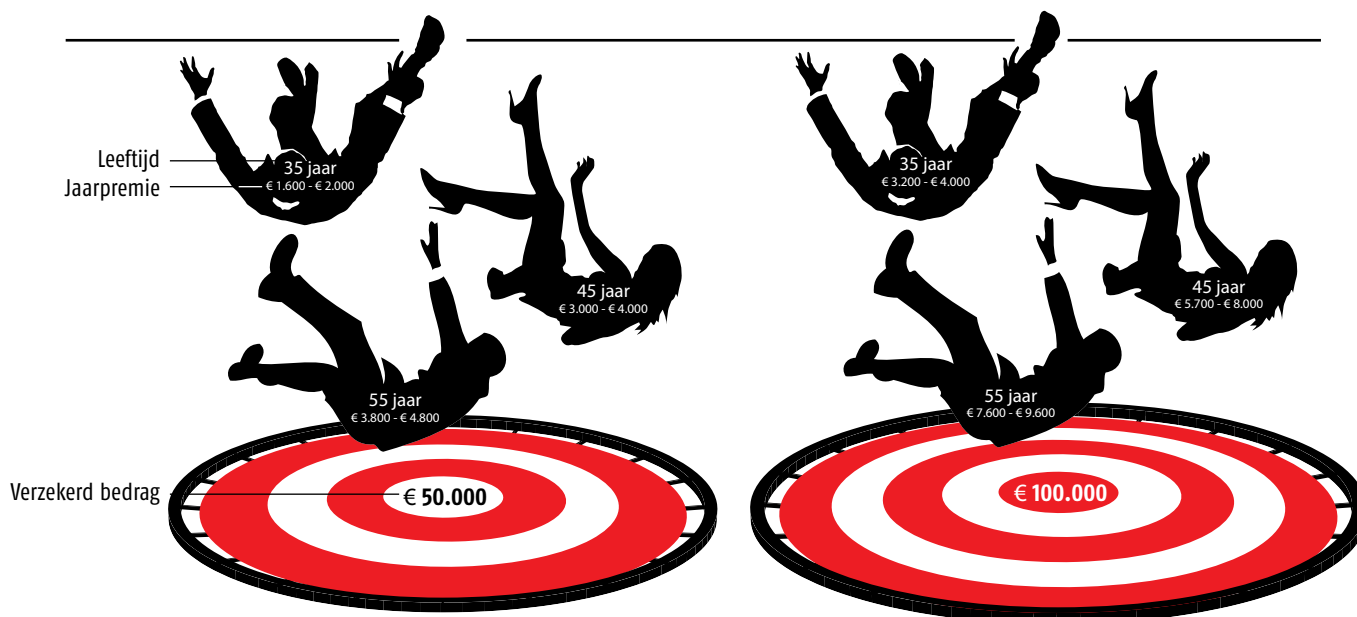
Het grootste probleem dat De Boer ziet voor advocaten die willen instappen in een broodfonds, is dat de uitkering maximaal 2.500 euro is. De Boer: 'Dat bedrag zal voor veel advocaten al nauwelijks de kantoorkosten dekken.' Haar oplossing: een broodfonds waaraan ook mensen die een hogere uitkering verlangen kunnen deelnemen. Aov-advocaat Karen Machielsen, die zelf overweegt om een eigen risico van twee jaar te nemen en zich bij

een broodfonds aan te sluiten: 'Het is misschien iets voor de Orde, om na te denken over het opzetten van een broodfonds.'

2. NAAR HET UWV

Een – vrij onbekende – andere optie is om een vrijwillige verzekering bij het UWV af te sluiten. Startende ondernemers die uit loondienst komen, kunnen dit doen binnen dertien weken na het eindigen van de reguliere werknemersverzekeringen. Zo'n zes procent van de ondernemers maakt hier gebruik van. De verzekeringen zijn afgeleid van de Ziektewet en de WIA. Met opgeteld zo'n vijftien procent aan premie zijn het behoorlijk prijzige verzekeringen. Bovendien zal iemand die arbeidsongeschikt is voor het takenpakket van advocaat van het UWV ander, 'passend' werk moeten accepteren.

Waarom een UWV-verzekering? Bij reguliere verzekeraars zijn, zoals die het zelf noemen, 'brandende huizen niet te verzekeren'. Bij het UWV wel. Ondernemers die om gezondheidsredenen worden uitgesloten voor een aov, worden door het UWV wel geaccepteerd.

3. BIJ HET PENSIOENFONDS

Op 1 januari 2015 start het pensioenfonds voor zzp'ers. Bij dit fonds van Loyalis is het ook mogelijk om het opgebouwde vermogen aan te wenden voor langdurige arbeidsongeschiktheid. Prettig voor de eenpittende advocaat die verder niets heeft geregeld? De bevragede aov-advocaten zijn overwegend positief: iets is beter dan niets. Maar voorzichtigheid is geboden, waar schuwen ze: een zzp'er eet zijn eigen reserves op en wie pas begonnen is met opbouwen, heeft te weinig middelen voor een fatsoenlijke uitkering.

4. TOCH EEN AOV

Een goedkope aov is prettig, maar gaat doorgaans gepaard met een gebrek aan dekking. En dat kan later voor onaangename verrassingen zorgen. Sinds de Autoriteit Financiële Markten in 2011 met een kritisch onderzoeksrapport over arbeidsongeschiktheidsverzekeraars kwam, zijn veel van de zeer uitgeklede aov's, zoals verzekeringen speciaal voor ernstige ziektes die veel vormen van kanker uitsloten van uitkering, al van de markt verdwenen. Maar nog steeds zijn er veel parameters die de dekking inperken en een lagere premie opleveren. Denk aan: het eigen risico verlengen, de hoogte van de uitkering verlagen, niet laten indexeren, de uitkeringsperiode verkorten, geen zwangerschapsdekking nemen en de mate van arbeidsongeschiktheid waarbij wordt uitgekeerd verhogen.

Afhankelijk van alle parameters zal het premiebedrag tussen de tachtig en achthonderd euro liggen.

De premie kan zo'n tien procent worden verlaagd door het criterium van beroepsarbeidsongeschiktheid te laten vallen. Staat er bijvoorbeeld 'passende arbeid' in de polisvoorwaarden dan kijkt de verzekeraar naar onder meer de opleiding en zal de verzekeraar niet uitkeren aan een advocaat als die nog als,

zeg, juridisch medewerker kan werken. Bij 'gangbare arbeid' daarentegen kijkt een verzekeraar alleen of iemand nog kán werken: een advocaat krijgt niet uitgekeerd als hij bijvoorbeeld nog als postbode aan de slag kan.

Erik-Jan Wervelman van Verschoof Wagenaar Wervelman Advocaten en gepromoveerd op particuliere arbeidsongeschiktheidsverzekeringen: 'Over het algemeen geldt dat advocaten het best af zijn met een aov op basis van beroepsarbeidsongeschiktheid. Dat geeft de grootste garantie dat er uitgekeerd wordt als iemand zijn werk als advocaat moet staken.'

Ook het verschil tussen een sommen- en een schadeverzekering kan meewegen in de hoogte van de premie. Een schadeverzekering dekt – heel bondig gesteld – alleen het schadebedrag dat ontstaat door arbeidsongeschiktheid. Een sommenverzekering dekt een overeengekomen bedrag. Wervelman: 'Een sommenverzekering is doorgaans duurder, maar geeft ook meer zekerheid.'

Martin de Witte van SAP Letsel-schade Advocaten adviseert goed op te letten op 'minder goed objectiveerbare' aandoeningen zoals overspanning of whiplash. De Witte: 'Het verschilt erg tussen de verzekeraars hoe ze hiermee omgaan. Bij twijfel kun je het laten bevestigen per brief of e-mail. Wees altijd op je hoede: als een verzekering goedkoop is, komt dat ergens vandaan.'

Vooraf doen bij het afsluiten van een aov, zeggen gesproken aov-advocaten: de medische formulieren eerlijk en naar eer en geweten invullen. Geschiedt dit niet, dan kan een verzekerde al zijn rechten verspelen én een aangifte wegens verzekeringsfraude aan zijn broek krijgen. Deze meldingsplicht wordt volgens de gesproken aov-advocaten regelmatig door de verzekeraars aangegrepen om niet uit te keren.

'De medewerkingsplicht is voor de verzekeraars ook zo'n gewilde stok om mee te slaan,' constateert Agnes

Oorzaken

Top vijf oorzaken arbeidsongeschiktheid bij advocaten

1. Psychische aandoeningen en gedragsstoornissen
2. Ziekten van botspierstelsel en bindweefsel
3. Zwangerschap, bevalling en kraambed
4. Ziekten van urogenitaal stelsel
5. Ziekten van zenuwstelsel

Bron: Movir

Koert van Backx & Ripmeester Verzekeringsadvocaten. 'Verzekeraars stellen dat een verzekerde na de melding van arbeidsongeschiktheid onvoldoende heeft meegewerkt, waarna de uitkering wordt stopgezet.' Vaak gaat de communicatie volgens Koert niet soepel omdat arbeidsongeschikten ook psychisch een klap hebben gekregen. Haar advies: 'Laat het contact met de verzekeraar dan door iemand anders doen. Er staat veel op het spel.'

Bij Movir, waarvan het logo naar schatting op tachtig procent van de aov-polissen van advocaten prijkt, wijzen ze op een mogelijk voordeel van een aov-verzekering. De mogelijkheid van preventie. Het gemiddelde totaalbedrag per arbeidsongeschikte advocaat is volgens Movir 75.000 euro. Bij oorzaak nummer één (zie Top vijf oorzaken) – psychische klachten – zou dit zelfs een ton zijn. En dus loont het voor de verzekeraars om te investeren in preventie en re-integratie. Denk aan: coachingsgesprekken en zelftesten op bijvoorbeeld overspanning.

De cliënt van Machielsen die werd getroffen door een ongeluk is een zeldzaamheid, stelt algemeen directeur van Movir Louis van Drunen: 'Het leeuwen-deel van de verzekerden raakt nooit arbeidsongeschikt. In tegenstelling tot bijvoorbeeld broodfondsen, kunnen wij voor hen wel van toegevoegde waarde zijn door relevante preventie aan te bieden.'

Ton Derksen

- Geboren:** 1943, Meppel
- Opleiding:** studeerde filosofie, sociologie en geschiedenis in Groningen, Oxford, Engeland en in de Verenigde Staten
- Carrière:** 1971-2005: hoogleraar wetenschapsfilosofie en cognitieve filosofie
- Nevenfuncties:** schrijver van onder meer boeken over justitiële dwalingen en de valkuilen van waarheidsvinding die daaraan ten grondslag liggen

‘Advocaten zijn geen schakers’

Emeritus hoogleraar wetenschapsfilosofie Ton Derksen vindt dat strafrechtjuristen onvoldoende geschoold zijn in waarheidsvinding. Lessen van de man die de veroordeling van Lucia de Berk ongedaan maakte en bij steeds meer herzieningen wordt betrokken. ‘Vanwege hun onwetendheid met cognitieve instincten stappen rechters en het Openbaar Ministerie in valkuilen.’

Maarten Bakker

Beeld: Kick Smeets / HH

Ton Derksen opent de deur van zijn eenvoudige werkkamer in een nieuwbouwwijk aan de rand van Nijmegen, de stad waar hij jarenlang als wetenschapsfilosoof aan de Radboud Universiteit werkte. Gedurende zijn academische carrière hield hij zich nooit met het recht bezig. ‘Ik was een positief ingesteld burger, die geloofde dat onze rechtsstaat prima functioneerde.’

Hij onderzocht welke beperkingen er zijn aan het menselijke vermogen om de waarheid te doorgronden. ‘Mensen komen snel tot bepaalde inzichten, op een instinctieve manier. In de alledaagse praktijk werkt dat meestal. Het is doorgaans ook niet erg als het dan fout gaat. Maar in de rechtspraak kan het tot grote

ongelukken leiden, tot gerechtelijke dwalingen. Vanwege hun onwetendheid met die cognitieve instincten stappen rechters en het Openbaar Ministerie in de valkuilen die er zijn bij waarheidsvinding. In de zaak-Lucia de Berk zag ik dat voor het eerst, daarna merkte ik dat in de Schiedammer parkmoord dezelfde soort fouten waren gemaakt. Idem dito voor de Drontense bosmoord en de zaak van Ernest Louwes. In de laatste zaak bleek bovendien het bewijs op vele leugens te berusten.’

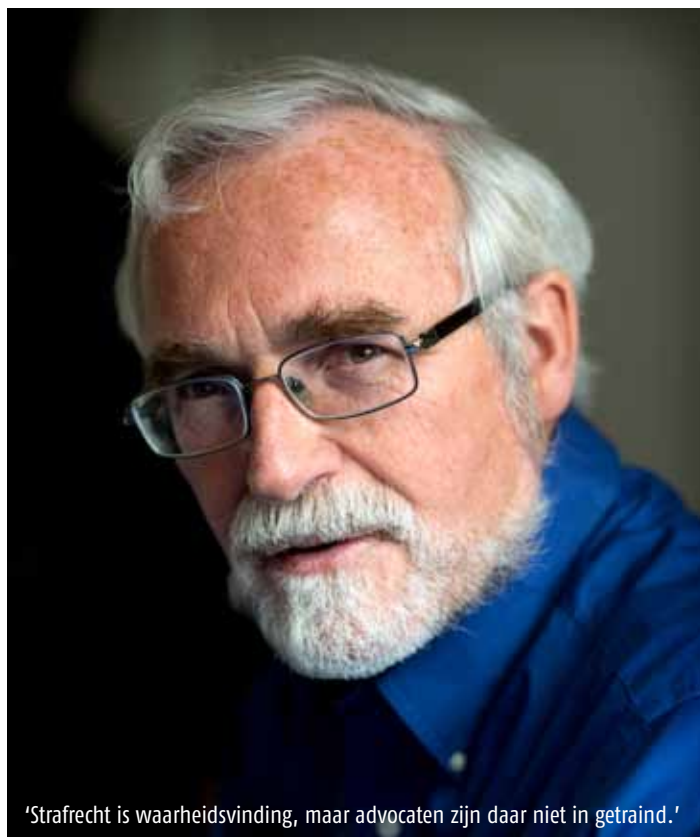
Het lijkt wel alsof Ton Derksen als wetenschapsfilosoof in strafzaken als Lucia de Berk meer resultaat weet te boeken dan advocaten. Zelf zegt hij de positie van advocaten niet te benij-

den. ‘Een vrijspraak is heel moeilijk te bewerkstelligen, hoewel het tegenwoordig iets vaker voorkomt. Successen zijn sporadisch, hoe goed je het werk ook doet. Het is ook lastig in te schatten welke aanpak goed werkt. De stijl van Stijn Franken, die ik ken van de zaak-Lucia de Berk, is die van een *gentleman*. Hij is niet confronterend, gaat niet te hard tegen de leer in. Kennelijk is de opinie dat je de rechter niet te veel tegen je in het harnas moet jagen. Het parket bij de Hoge Raad liet bij een herzieningsverzoek ook weten dat het afgelopen moest zijn met die stukken in de krant, met al dat rumoer. Wat doe je dan? Het is een steeds terugkerende vraag bij de herzieningen waarbij ik

betrokken ben: hoe zwaar kun je het aanzetten? Een advocaat moet sjacheren met de waarheid. Welke argumenten kan hij maar beter laten schieten? Dat is toch bedenkelijk in een rechtsstaat.' Volgens Ton Derksen is er sprake van een cruciaal moment in de strafrecht-spraak in ons land. Er komt immers een hele serie uitspraken over herzieningsverzoeken aan. 'Louwes, Baybasin, Olaf Hamers, dat zijn allemaal heel sterke zaken. Zal de Hoge Raad slechts een enkele zaak toewijzen en daarmee het idee overeind houden dat we in een fantastische rechtsstaat leven waaraan niets mankeert? Of heeft de Hoge Raad de grootheid om te erkennen dat er zo en nu dan dingen serieus misgaan, en worden meerdere zaken toegewezen? Het betekent dat er opnieuw moet worden nagedacht over waarheidsvinding in de rechtspraak en ook over de procedure rond herzieningen.'

Complottheorieën

De meest recente zaak die Derksen heeft onderzocht, is die van de Koerd Huseyin Baybasin, die in 2002 van het gerechtshof in Den Bosch een levenslange celstraf kreeg vanwege drugshandel, moord en gijzeling. In zijn boek *Verknipt bewijs* fileert Derksen de cruciale tapverslagen die zijn gebruikt bij de veroordeling. Hij komt tot de conclusie dat er grove vertaalfouten zijn gemaakt en dat er op grote schaal geknipt en geplakt is in de taps. 'Gelukkig zijn de manipulanten slordig geweest, ze meenden kennelijk overal mee weg te kunnen komen. In de taps is er bijvoorbeeld op vele plaatsen gedurende een seconde of meer geen ruis hoorbaar. Dat kan dus nooit bij een echt telefoongesprek, daar is altijd ruis. Dat bewijst dat er met de band geknoeid is. Het kernteam Noord-Oost-Nederland kreeg het onderzoek in de schoot geworpen vanuit Turkije. Het team was apetrots dat zij zo'n grote boef hadden gevangen. Een van de onderzoekers vertelde mij onlangs dat de Baybasin-zaak het grootste succes uit

'Strafrecht is waarheidsvinding, maar advocaten zijn daar niet in getraind.'

zijn carrière was. Hij schrok toen ik hem enkele redenen gaf waarom de veroordeling ten onrechte is. Veel mensen zien in de zaak-Baybasin een link met de zaak-Demmink. De Turkse regering zou misbruikpraktijken van de hoge justitieambtenaar in haar land toegedekt hebben, maar de Nederlandse justitie moest in ruil daarvoor de Koerdische activist Baybasin opsluiten. Ik doe niet aan dit soort complottheorieën. Je hebt ze ook helemaal niet nodig. Het gaat mij er om met argumenten aan te tonen dat iemand onschuldig is. Het is niet mijn taak mensen te beschuldigen.'

Ton Derksen is ervan overtuigd dat er een veel groter aantal onschuldige mensen is veroordeeld dan de rechtspraak wil doen geloven. 'We krijgen te horen dat het maar om een heel klein aantal gaat, een paar zaken per jaar. Maar een zeer hoge politiefunctionaris uit Rotterdam zei me onlangs dat het naar zijn inschatting om één op de tien

gaat. Een andere bron van mij is een voormalige plaatsvervangende rechter, hij stopte met de rechtspraak omdat hij te veel mis zag gaan. Geestelijke verzorgers van gevangenen komen ook met verhalen over onterechte veroordelingen. Dat is allemaal puur anekdotisch. Ik wil proberen het te kwantificeren en daarmee iets harder te maken. Dat is mijn nieuwe onderzoeksproject. De Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten heeft voor mij haar negenhonderd leden een enquêteformulier toegestuurd. Helaas hebben er nog maar elf gereageerd. Bij dezen dus een oproep om dat alsnog te doen. We moeten hier goed het verschil tussen percentages en concrete aantallen in de gaten houden. Een fout van één procent bij de veroordelingen lijkt niet veel. Welke organisatie maakt minder fouten? Maar het zijn dan nog steeds tweehonderd mensen per jaar. Ik vind dat schrikbarend. Al dat leed dat wordt veroorzaakt!

Mijn boek *Lucia de B. Reconstructie van een gerechtelijke dwaling* is cruciaal geweest bij de vrijspraak van Lucia, maar ik had nooit de bedoeling om er een boek over te schrijven. Ik had losse notities geschreven over de zaak. Toen kwam de Commissie Evaluatie Afgesloten Strafzaken en lag er de eis van een boek. Vermeende dwalingen konden daar alleen aangezwengeld worden door politiefunctarissen of wetenschappers die een publicatie konden overleggen. We hadden het gevoel dat we er als eersten bij moesten zijn. Het leek ons onwaarschijnlijk dat de CEAS veel verzoeken zou toewijzen. Erno Eskens van ISVW uitgevers heeft vervolgens een mirakel verricht: het boek lag er binnen drie weken, terwijl dat normaal vele maanden vergt. Ik heb veel hulp gehad van anderen in de zaak van Lucia. Mijn zus Metta bracht als verpleeghuisarts haar kennis in, en we hadden het geluk dat mijn buurman, een internist van het Radboudziekenhuis in Nijmegen, net met pensioen was gegaan. Daardoor was hij bereid naar het dossier van baby A te kijken. Hij constateerde ook dat het kind aan verzwakking was overleden en dat het helemaal geen verdacht sterfgeval was. Hij kon ons doorverwijzen naar een andere internist met nog meer ervaring in kindergeneeskunde. Als ik mijn buurman niet in de zaak had kunnen betrekken, was het waarschijnlijk allemaal doodgebloed. Dat Lucia vervolgd werd voor die sterfgevallen in de twee Haagse ziekenhuizen was toeval, maar dat ze is vrijgesproken is zo mogelijk een nog groter toeval.’

Volgens Ton Derksen wist hij ook meer te bereiken dan de advocaten van Lucia omdat hij als emeritus hoogleraar andere wetenschappers makkelijker kon betrekken bij de zaak. ‘Als ik deskundigen aanklomp, dan vliegen er niet meteen hoge rekeningen over tafel.’

Derksen had ook het geluk dat de statistici Richard Gill en Peter Grünwald uit Leiden en Amsterdam zichzelf aanboden. Door hen kwam er een

artikel in het toonaangevend wetenschappelijk blad *Nature* dat de vloer aanveegde met de becijfering van de getuigendeskundige van het OM. Het OM stelde dat er slechts een kans van één op de 324 miljoen was dat Lucia toevallig bij sterfgevallen was waarvoor ze werd vervolgd. ‘Officieel speelde dat statistisch bewijs geen rol, maar het is ook in het arrest van het hof in verkapt vorm teruggekomen. Het drukte nog altijd loodzwaar op de zaak.’

Eng

‘Strafrecht is waarheidsvinding, maar advocaten zijn daar niet in getraind. Hun opleiding is te eng juridisch, zonder dat er een blik geworpen wordt op andere terreinen als evolutionaire psychologie, wetenschapsleer, empirische onderzoeksmethode. Juristen kijken of de feiten onder een regeltje vallen. Indien dat het geval is, stoppen ze vaak. Maar dan begint de waarheidsvinding pas! Op verzoek van toenmalig superprocureur Harm Brouwer heb ik bij het OM cursussen gegeven over de valkuilen van de waarheidsvinding. De belangrijkste standaardfout van officieren van justitie komt vaak expliciet aan het eind van hun requisitoir, als ze zeggen dat “alles past”. De bewijsmiddelen ondersteunen volgens een officier het verhaal dat de verdachte schuldig is. Maar dat zegt nog helemaal niets. Zo’n bewijsmiddel kan net zo goed een alternatief, ontlastend, scenario ondersteunen. Het gaat erom dat bewijs tegelijkertijd ook andere scenario’s uitsluit of minder waarschijnlijk maakt. Dan pas maak je een stap vooruit in de waarheidsvinding. Ik noem dat “discriminerend” bewijsmateriaal.’

Derksen hanteert in zijn boeken altijd alternatieve scenario’s om de verhalen van het OM te kunnen analyseren. In *Verknipt bewijs* over de zaak-Baybasin stelt hij tegenover het scenario van het OM, waarin de Koerd als grote, internationale drugshandelaar wordt neergezet, een scenario waarin de ver-

dachte als een internationale zakenman opereert. Bewijs dat het OM aandraagt, past steeds moeiteloos, en vaak beter, bij dat laatste scenario.

Derksen: ‘Een andere standaardfout van het OM is de zogenaamde omkering. Hetgeen het OM nog moet bewijzen, wordt als uitgangspunt genomen. Voor alle feiten en omstandigheden wordt een verklaring bedacht die in het straatje van het OM past. Neem weer de zaak-Baybasin. Daarin is vier jaar lang naar het drugsgeld van de Koerdische verdachte gezocht, maar de politie heeft in al die tijd niets kunnen vinden. Dan zegt het OM: moet je nagaan hoe geslepen Baybasin is in het verbergen van het geld. Zijn opmerking lijkt dan te getuigen van diep inzicht, maar in feite verzint zo’n officier iets om zijn zaak te redden. Hij komt met een klassieke drogreden op de proppen.’

Ton Derksen geeft ook een vierdaagse zomercursussen voor onder andere advocaten over de valkuilen van waarheidsvinding. Het valt hem op dat advocaten vaak geen inschatting maken van de tegenargumenten die opposanten van het OM kunnen opwerpen. ‘Om maar eens onverantwoord te generaliseren: ze zijn geen schakers. Ze lijken er vaak niet op bedacht dat een officier van justitie een sterk weerwoord op hun pleidooi kan geven. De klassieke retorica leert ons echter om de positie van een tegenstander zo sterk mogelijk te maken. Vervolgens is het de kunst om hem onderuit te schoffelen. Zo zouden advocaten ook moeten handelen. Advocaten noemen nogal eens alleen het ontlastend bewijs in een zaak. Ze negeren dan het belastende materiaal van een officier, omdat dat op henzelf geen indruk maakt. Maar het gaat erom of het indruk op de rechter maakt. Die zit juist te wachten op een reactie op het belastende materiaal. Je moet hem het vertrouwen van onschuld geven door direct met een krachtige weerlegging te komen.’

Omzet onder de norm

Hoe werkt mediation? Paula Boshouwers, mediationadvocaat bij ReulingSchutte in Amsterdam, licht maandelijks een praktijkvoorbeeld door.

Aflevering 13: 'De eis van twintig procent'.

Advocatenkantoor Pulse¹ is sinds anderhalf jaar onderdeel van een internationaal kantoor. De maatschap (in Nederland) bestaat uit 25 compagnons. John (58) is al zeventien jaar als partner verbonden aan Pulse. Sinds de fusie is Johns omzet punt van discussie. Zijn omzet zit twintig procent onder de norm. Managing partner Annemarie gaat het gesprek met John aan. Het spijt haar, maar Johns omzet moet voor het eind van het jaar met tien procent omhoog en in het jaar erop moet John op de norm zitten: het is niet anders. John is woedend: twintig procent erbij eisen in deze markt is ondoenlijk en ook niet in lijn met het beleid van het kantoor van de afgelopen jaren. Johns omzet is weliswaar minder dan die van de andere partners, maar steeds constant. Vanwege zijn andere activiteiten – John is ook hoogleraar – werd dit prima gevonden, al jaren. John loopt boos weg uit het gesprek met Annemarie.

De situatie verergert als een andere partner John na de partnerlunch aanspreekt met de vraag hoe het nu met hem is. John heeft het gevoel dat er achter zijn rug over hem wordt gesproken en roept door de gang: 'Jongens, als jullie me kwijt willen, zeg het dan recht in mijn gezicht!' Annemarie wil verdere escalatie voorkomen en stelt John voor onder begeleiding van een onafhankelijke derde te proberen een oplossing te vinden voor de ontstane situatie. John wil daar wel mee instemmen als hij de

mediator mag uitkiezen. Annemarie gaat daarmee akkoord.

In de mediation komt de discussie goed los. Verwijten vliegen over tafel. Doordat de mediator doorvraagt op deze verwijten en ze samenvat in wensen voor de toekomst komen de volgende belangen op tafel: continuïteit van Pulse, kunnen voldoen aan de internationale normen, erkenning voor de jarenlange inzet van John, in goed overleg komen tot een oplossing, duidelijkheid op korte termijn, gelijke behandeling, faire oplossing.

Omdat het gesprek over mogelijke opties niet echt van de grond komt, besluit de mediator tot het voeren van afzonderlijke gesprekken met beide partijen. Op de vraag van de mediator wat John het meest dwars zit, zegt John dat hij vindt dat Pulse een onwerkbaar situatie heeft gecreëerd door onredelijke eisen te stellen. John is ervan overtuigd dat hij eruit gewerkt wordt omdat hij destijds tegen de fusie heeft gestemd. Als de mediator vraagt wat hij wil, zegt hij dat hij gewoon bij Pulse wil blijven, maar dat als dit de route wordt Pulse hem moet uitkopen. John denkt aan een bedrag van minimaal een miljoen euro. Als hij meegaat in de eis van twintig procent dan graaft hij zijn eigen graf, stelt John, dus dat wil hij sowieso niet. Hij wil nog een paar jaar werken. En dat is ook nodig, hij heeft een hoge alimentatieverplichting. De bal ligt bij Pulse, aldus John.

In het gesprek met Annemarie legt zij uit dat ze het niet langer aan de Amerikanen kan verkopen dat er een partner

is die substantieel onder de norm presteert. Ze heeft begrip voor de gang van zaken in het verleden, maar de kaarten liggen nu anders en dat moet John ook begrijpen. Zij ziet zeker kansen in Johns markt. Die moet hij willen grijpen. Als John dat niet wil en zich ook niet wil committeren aan de sinds jarenlange geldende norm, moet hij maar weggaan. Op de vraag van de mediator of praten over een vertrek een optie is, geeft Annemarie aan dat dit zou kunnen, maar dat zij het niet gaat voorstellen. Vertrek is ook niet tegen elke prijs; ze zit vast aan een budget van tweehonderdduizend euro en daar zit weinig rek in.

Enmaal terug aan de mediationtafel vraagt de mediator welke mogelijke opties partijen in dit stadium zien en of er nog zaken onbesproken zijn. Annemarie geeft aan dat zij twee opties ziet: of John gaat mee in de omzeteisen of hij houdt de eer aan zichzelf. Voordat de mediator hierop kan doorvragen ontploft John: hij wist het wel, alles is erop gericht hem te laten vertrekken, als het zo gaat dan zien ze elkaar wel bij de rechter. John staat op en vertrekt. In de dagen erna heeft de mediator telefonisch contact met beide partijen om te onderzoeken of er nog ruimte is om verder te praten; die is er aan de kant van John niet (meer). De mediator beëindigt daarop de mediation. Als de mediator John en Annemarie een paar weken later belt om te vragen hoe het nu gaat, blijkt dat zij uiteindelijk toch gezamenlijk tot een oplossing zijn gekomen: John vertrekt op een gezette termijn, met een afbouwregeling.

¹ De namen van partijen zijn gefingeerd, tot personen herleidbare feiten zijn veranderd.

Klagen tegen inhouding rijbewijs

Iedere strafrechtadvocaat krijgt te maken met burgers van wie het rijbewijs is ingenomen. Wat staat u als advocaat dan te doen?!

Alrik de Haas en Viviënne van de Port²

Op grond van artikel 164 lid 2 sub a-e Wegenverkeerswet 1994 (WVW) heeft de politie de *verplichting* een rijbewijs in bepaalde gevallen in te vorderen. Lid 3 WVW schept een *bevoegdheid* tot invordering 'indien door de overtreding de veiligheid op de weg ernstig in gevaar is gebracht'.

Binnen tien dagen na invordering dient de officier van justitie te beslissen over een eventuele inhouding van het rijbewijs. Doet hij dit niet, dan bepaalt de wet dat het rijbewijs onverwijld dient te worden teruggegeven.³ In de praktijk lukt het eigenlijk niet in deze fase inhoudelijk met een officier van justitie tot afspraken te komen.

De officier van justitie kan op grond van artikel 164 lid 4 WVW in een aantal gevallen beslissen het rijbewijs in te houden voor enkele maanden, afhankelijk van de ernst van het delict. Daarnaast kan het rijbewijs worden ingehouden als de kans groot is dat de verdachte opnieuw een feit uit artikel 164 lid 2 of 3 WVW begaat.⁴

De beslissing tot inhouding van het rijbewijs loopt vooruit op een (onherroepelijk) rechterlijk vonnis of strafbe-

schikking waarbij als bijkomende straf al dan niet een voorwaardelijke of geclausuleerde ontzegging van de rijbevoegdheid wordt opgelegd. De gevolgen zijn vaak enorm, vooral voor verdachten die voor hun werk en inkomen afhankelijk zijn van hun rijbewijs. De belanghebbende kan formeel vanaf het moment van invordering en ook na inhouding een klaagschrift indienen bij de griffie van de rechtbank.⁵ De raadkamer van de rechtbank behandelt dit klaagschrift dan zo spoedig mogelijk, waarbij de beslissing tot inhouding aan diverse normen wordt getoetst. De rechter zal hierbij, anders dan in de praktijk de officier van justitie, de persoonlijke belangen van de belanghebbende afwegen tegen de maatschappelijke belangen van verkeersveiligheid.⁶

De raadkamer zal bij (partiële) gegrondverklaring van het klaagschrift de voorlopige teruggave van het rijbewijs gelasten als hij er ernstig rekening mee houdt dat de rechter uiteindelijk geen onvoorwaardelijke rijontzegging zal opleggen. Dit zal ook het geval zijn als de raadkamer verwacht dat de rechter wel een rijontzegging oplegt, maar de duur korter is dan de periode die al verstreken is nadat de politie het rijbewijs heeft ingevorderd of ingehouden. Voor de verdediging ligt hier dus bij uitstek de kans om het klaagschrift gegrond verklaard te krijgen.

Verder kan de verdediging kijken naar de oriëntatiepunten die zijn opgenomen

in de zogeheten LOVS-afspraken.⁷ Deze richtsnoeren voor strafoplegging laten soms in het voordeel van cliënten zien dat in principe toch geen (onvoorwaardelijke) rijontzegging volgt. Rechters houden nadrukkelijk rekening met deze oriëntatiepunten.

Ook de persoonlijke belangen van de verdachte zullen in raadkamer zwaarder kunnen wegen. Zo kan de verdachte klagen dat de (verdere) inhouding van het rijbewijs hem of haar onevenredig treft opdat voorlopige teruggave van het rijbewijs wordt gelast. Teruggave van het rijbewijs vindt zeker plaats als de strafzaak tegen de verdachte niet binnen zes maanden na invordering van het rijbewijs de terechtzitting is aangevangen of een strafbeschikking is uitgevaardigd. De conclusie is dat ondanks ruime wettelijke mogelijkheden tot invordering en inhouding voor de officier van justitie, het indienen van een klaagschrift vaak succes boekt!

Als het rijbewijs van uw cliënt is ingenomen, kijk dan ook eens naar artikel 164 lid 9 WVW. De rechter kan na invordering of eventuele inhouding van het rijbewijs tot het eindoordeel komen dat geen straf of maatregel wordt opgelegd, of achteraf gezien de invordering niet was toegelaten. Op grond van artikel 164 lid 9 WVW kan de rechter in die gevallen op verzoek van de gewezen verdachte ten laste van de staat een schadevergoeding toekennen.

1 Dit artikel zal gelet op de beperkte omvang niet ingaan op het Alcoholslotprogramma (ASP), een bestuurlijke maatregel van het CBR. Zie hierover: N. de Vries e.a., 'Straffen horen in het strafrecht thuis. ASP una via', *NJB* 2014/675, afl. 13, p. 848-852.

2 Mr. Alrik de Haas is advocaat bij OMVR advocaten te Harderwijk en docent minor/major straf(proces)recht Nieuwe Beroepsopleiding Advocaten, actief betrokken bij Stichting MENS (www.mensenstrafrecht.nl). Mw. mr. Viviënne van de Port is eveneens advocaat bij OMVR advocaten te Harderwijk.

3 Art. 164 lid 6 (1e volzin) WVW.

4 De De Aanwijzing inzake de invordering van rijbewijzen ('Aanwijzing') geeft gevallen aan wanneer hieraan zou zijn voldaan.

5 Art. 164 lid 8 WVW.

6 De rechter toetst aan meer normen dan WVW en Aanwijzing.

7 'Oriëntatiepunten voor straftoemeting en LOVS-afspraken', te downloaden via www.rechtspraak.nl/Procedures/Landelijke-regelingen/Sector-strafrecht/Documents/Oriëntatiepunten-en-afspraken-LOVS.pdf. Oriëntatiepunten zijn geen recht in de zin van art. 79 RO, maar ze worden wel als uitgangspunt voor strafbepaling door de rechter gehanteerd.

Een kwestie van wennen

Bij ZSM heeft videoconsulting een grote rol. Hoe bevalt het horen op afstand en waar moeten advocaten rekening mee houden?

Marlies Kloppenburg

Videoconferentie speelt binnen ZSM een grote rol, niet alleen voor overleg met ketenpartners of het toespreken van verdachten, maar ook voor de piketadvocaat die via een videoconsult bijstand verleent aan zijn cliënt, voor het verhoor. Hoe ga je als advocaat om met telehoren? Wat zijn de voor- en nadelen?

In een proef in meerdere arrondissementen, waaronder Rotterdam, wordt rechtsbijstand op de ZSM-locatie verder uitgewerkt. Ook het videoconsult wordt er onder de loep genomen. Op de ZSM-locatie aan de Marconistraat 2 in Rotterdam heeft Kees de Vries (27) van De Vries & Zantman Advocaten uit Capelle aan den IJssel een paar keer per jaar bureaudienst. Inmiddels is hij redelijk vertrouwd met videoconsulting. Een nadeel volgens hem?

‘Als je samen met je cliënt in een kamer zit, kun je hem zo nodig kalmeren. Dat kan nu niet. Ik heb meegemaakt dat iemand de verhoorkamer uitliep, die bleek niet op slot te zitten.’ De Vries mist het een-op-eencontact met zijn cliënt: ‘Dat vind ik het grootste nadeel. Je cliënt kan schuw zijn en zich afvragen of je wel

echt advocaat bent en geen rechercheur. Ook kan hij bang zijn dat de lijn wordt afgeluisterd. Je kunt iemand bovendien niet recht in de ogen kijken via de videoverbinding.’ Voordeel van het videoconsult vindt De Vries dan weer dat het sneller gaat: ‘Je hoeft niet de hele regio door te rijden.’

Volgens Kees de Vries voelt het tóch anders, zo’n videoconsult. Hij is tot nu toe niet erg enthousiast over het nieuwe fenomeen, en ervaart meer na- dan voordelen: ‘Misschien moeten we daar aan wennen. Je moet ook heel snel kunnen handelen als je in zes uur soms wel zes of zeven verdachten achter elkaar bijstaat. Je bent fysiek minder actief bezig en hebt minder contact met politiemedewerkers dan wanneer je naar een politiebureau gaat. Tijdens een dag met videoconsulten ben je veel meer alleen. Dat is het grote verschil.’

Zijn Rotterdamse collega Lisette van Dinter (31) van advocatenkantoor Van Dinter loopt ook niet warm voor het videoconsult. Ze is tot nu toe slechts één keer ingeroosterd bij ZSM en dat is haar slecht bevallen. Bovendien is ze niet te

spreken over de faciliteiten aan de Marconistraat. ‘Het enige dat goed is, is de videolink. Ik had geen welkom gevoel toen ik daar mijn eerste bureaudienst draaide. Er was bijvoorbeeld niemand die zich voorstelde. De doelstellingen achter ZSM zijn prima, maar de praktische uitwerking kan beter. De fax deed het niet en we hebben geen eigen kopiëerapparaat.’

Van Dinter zou graag zien dat de dienstdoende piketadvocaat een eigen parkeerplaats krijgt. Ook zou ze het prettig vinden om voorafgaand aan haar shift de dienstdoende officier van justitie een hand te kunnen geven. ‘Je zou beter wegwijs gemaakt moeten worden. Het is lastiger contact maken via een videoverbinding, omdat de cliënt het contact als minder persoonlijk ervaart. De meeste cliënten zijn sneller afgeleid, kijken vaker om zich heen en kunnen zich moeilijker op het gesprek concentreren. Het enige voordeel is dat je niet in de file terecht kunt komen op weg naar je cliënt.’

Ook Elvira Kattestaart (31) van het Rotterdamse Advocatenkantoor Rietber-

gen & Partners mist het livecontact met haar cliënt tijdens een videoconsult bij ZSM. 'Als advocaat kun je minder goed beoordelen hoe een cliënt het gesprek ervaart. Sommige cliënten zijn bang dat het gesprek wordt opgenomen. Het is belangrijk om direct het vertrouwen te winnen van een cliënt. Als er weerstand aan de andere kant is, is het belangrijk niets te forceren.'

Haar tips voor collega-advocaten: check of er niemand meer bij je cliënt in dezelfde ruimte is, vraag of de deur van de ruimte dicht is en of er niemand pal achter de deur staat. Aan haar cliënt vraagt Elvira voor aanvang van een videoconsult: kunt u mij goed zien, is het beeld goed? Is het geluid in orde? Ze ervaart het videoconsult als een extra drempel tussen haar en haar cliënt: 'Je kunt iemand niet even een zakdoekje geven als hij of zij in tranen is, want je zit niet samen in één ruimte. Het is allemaal wat afstandelijker.'

De Rotterdamse officier van justitie Maurice van Heemst maakt regelmatig gebruik van videoverbinding: om verdachten toe te spreken, een dagvaarding uit te reiken of een taakstraf voor te stellen. Ook het ketenoverleg met het Veiligheidshuis in Dordrecht heeft dagelijks via videoverbinding plaats. Hij heeft juist goede ervaringen met het videoconsult. Wat ervaart de Rotterdamse officier als voordeel? 'De grotere efficiëntie, nu alle arrestantenverblijven in de acht politiedistricten van Rotterdam en Dordrecht beschikken over televerbindingen.'

Samen met ketenpartners als reclasering, Slachtofferhulp Nederland en de politie kan het Openbaar Ministerie er wat hem betreft nog vaker gebruik van maken. 'Door actuele informatie van al die partners bij elkaar te brengen in bijvoorbeeld het videoketenoverleg kan maatwerk worden geleverd,' aldus Van Heemst. 'Het is iets wat moet groeien.'

COLUMN

Dolph Stuyling de Lange

Afscheid nemen

Het is een bekend fenomeen dat je bij het begin van een relatie eerst écht contact moet maken. Veel organisaties hebben dan ook een introductieprogramma voor nieuwe mensen. Minder bekend is dat bij het afscheid nemen een soortgelijke regel geldt: er dienen niet slechts zakelijke afspraken te worden gemaakt, maar er moet ook op persoonlijk niveau vorm aan het afscheid worden gegeven. Doe je dat niet, dan berokken je aan je eigen kantoor schade toe.

Natuurlijk: rond het vertrek lopen emoties soms hoog op en is iedereen blij als de deur definitief dichtgetrokken kan worden. Maar het persoonlijke afscheid overslaan is onverstandig. Het leidt bij de vertrekkende persoon tot een onplezierig gevoel. Idealiter creëer je de situatie dat degene die vertrekt juist positief terug denkt aan zijn/haar tijd bij het kantoor. En dat die als ambassadeur gaat optreden van je kantoor.

Het negatieve effect van het overslaan van aandacht aan vertrekkers zorgt ook binnen je organisatie voor een 'gat'. Het suggereert dat mensen alleen maar productiemiddelen zijn. En zo'n beeld is voor betrokkenheid en inzet niet goed.

Hoe doe je dat dan: goed afscheid nemen?

1. Zorg dat het afscheid niet als een verrassing komt. Dat is niet alleen nuttig als er geprocedeerd moet worden (dossiervorming), maar het demonstreert dat je zorgvuldig bent in de wijze waarop je met

mensen omgaat. Dus zorg ervoor dat in eerdere gesprekken al is aangegeven dat de situatie zonder drastische veranderingen niet houdbaar is. En wees expliciet als je de beoogde vertrekkende voor het gesprek uitnodigt.

2. Zorg dat de communicatie menselijk en betrokken is: geef de ander tijd om de boodschap te absorberen en maak duidelijk dat het geen afwijzing van de ander als persoon betreft, maar een zakelijk noodzakelijke stap. Zorg ervoor dat die zakelijke kant overtuigend kan worden toegelicht, zonder dat het daarmee tot een 'schop na' wordt.
3. Als de vertrekkende het met dat vertrek niet eens is, bied hem/haar dan aan zich op kosten van kantoor (met een maximum) van deskundig extern advies te laten voorzien.
4. Zorg voor een goede zakelijke vertrekregeling, en wees niet overdadig (dat suggereert dat je eigen tekortkomingen moet afkopen), maar ook niet benepen.
5. Organiseer in overleg met de vertrekkende een passend sociaal afscheid. Veel kantoren besteden veel aandacht aan vertrekkers en binden ze ook ná hun vertrek met 'alumni-programma's' en dergelijke.

Soortgelijke afscheidsregels gelden ook voor cliënten die afscheid nemen: neem ook daar de tijd en energie voor. Zet je heen over eventuele irritatie, trek lering uit de motieven van de cliënt en zorg voor een positief gevoel.

Apostel der mensheid

Pieter Paulus (1753–1796): patriot, bruggenbouwer en grondlegger van de Nederlandse democratie.

Robert Sanders

Tijdens zijn afscheidscollege in 2012 roemde de Maastrichtse hoogleraar Joop van den Berg Pieter Paulus als grondlegger van de Nederlandse democratie. Van den Berg heeft zelfs voorgesteld om het huidige Montesquieu Instituut niet naar de Franse filosoof te noemen, maar naar de eerste voorzitter van de Nationale Vergadering van 1796, de voorloper van de Tweede Kamer. En niet geheel ten onrechte.

Pieter Paulus werd geboren op 9 april 1753 als burgemeesterszoon in het Zeeuws-Vlaamse Axel. Hij bezocht de Latijnse school in Vlissingen om vervolgens naar Utrecht te vertrekken voor de rechtenstudie. Uiteindelijk promoveerde hij eind 1775 in Leiden en vestigde zich als advocaat in Den Haag. Na een korte uitstap als advocaat-fiscaal bij de Rotterdamse admiraliteit zette hij zijn advocatenpraktijk in de Maasstad voort. Hij bleef bestuurlijk actief, als wethouder van Rotterdam en na de Bataafse omwenteling werd hij begin 1795 gedeputeerde voor Holland in de Staten-Generaal.

Hoewel aangetrokken tot het patriotistisch gedachtegoed, nam Paulus het aanvankelijk op voor het stadhoudelijk gezag. In 1773 verwierf hij bekendheid door zijn staatkundige werk *Het nut der stadhoudelijke regering aangetoond*, waarin hij een gematigde positie innam tus-

Pieter Paulus
(1753–1796)

sen Oranjeklanten en Staatsgezinden. Enkele jaren later volgde een vierdelige studie van de Unie van Utrecht. Na onder meer een bezoek aan uitgeweken patriotten in Frankrijk raakte Paulus overtuigd van de idealen van de Franse revolutie. Nog onder het stadhoudelijk regime schreef en publiceerde hij in 1793 zijn 'Republikeinse catechismus' onder de titel *Verhandeling over de vraag: in welken zin kunnen de menschen gezegd worden gelyk te zyn? En welke zyn de regten en pligten die daaruit voortvloeyen?* In deze verhandeling brak hij een lans voor de rechten van de mens en het beginsel van rechtsgelijkheid, voortbouwend op een mengeling van Verlichtingsideeën en Bijbelse gedachten uit het Nieuwe Testament. Het werk zou van grote invloed blijken op de latere constitutionele opvattingen over godsdienst en de scheiding van Kerk en Staat.

Tijdens de Bataafse omwenteling zou Pieter Paulus zelf ook een belangrijke rol spelen. Hij was voorzitter van de commissie die de Hollandse verkla-

ring voor de 'regten en pligten van de mensch en de burger' had opgesteld; een verklaring die in de rest van de voormalige Republiek spoedig werd overgenomen. Ook nam hij het voortrouw in de onderhandelingen met de Fransen, die in de winter van 1795 de grote rivieren waren overgetrokken. Mede door de inspanningen van Paulus aanvaardden de Fransen wat nu Nederland is als 'zusterstaat' en kon (voorlopig) worden voorkomen dat de voormalige Republiek bezet Frans gebied werd.

Paulus ontwierp de nood-grondwet, het 'Reglement', waarin erkenning van de rechten van de mens, kiesrecht voor volwassen mannen, parlementaire vertegenwoordiging en de scheiding van Kerk en Staat waren opgenomen.

In het eerste jaar van de Bataafse Republiek werd Pieter Paulus lid van de Nationale Vergadering, die op 1 maart 1796 bijeenkwam. Paulus werd vrijwel unaniem tot voorzitter gekozen. Deze bijeenkomst zou hem achteraf fataal worden; na afloop trotseerde hij, blootshoofds, dat wil zeggen zonder pruik, de Hollandse winterkou. Hij liep een longontsteking op waaraan hij op 17 maart 1796 overleed. Paulus' *moment de gloire* had nauwelijks meer dan een jaar geduurd en zijn overlijden werd dan ook gezien als een groot verlies voor de jonge Bataafse Republiek.

Augustus
2014

ORDEBERICHTEN

Alles over Woudschoten 3.0

De tweede lichting is gestart aan de nieuwe Beroepsopleiding Advocaten, maar niet iedere (toekomstige) patroon of praktijkbegeleider kent alle vernieuwingen. Om vragen te beantwoorden en om te laten zien wat de veranderde opleiding oplevert, trok de Orde in juni en juli het land in.

De roadshows in de diverse arrondissementen werden goed bezocht. De Orde kon zo uitleggen welke wijzigingen zijn doorgevoerd en laten zien hoe patroons zelf kunnen profiteren van de vernieuwde opleiding.

Zo kunnen patroons in een vroeg stadium meedenken met de specialisatie van hun stagiaire. Aan het begin van de opleiding kiezen stagiaires een leerlijn burgerlijk recht, strafrecht of bestuursrecht, bij voorkeur in het rechtsgebied waarin ze werken. Een van de patroons van een stagiaire uit de voorjaarscyclus prijst dit initiatief: 'Doordat ze met gelijkgezinden in de groep zitten, is het niveau ook hoger.'

Dat is precies het doel van de vernieuwde beroepsopleiding, onder-schrijft Marjan van der List van de Algemene Raad. De opleiding sluit zo

Foto: Jean-Pierre Jans

Eerste roadshow bij Van Doorne.

beter aan bij de praktijk. De stagiaires moeten voorafgaand aan elke cursusdag een opdracht maken en inleveren opdat de stof goed beklijft. Ook is er gedurende de hele stage meer aandacht voor vaardigheden. Patroons helpen met eigen casus inbrengen en kunnen het jaarlijkse eindgesprek bijwonen.

Niet alles is nieuw: elke lichting start nog steeds in Woudschoten. Maar nu zijn er prominente juristen, debaters en interactieve onderdelen. Woudschoten 3.0 dus; je zou er bijna de opleiding nog een keer voor doen.

Meer informatie vindt u op www.beroepsopleiding.advocatenorde.nl.

@ADVOCATENORDE

LAWYER DAS-juristen noemen zich 'lawyer', maar zijn geen advocaat. Volgens DAS snappen klanten het verschil wel...

ELF Nieuwe European Lawyers' Foundation (ELF) vestigt zich op voorspraak van Orde in Den Haag.

EERLIJK PROCES SP stelt Kamervragen over versneld afdoen van zaken door OM. 'Staat dit op gespannen voet met eerlijk proces?'

KEI Advies NOVA inzake digitalisering procesrecht voor hoger beroep en cassatie (#KEI)

ORDEBERICHTEN

Buitenstages raio's en IDR

Kandidaten uit de rechterlijke macht die een buitenstage in de advocatuur lopen moeten aan bepaalde eisen voldoen. De Algemene Raad heeft op 3 maart 2014 besloten dat raio's (rechterlijk ambtenaar in opleiding) beëdigd moeten worden en het Introductieblok van de Beroepsopleiding Advocaten over kernwaarden en gedragsregels moeten volgen. Voor kandidaten Interne Doorstroming Rechterlijke macht (IDR) geldt dat zij beëdigd moeten worden mits de stage minimaal een jaar duurt. Daarnaast moeten IDR kandidaten het Introductieblok en de Major inclusief toets van de beroepsopleiding volgen.

Voor meer informatie

www.advocatenorde.nl/10241/informatie-raio-s-en-idr-kandidaten.html (publicatie april 2014); of neem contact op met de betreffende raad van toezicht.

COLOFON

NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN

Nederlandse Orde van Advocaten

Het *Advocatenblad* is het officiële orgaan van de Nederlandse Orde van Advocaten. De Orde verzorgt de rubrieken Van de Orde, Geschillencommissie, Tuchtrect, Transfers en de column Ten slotte van de landelijk deken.

Samenstelling Algemene Raad Nederlandse Orde van Advocaten

- Walter Hendriksen (algemeen deken)
- Bart van Tongeren (plaatsvervangend deken)
- Hans Vogels
- Marjan van der List
- Bert Fibbe
- Bernard de Leest

Bureau van de Orde

Raffi van den Berg
(algemeen secretaris)

Bezoekadres

Neuhuyskade 94
2596 XM Den Haag
Tel. 070 - 335 35 35
Fax 070 - 335 35 31
E-mail info@advocatenorde.nl
KvK-nummer: 27339260
BTW-nummer: NL002872833B01

Postadres

Postbus 30851
2500 GW Den Haag

Helpdesk

helpdesk@advocatenorde.nl
Tel. 070-335 35 54

Twitter

@Advocatenorde

LinkedIn

Nederlandse Orde van Advocaten

Facebook

Nederlandse Orde van Advocaten

ORDEBRICHTEN

Beleidsregel verzet tegen beëdiging

Een advocaat-stagiaire wordt geschrapt van het tableau als hij of zij niet binnen drie jaar na beëdiging de beroepsopleiding heeft afgerond (artikel 8 lid 3 Advocatenwet). Er is hierbij geen onderscheid tussen de oude beroepsopleiding (op grond van Stageverordening 2005) en de nieuwe (op grond van Stageverordening 2012).

De raden van toezicht hebben besloten tot een beleidsregel in dit kader. Als een advocaat-stagiaire die geschrapt is op grond van artikel 8 lid 3 Advocatenwet een verzoek tot beëdiging doet, dan zal de raad van toezicht tot vijf jaar na schrapping in verzet gaan tegen de beëdiging (artikel 4 Advocatenwet). Als de advocaat-stagiaire binnen de *terme de grâce* alsnog het examen met goed gevolg aflegt, geldt dit niet.

Toetsuitslagen zijn vijf jaar geldig. Een nieuwe beëdiging zou in elk geval tot gevolg moeten hebben dat de advocaat-stagiaire de hele opleiding opnieuw moet doen.

De raden van toezicht besloten tot de bovenstaande beleidsregel op de volgende data:

Naam raad van toezicht	Datum 2014
Raad van toezicht Breda-Middelburg	7 april
Raad van toezicht Overijssel	10 april
Raad van toezicht Noord-Nederland	11 april
Raad van toezicht Noord-Holland	17 april
Raad van toezicht Rotterdam	24/25 april
Raad van toezicht Den Haag	17 april
Raad van toezicht 's-Hertogenbosch	11 april
Raad van toezicht Midden-Nederland	28 mei
Raad van toezicht Amsterdam	16 mei
Raad van toezicht Gelderland	15 april
Raad van toezicht Limburg	19 juni

TRANSFERS

Wie, wat, waar?

Wie vertrok, wie stopte en wie begon voor zichzelf? Bent u zelf onlangs van kantoor gewisseld of eigen baas geworden? Mail uw verhaal of meld u aan via redactie@advocatenorde.nl.

ZELFSTANDIG IN TEAMVERBAND

Op 1 juli trad **Marleen de Putter** (35) toe als partner bij advocatenkantoor Legaltree in Leiden, waar ze zich richt op ondernemingsrecht en mededingingsrecht. 'Mededingingsrecht is volop in ontwikkeling en kan grote invloed hebben voor een onderneming: mededingingsrechtelijke boetes belopen soms tien procent van de jaaromzet van een onderneming. Het partnerschap is een nieuwe uitdaging voor mij. Bij Legaltree heb ik de voordelen van een groot kantoor – 22 ervaren kantoorgenoten, een goede bibliotheek – én de vrijheid om zelf te bepalen hoe ik cliënten bedien en mijn tijd indeel.'

MENING, MAAR GEEN OORDEEL

Strafrechtadvocaat **Dick Pieter Poppe** (36) begon per 1 juli bij Poppe Advocatuur in Kampen. Zijn uitgangspunten: heldere tarieven en een nuchtere aanpak. 'In het strafrecht leer je de mens achter de cliënt zien en wordt vaak duidelijk waarom iemand op een bepaalde wijze heeft gehandeld. Natuurlijk heb ik daar een mening over, maar ik heb geen oordeel. Ik voel me thuis bij de vrijheid, verantwoordelijkheden en de directe manier van werken die een eigen kantoor biedt. Ik werk alleen, maar kan met veel mensen om mij heen sparren over ondernemerschap en zaken.'

NAAR ANDER KANTOOR

Aardenne, mr. H. van:
De Bont Advocaten te
Amsterdam

Balder, mr. M.P.A.: GJ-
Legal te Hoofddorp

Barneveld Binkhuysen,
mr. C.W.J.: Osborne Clarke
N.V. te Amsterdam

Boers, mr.
F.F.: Bachmann
Advocatenkantoor BV te
Amsterdam

Bonnet, mw. mr. S.W.C.:
Keizerhof Advocaten te
Amsterdam

Boonen, mr. P.G.J.M.:
KampsVanBaar Advocaten
te Sittard

Bousie, mr. Th.J.: bureau
Brandeis te Amsterdam

Bruins, mw. mr. T.A.:
De Leon en Bosman
Advocaten te Haarlem

Bruyn, mw. mr. V.M.D.:
Klabou Advocaten te
Sneek

Buchem, mw. mr. F.
van: NautaDutilh N.V. te
Amsterdam

Chaouat, mw. mr. Z.S.:
Lawton Advocaten te
Rotterdam

Chocolaad, mw. mr.
K.T.F.: Schuurman
Kleijweg de Vries
Advocaten te Voorburg

Creij, mw. mr. S. van:
Fort Advocaten N.V. te
Amsterdam

Croezen, mw. mr. K.:
Yspeert WWL Advocaten te
Emmen

Dekker, mw. mr.
G.: Van Zandvoort
Legal, advocaten |
bedrijfsjuristen te Lith

Dijken, mr. T.P. van:
Taner Advocaten te
Lelystad

Duynstee, mr. F.M.M.:
Taxand Nederland B.V. te
Amsterdam

Flikkenschield, mw. mr.

N.: Seebregts & Saey
Strafrechtadvocaten te
Rotterdam

Groenhuijzen, mr. G.M.:
SWG Advocaten te Den
Burg

Gül, mw. mr. F.: Özmen
& Gül Advocaten te
Almere

Hamer, mr. J.C.P. van
den: Corten De Geer
Advocaten te Amsterdam

Hampsink, mw. mr.
B.A.M.: Eisenmann &
Ravestijn te Amstelveen

Hasselt, mr. F.M. van:
Schoemaker advocaten te
Deventer

Hevele, mr. L.E. van:
Advocatenkantoor Den
Hollander te Oostburg

Janssen, mr. M.: Baker &
McKenzie Amsterdam N.V.
te Amsterdam

Köiter, mw. mr. S.:
NedTrain B.V. te Utrecht

Koops, mr. W.J.: de Bont
Advocaten te Amsterdam

Latuputty, mw. mr.
M.: Bouman Nuijens
Advocaten te Amsterdam

Lok, mw. mr. M.E.C.:
DVDW advocaten te Den
Haag

Lucas, mr. T.: De Bont
Advocaten te Amsterdam

Lutje Beerenbroek, mr.
M.G.: Holland van Gijzen
Advocaten en Notarissen
LLP te Amsterdam

Maaren, mw. mr. E.H.
van: Baker & McKenzie
Amsterdam N.V. te
Amsterdam

Maas, mr. S.G.M.: Allied
Advocaten te Huis ter
Heide

Mes, mr. M.T.A.M.:
Mooijman & Mes
Advocaten te Hoorn

Mobron, mw. mr. J.:
DOEN Legal B.V. te Zeist

Muller, mr. M.: KanPiek
Fiscale Advocatuur te
Amsterdam

Nijhof, mr. E.: Wessel
Tideman & Sassen

Augustus
2014

Advocaten te Den Haag
Nimwegen, mw. mr. E.S. van: Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP te Amsterdam
Odink, mr. M.J.: Osborne Clarke N.V. te Amsterdam
Osch, mr. P.J.H.M. van: Floret B.V. te Den Haag
Pelincx, mr. M.J.: De Bont Advocaten te Amsterdam
Postma, mw. mr. D.S.: Eneco Holding N.V. te Rotterdam
Potjewijld, mr. G.H.: De Brauw Blackstone Westbroek N.V. te Amsterdam
Raza, mw. mr. S.: Raza Strafrechtadvocaat B.V. te Rotterdam
Rooy, mw. mr. F.P. de: NautaDutilh N.V. te Amsterdam
Schekkerman, mw. mr. C.S.: JLS Advocaten B.V. te Utrecht
Snoeks, mr. M.L.C.: Phijffer Advocaten te Nijmegen
Stevens, mw. mr. A.M.M.: BAAB-Advocaten B.V. te Den Haag
Sujecki, mr. B.: Bavelaar Advocaten te Amsterdam
Supicic, mw. mr. M.S.J.: Schuit Polak Van den Hout Advocaten te Amsterdam
Tilburg van-Herk, mw. mr. M.M. van: Kneppelhout & Korthals N.V. te Rotterdam
Veenis, mr. J.: Breedijk Veenis Advocaten te Amsterdam
Veenman, mr. E.: De Brauw Blackstone Westbroek N.V. te Amsterdam
Versteegen, mw. mr. S.: Corio Nederland B.V. te Utrecht
Vlieland-Jongerius, mw. mr. R.A.: Van Riet Wijndans Keuter Advocaten te Utrecht
Vos, mw. mr. M.S.: Bierman Advocaten te Tiel
Waard, mw. mr. M. de: De Brauw Blackstone Westbroek N.V. te New York
Wanders, mw. mr. M.: BarentsKrans N.V. te Den Haag
Witt, mw. mr. N: Koevoets Advocaten B.V. te Rotterdam
Wit-Jansen, mw. mr. M.J. de: Asselbergs & Klinkhamer Advocaten te Etten Leur
Woerkom, mw. mr. M.S.H.M. van: The Legal Group te Den Haag
Yousef, mr. G.: Geerdink Advocaten te Oldenzaal

Yspeert, mr. P.H.F.: Dommerholt Advocaten te Groningen
Zwaan, mr. J.J.G. van der: Taxand Nederland B.V. te Amsterdam

NAAR NIEUW(E) KANTOOR OF ASSOCIATIE

Adema Advocatuur & Advies (mw. mr. M.H. Adema te Amsterdam)
Advocatenkantoor Helleman (mw. mr. H.H.M. Helleman te Bussum)
Advocatenkantoor Pura Vida (mw. mr. J. Peeters-de Vormer te Den Haag)
Advocatenkantoor Van der Lem (mw. mr. J.A. van der Lem te Zwolle)
Advocatenkantoor SwaenenBurght (mw. mr. I. van Troost te Rotterdam)
A. Schokking (mw. mr. mds. A. Schokking te Amsterdam)
ASML (mr. O.J. Klaassen te Veldhoven)
BAAB-Advocaten B.V. (mr. J.C.A. Stevens te Den Haag)
Bes Advocatuur (mr. W.S.E. Bes te Haarlem)
Campos Legal (mw. mr. L. ten Velden te Den Haag)
Derogee Advocatuur (mw. mr. W.A. Berghuis te Dordrecht)
D-FOORCE (mw. mr. K.L. Olthoff en mw. mr. A.C. Otten te Bussum)
Dikhoff Van Dongen Advocaten (mr. G.J. Bos, mr. S.F. Dikhoff, en mr. R. van Dongen te Amsterdam)
ENVIR Advocaten B.V. (mw. mr. M.M. Kaajan, mw. mr. F. Onrust, mw. mr. W.D. de Vos, te Amsterdam)
F.S.P. Gijsberti Hodenpijl Advocatuur (mr. F.S.P. Gijsberti Hodenpijl te Amsterdam)
Gielen Advocatuur (mw. mr. C.J.M. Gielen-Trines te Neerkant)
Groos Advocatuur (mw. mr. F.B.M. Groos te Haarlem)
Guido de Wit Advocaten B.V. (mr. E.A. de Boer, mw. mr. D.T. van Donk, mw. mr. A.L.A. de Graaf, mw. mr. A.C.A. Heijman

en mr. G.A. de Wit te Alkmaar)
Hagens Advocatuur (mr. G. Hagens te Den Bosch)
Huddle Law B.V. (mw. mr. J. Hartings en mr. J.A.L.G. Peters te Amsterdam)
Kroonen & Verduilt Advocaten B.V. (mw. mr. M. Kroonen en mw. mr. M.J. Verduilt te Rotterdam)
Legaltree DePutter (mw. mr. M. de Putter te Leiden)
Liebrand Ruijs Advocaten (mw. mr. K. Megens-van Mierlo te Tilburg)
Linda Nelissen Advocaat en Mediator (mw. mr. L.M.H. Nelissen te Houten)
Monster (mw. mr. W.A. Monster te Amsterdam)
Norton Rose Fulbright LLP (mr. M.W. Hubertse te Frankfurt am Main)
N. Rachid Advocaat B.V. (mw. mr. N. Rachid te Schiedam)
Poppe Advocatuur (mr. D.P. Poppe te Kampen)
Reflex Advocaten (mw. mr. C.D. van den Berg en mw. mr. N.M. Wolters te Haarlem)
Rotterdams Recht (mw. mr. I.B. Blaauw-Jansse te Rotterdam)
Senneff in Straffzaken (mw. mr. A. Senneff te Den Haag)
Sett advocaten en belastingadviseurs (mr. K.L. Sett te Vleuten)
Sticht advocatuur (mr. M.F. van Hulst te Utrecht)
Thomas Advocaten (mw. mr. G.G. Kempenaars te Almere)
Van den Eeden Advocaat (mr. L.A.M. van den Eeden te Eindhoven)
Van der Meer Advocaten (mw. mr. A.W.J. van der Meer en mr. P.J. Wapperom te Dordrecht)
VTH Advocatuur (mr. J.J. van 't Hoff te Tilburg)
Willems van Bladel Advocaten (mr. J.C.M. van Bladel en mr. R.P.V.W. Willems te Den Bosch)

UIT DE PRAKTIJK
Akkerman-Snijder, mw. mr. S.I. Amsterdam 01-07-2014
Bakker, mw. mr. A.D. Den Haag 16-06-2014
Bakker, mw. mr. M. 's-Gravenzande 05-06-2014

IEDEREEN IS PARTNER

Na werkzaam geweest te zijn als advocaat familierecht en scheidingsmediator bij verschillende gespecialiseerde kantoren, begon **Rachel Vlieland-Jongerius** (37) onlangs bij RWK Advocaten in Utrecht. 'Er werken hier alleen maar partners, waardoor ik naast advocaat nu ook ondernemer ben. Leuk om ook die aspecten me eigen te maken. De sfeer is goed en mijn medecollega's zijn ervaren specialisten op de vakgebieden arbeidsrecht, ondernemingsrecht en familierecht waardoor cliënten op het hoogste niveau worden bediend. Daarnaast hoef ik nu maar vijf minuten te fietsen vanaf huis. Heerlijk, na twaalf jaar reizen met de trein.'

INFORMEEL SPECIALISATIEKANTOOR

Dat ze goed konden samenwerken wisten collega's **Kristel Olthoff** (40) en **Annette Otten** (50) al, maar sinds kort weten ze ook een eigen familierechtpraktijk te runnen in Bussum. Olthoff: 'D-FOORCE de familierechtpraktijk is een informeel kantoor dat met korte lijnen werkt en alleen familierechtzaken behandelt. Cliënten vertellen wel eens dat ze zich thuis voelen bij ons. Dat vinden we belangrijk: het intermenselijke aspect van ons rechtsgebied is net zo belangrijk als het juridische. Elke dag is voor ons een goede dag: Annette en ik hebben evenveel hart voor de zaak.'

Bastiaanssen-Jacobs, mw. mr. W.A.G.A. Udenhout 01-07-2014
Berlo, mw. mr. M. van Nijmegen 10-07-2014
Berrich, mw. mr. L. Rotterdam 01-07-2014
Besselink, mw. mr. S.F. Amsterdam 01-07-2014
Beukers, mw. mr. L.A. Amsterdam 01-07-2014
Boekkooi, mw. mr. C.R. Amsterdam 01-07-2014
Boersma, mw. mr. S. Rotterdam 01-07-2014
Bos, mr. P.V.F. Den Haag 01-07-2014
Bosman, mw. mr. C.M. Amsterdam 20-06-2014
Demmer, mw. mr. L. Nieuwegein 30-06-2014
Denecke, mw. mr. D.H. Haarlem 08-07-2014
Heeneman, mw. mr. S.M.R. Den Haag 19-06-2014

Dijk, mr. H.H.M. van Den Bosch 01-07-2014
Dobbe, mr. W.F. Amsterdam 30-06-2014
Dohmen, mw. mr. S.M.J. Hoensbroek 14-07-2014
Dubach, mr. A.W.J. Den Bosch 17-06-2014
Efdée, mr. R.J. Groningen 03-07-2014
Engelen, mw. mr. S.M.J. Den Bosch 10-06-2014
Geluk, mw. mr. R.C. Amsterdam 07-07-2014
Generen, mr. G.A. Enschede 03-07-2014
Gendt, mw. mr. S.C. van Amsterdam 01-07-2014
Geus, mr. F.M. de Amsterdam 30-06-2014
Haverbroek, mw. mr. N.B. Amsterdam 16-06-2014
Hoge, mw. mr. W.E. Amsterdam 10-06-2014
Hombergen, mw. mr. A.C.

Amsterdam 01-07-2014
Huisman, mr. L.L. Den Haag 01-07-2014
Jaarsma, mr. R.A. Amsterdam 02-07-2014
Jacobs, mw. mr. B.A. Arnhem 01-07-2014
Jespers, mr. R. Amsterdam 01-07-2014
Kleintjes, mr. L.M.L. Heerlen 20-06-2014
Leuven, mw. mr. A.M. van Amsterdam 01-07-2014
Lieth, mw. mr. C.W. Amsterdam 12-06-2014
Malcontent, mw. mr. W.M.A. Amsterdam 01-07-2014
Man, mw. mr. L. de Amsterdam 01-07-2014
Manen, mw. mr. E. van Enschede 30-06-2014
Mainik, mw. mr. H. Haarlem 17-06-2014
Nieuwland, mr. E. Utrecht 30-06-2014

Oijk, mw. mr. S. van Hoorn 07-07-2014
Oosterhout, mw. mr. C.H.M. van Turnhout 27-06-2014
Overboom, mw. mr. J.C. Amsterdam 01-07-2014
Peters, mr. J.H.N. Almere 30-06-2014
Pfahler, mw. mr. E.M. Amsterdam 01-07-2014
Posthuma de Boer, mr. P. Amsterdam 01-07-2014
Regt, mw. mr. M.M. de Rotterdam 08-06-2014
Rooijendijk, mw. mr. M.J. Amsterdam 01-07-2014
Rook, mw. mr. S.C. Utrecht 11-06-2014
Rutgers, mw. mr. M.J. 01-07-2014
Schoemaker, mw. mr. M.M.J. Utrecht 01-07-2014
Schriek, mw. mr. F.I. van der Amsterdam 12-06-2014
Snel-Hout, van den M.C.

Rotterdam 01-07-2014
Steenberghe, mw. mr. M.T.H. Dordrecht 30-06-2014
Thomas, mw. mr. C.A. Amsterdam 17-06-2014
Timmermans, mw. mr. S. Zwolle 23-06-2014
Verbeek, mr. J. Amsterdam 03-07-2014
Vermeulen, mr. E.M. Rotterdam 09-07-2014
Wettum, mr. W.C.B. van Amsterdam 01-07-2014
Wildekamp, mw. mr. M. Wageningen 03-07-2014
Zanden, P. van der Den Bosch 02-07-2014

OVERLEDEN

Lohuis, mw. mr. F.M.J.A. Rotterdam 02-01-2014
Loon, mr. D. van Soest 02-12-2013

UITSPRAKEN

Van de tuchtrechter

Deze uitspraken zijn geselecteerd en bewerkt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit Hester Uhlenbroek, Ed van Liere, Peter Drion, Harro Knijff, Carel Gaaf, Robert Sanders. De letterlijke tekst van de uitspraken is te vinden op tuchtrecht.nl.

BELANGENCONFLICT

- Hof van Discipline, 20 januari 2014, zaak nr. 6667, ECLI:NL:TAHVD:2014:13.
- Wat een behoorlijk advocaat betaamt.
- Gedragsregel 7 leden 4 en 5.
- Advocaat die optreedt tegen familielid voor wie hij eerder als advocaat heeft opgetreden en met wie hij gebrouilleerd is geraakt, maakt zich schuldig aan (de schijn van) belangenverstrengeling.

Mr. X is in het verleden opgetreden voor zijn neef en diens vennootschap. Mr. X is ernstig gebrouilleerd geraakt met zijn neef en er bestaat al geruime tijd een declaratiegeschil tussen mr. X en de vennootschap. De vennootschap klaagt erover dat mr. X namens een andere cliënt optreedt in een huurprijsgeschil met de vennootschap. De raad van discipline verklaarde de klacht gegrond en legde mr. X een

waarschuwing op. Het Hof van Discipline is in hoger beroep van oordeel dat in elk geval aan de tweede en de derde voorwaarde van Gedragsregel 7 lid 5 niet is voldaan. Partijen hebben in het huurprijsgeschil geen overeenstemming bereikt over de benoeming van een deskundige. Het overleg daarover wordt belemmerd doordat de neef, die feitelijk leiding gaf aan de vennootschap, en mr. X gebrouilleerde familieleden waren en het declaratiegeschil nog niet tot een oplossing hebben kunnen brengen. Bij de neef van mr. X leven volgens het hof gegronde bezwaren om in de gegeven omstandigheden met mr. X in onderhandeling te treden. Daarbij komt dat aangenomen moet worden dat mr. X beschikt over vertrouwelijke informatie over zijn neef, namelijk bekendheid met zijn onderhandlungsstrategie en schikkingsbereidheid die op enig moment tegen de vennootschap gebruikt

zou kunnen worden. Het beroep op de vrije advocaatkeuze van de cliënt van mr. X leidt niet tot een ander oordeel. Het staat deze cliënt vrij om een advocaat te kiezen; het staat mr. X als advocaat evenwel niet vrij om voor deze of een andere cliënt tegen zijn neef op te treden. Het gaat bij toepassing van Gedragsregel 7 om de eigen verantwoordelijkheid van de advocaat; niet de wens van de cliënt staat voorop, aldus ook de toelichting op deze gedragsregel. Het hof bekrachtigt de beslissing van de raad van discipline.

TERUGBELVERZOEK EN OVERNAME STRAFZAAK

- Hof van Discipline, 10 januari 2014, zaak nr. 6628, ECLI:NL:TAHVD:2014:26.

- Gedragsregel 1.
- Ook bij een (terug)belverzoek gelden de regels voor overname van een strafzaak.

Mr. H is voorkeursadvocaat in strafzaken van B en als zodanig aan B toegevoegd. Mr. X heeft – zonder overleg met mr. H – op verzoek van een familielid van B een (terug)belverzoek gedaan aan B, terwijl mr. X wist dat B een eigen advocaat had. Op het bezwaar van de deken dat mr. X heeft gehandeld in strijd met de regels voor overname van een strafzaak overweegt het Hof van Discipline dat als uitgangspunt geldt dat een andere advocaat pas contact met een gedetineerde verdachte mag opnemen, indien de behandelde advocaat voorafgaand is geïnformeerd. Mr. X heeft dat nagelaten. Mr. X had als verweer aangevoerd dat slechts sprake was van een terugbelverzoek in het kader van een

Augustus
2014

oriënterende fase, om te verifiëren of B inderdaad wilde dat hij de zaak zou overnemen. De tuchtrechter verwerpt dat verweer: volgens het hof moet een terugbelverzoek op één lijn worden gesteld met het maken van een bezoekspraak en kan het – gelet op het verzoek van het familielid – niet anders worden beschouwd dan in het kader van de (eventuele) overname van de strafzaak.

Verder had mr. X de vraag opgeworpen of men wel de eis kan stellen direct de behandelend advocaat in kennis te stellen, omdat mogelijk daardoor de band tussen de behandelend advocaat en de cliënt wordt geschonden. Op dit punt overweegt het hof dat mr. X dit vooraf met het familielid van B had kunnen afstemmen. B had dan zelf de afweging kunnen maken zonder dat de behandelend advocaat in dat stadium bij de zaak betrokken werd.

Het hof acht de verplichting vooraf met de behandelend advocaat overleg te voeren niet in strijd met de geheimhoudingsplicht. De regels voor overname van een strafzaak staan niet aan een vrije advocaatkeuze in de weg.

Het hof bekrachtigt de beslissing van de raad.

Nu mr. X al eerder in strijd met de regels voor overname van een strafzaak heeft gehandeld, acht het hof een berisping passend en geboden.

DECLARATIE BETAALD MET GELD VAN DE SPORTVERENIGING

- Raad van discipline Arnhem, 2 december 2013, nr. 13-246, ECLI:NL:TADRARN:2013:167.
- Gedragsregel 1.
- Onvoldoende onderzoek advocaat naar correcte betaling van zijn declaratie. Weigering terug te betalen toen bleek van onterechte betaling.

T, cliënt van mr. X, was penningmeester van een sportvereniging. Zonder toestemming van het bestuur van de vereniging heeft T een bedrag van € 18.000 van de rekening van vereniging overgemaakt naar mr. X ter voldoening van een privé-declaratie. Aan mr. X liet T weten hiervoor toestemming te hebben van de vereniging. De vereniging heeft mr. X verzocht en nadien – via haar advocaat – gesommeerd tot terugbetaling. Mr. X heeft hieraan geen gehoor gegeven. De vereniging heeft een kort geding moeten starten. Na een bespreking in het kader van de klachtprocedure zijn afspraken gemaakt over terugbetaling van het bedrag door mr. X. Een week later dan afgesproken heeft mr. X het bedrag aan de vereniging terugbetaald.

Naar aanleiding van de klachten van de sportvereniging overweegt de raad dat van mr. X verwacht had mogen worden dat hij zijn cliënt op voorhand had gevraagd de toestemming schriftelijk door het bestuur te laten bevestigen. Mr. X had op zijn minst genomen gereede twijfel moeten hebben over de bevoegdheid van T over het bedrag te beschikken. Voorts is de raad van oordeel dat mr. X direct na ontvangst van het bedrag contact had moeten opnemen met de vereniging om duidelijkheid te verkrijgen over de herkomst van het bedrag en om te zorgen voor onmiddellijke terugbetaling. In elk geval had mr. X het bedrag niet langer onder zich mogen houden nadat hem gebleken was dat de betaling onbevoegd was geschied. Het wordt mr. X in ernstige mate aangerekend dat de vereniging een kort geding aanhangig heeft moeten maken en dat mr. X zich vervolgens niet stipt heeft gehouden aan de met de vereniging gemaakte betalingsafpraak. De raad acht de klacht in al zijn onderdelen gegrond en legt aan mr. X, mede gelet op zijn antecedenten, een schorsing op voor de duur van één maand.

NODELOOS IN RECHTE BETREKKEN I

- Raad van discipline 's-Gravenhage, 20 januari 2014, nr. R. 4265/13.172, ECLI:NL:TADRSGR:2014:75.
- Gedragsregel 1.
- Nodeloos procederen is in strijd met zorgplicht jegens wederpartij.

Mr. X entameert namens C, de echtgenote van klager, een kort geding tegen klager. De vorderingen van C worden afgewezen. Mr. X start opnieuw een kort geding tegen klager. De voorzieningenrechter stelt C wederom in het ongelijk en wijst de vordering van klager tot vergoeding van de daadwerkelijk gemaakte kosten toe, omdat sprake is van misbruik van procesrecht. C heeft klager, terwijl zich geen relevante nieuwe feiten hebben voorgedaan, met eenzelfde vordering als in de vorige kortgedingprocedure, nodeloos in rechte betrokken.

Klager verwijt mr. X misbruik van procesrecht.

De raad van discipline oordeelt dat klager, nu hij door mr. X als advocaat van de wederpartij in rechte is betrokken, rechtstreeks belang heeft en dus ontvankelijk is in zijn klacht. De raad overweegt dat de advocaat van de wederpartij in beginsel de vrijheid heeft de belangen van zijn cliënt te behartigen op een wijze die hij passend acht. Hij dient er echter ook voor te zorgen dat de belangen van zijn wederpartij niet nodeloos worden geschaad. In zoverre bestaat een zorgplicht van de advocaat jegens zijn wederpartij. Door nodeloos een kort geding te starten heeft mr. X niet voldaan aan deze zorgplicht. Klacht is gegrond verklaard met oplegging van enkele waarschuwing.

NODELOOS IN RECHTE BETREKKEN II

- Raad van discipline 's-Gravenhage, 20 januari 2014, nr. R. 4138/13.45, ECLI:NL:TADRSGR:2014:77.
- Gedragsregel 1.
- Nodeloos een dagvaarding uitbrengen is in strijd met de zorgplicht jegens de wederpartij.

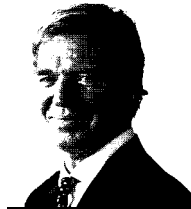
Mr. X heeft, na het verstrijken van de appeltermijn en na daar diverse keren op gewezen te zijn, een appeldagvaarding aan klager laten uitbrengen. Klager heeft hierdoor (advocaat) kosten moeten maken.

De raad acht klager ontvankelijk in zijn klacht, omdat hij door mr. X, als advocaat van de wederpartij, in rechte is betrokken. Aldus heeft klager een rechtstreeks belang. De raad overweegt dat de advocaat van de wederpartij in beginsel de vrijheid heeft de belangen van zijn cliënt te behartigen op een wijze die hij passend acht. Hij dient er echter tevens voor te zorgen dat de belangen van de wederpartij niet nodeloos worden geschaad. In zoverre bestaat een zorgplicht van de advocaat jegens zijn wederpartij. Door in dit geval een appeldagvaarding uit te brengen en pas daarna – na interventie van de deken – te beslissen de dagvaarding niet aan te brengen, heeft mr. X ook jegens klager, als zijn wederpartij, niet gehandeld zoals het een behoorlijk advocaat betaamt. Klacht is gegrond verklaard met oplegging van enkele waarschuwing.

Noot

Uit de twee hiervóór behandelde uitspraken blijkt dat advocaten terughoudend moeten zijn in het voeren van nodeloze procedures. Daarvoor zullen de (financiële) belangen van de wederpartij al snel geschaad worden. Dat kan hen op een tuchtrechtelijke maatregel komen te staan.

TEN SLOTTE

Algemeen deken
Walter Hendriksen

Technologie

Wat was het gebruikelijke communicatiemiddel toen u begon als advocaat? Ik heb nog meegemaakt dat er een telex op kantoor stond. Later kwam de bode door de gangen rennen als ik een fax had. De introductie van e-mail: ik was erbij.

Aan deze technologische veranderingen moest ik denken toen ik een voorwoord schreef voor de Jonge Balie Congresbundel. Het thema van het congres is dit jaar 'Recht en ontwikkeling'. Aan de orde komen maatschappelijke, persoonlijke en technologische ontwikkelingen.

Technologie heeft mijn werk als advocaat, en dat van u ongetwijfeld ook, steeds makkelijker gemaakt. De juiste technologie toepassen kan er ook voor zorgen dat u efficiënter werkt. Daarmee kunt u zich differentiëren van andere juridische aanbieders die minder gebruikmaken van technologie. Dat voorspelt althans de ING in haar laatste sectorvisie advocatenkantoren ('Tweedeling door technologie').

Maar zelfgekozen toepassing van techniek of niet: de advocatuur staat sowieso voor een grote, technologische verandering. Door het project Kwaliteit en Innovatie in de rechtspraak (KEI) hebben we straks een modern procesrecht met digitaal dossier.

Niet alleen in eerste aanleg, maar ook bij hogere rechters kunnen we digitalisering en vereenvoudiging verwachten. Het *Advocatenblad.nl* kopte afgelopen week: 'Rechtspraak voor digitalisering in hoger beroep en cassatie'. Het enthousiasme

blijkt uit een gezamenlijk wetgevingsadvies van de Raad voor de rechtspraak en de president van en procureur-generaal bij de Hoge Raad. Ook de Orde is vóór modernisering van het procesrecht. Ik denk dat de geplande veranderingen de kwaliteit van de rechtspraak ten goede zullen komen. Maar waar de Orde altijd voor zal waken: ook met KEI moeten advocaten hun werk kunnen blijven doen.

Asielrechtadvocaten bijvoorbeeld, met cliënten zonder e-mailadres of computer: moeten zij nou echt als eersten verplicht digitaal gaan procederen? Ook mag KEI partijautonomie niet te veel aantasten. Als partijen gezamenlijk lang uitstel willen aanvragen dan moet dat kunnen. Bovendien voert KEI het procestempo op, maar wordt dat ook gevolgd door rechters die sneller uitspraak doen?

Dit soort zaken houdt mij bezig. De Orde volgt de ontwikkelingen op de voet en zal de belangen van de advocatuur zo nadrukkelijk mogelijk blijven verdedigen. Digitalisering zou pas uitgerold mogen worden als het systeem voldoende veilig, betrouwbaar en gebruiksvriendelijk is. Ook de Rechtspraak wil gelukkig dat de wet pas in werking treedt als de benodigde techniek gereed en operationeel is.

Ik stel me voor hoe over vijftig jaar mijn opvolger herinneringen ophaalt aan technologische veranderingen in zijn of haar carrière. 'Ik heb nog meegemaakt dat KEI werd ingevoerd,' memoreert de toekomstige deken dan bijvoorbeeld. Ik hoop, en vertrouw erop dat het goede herinneringen zullen zijn.

Rechtsstaat in recessie

www.jaarcongres.advocatenorde.nl

Toren C // Ferry Mingelen // Fred Teeven // Thom de Graaf // Carrie Jansen

Volg 2 vakinhoudelijke sessies!

Met een ruime keuze uit **16 sessies** van diverse specialisatieverenigingen en andere aanbieders, waaronder

1e Sessieronde

- Partneralimentatie anno 2014,
- Wetsvoorstel 33818 werk en zekerheid,
- Turkse rechtsstaat in recessie,
- Bedreigingen, kansen en het positioneren in de markt,
- Huurrecht in recessie.

2e Sessieronde

- Rol bijzondere curator bij vechtscheidingen,
- Digitalisering rechtspraak en vernieuwing procesrecht (KEI),
- Rechtsbijstandsverzekering & recht op vrije advocaatkeuze,
- Gedragsrecht,
- Bezuinigingen in de gefinancierde rechtsbijstand.

Deelname € 175

Tot 26 september **Combitarief**
(patroon & stagiaire) € 200

(alle bedragen zijn exclusief btw)

**Het jaarcongres dat
u niet wilt missen!**

5
JAAR
LUSTRUM
EDITIE

AL 5 JAAR HÉT CONGRES VOOR
SUCCESVOL ONDERNEMEN
IN DE ADVOCATUUR

ADVOCATUUR CONGRES 2014

Thema: Ondernemen met lef 20 EN 21 NOVEMBER TE HOUTEN

- **Topsprekers op het gebied van innovatieve strategie, daadkrachtig management én gedurfd ondernemen**
- **Toegesplitst op de praktijk bij advocatenkantoren**

Heeft u het lef om de crisis te trotseren? Bezoek dan het ADVOCATUUR CONGRES 2014.

De komende jaren zal het voor veel advocatenkantoren moeilijk worden om de economische tegenwind te trotseren. Er is visie én daadkracht nodig bij bestuurders en directeuren om hun onderneming door deze turbulente periode te loodsen. En om het kantoor klaar te stomen voor de nieuwe realiteit die zich aandient ná de crisis. Heeft u het lef om écht te innoveren, moeilijke beslissingen te nemen en het roer om te gooien als dat nodig is? Kom dan naar het Advocaat Congres 2014.

Het Advocaat Congres 2014 biedt u in twee zeer intensieve dagen alle handvatten voor het ontwikkelen van een visie, het neerzetten van een strategie en de implementatie daarvan. Dit jaar wordt de aftrap gedaan door een topeconoom die haar visie geeft op het huidige én toekomstige speelveld waarin de advocatuur zich beweegt. Moeten we rekening houden met grote aantallen faillissementen? En hoe gaat u er als bestuurder voor zorgen dat u niet tot die kantoren behoort die ten onder gaan? Een forse uitdaging, die vraagt om visie en het lef om innovatief te ondernemen. Andere grote namen uit het vakgebied gaan eveneens in op het innovatieve lef dat advocatenkantoren moeten tonen om sterker uit de crisis te komen. U vindt alle sprekers in het programmaoverzicht.

Opleidingscertificaat

Na afloop van het congres ontvangt u een op naam gesteld opleidingscertificaat met hierop vermeld het aantal opleidingsuren (13), de namen van de inleiders en een samenvatting van het programma.

GA NAAR WWW.ADVOCATUURCONGRES.NL

- voor een uitgebreide beschrijving van het programma
- voor meer informatie over de sprekers
- om online in te schrijven

Programma

Binnen het thema 'Ondernemen met lef' komen uiteenlopende zaken aan de orde, zoals strategie, innovatie, leiderschap, personeelsmanagement, 'het meekrijgen van de organisatie' en acquisitie. De sprekers zijn belangrijke managementdenkers en innovatieve topondernemers die wetenschappelijke inzichten en succesvolle ervaringen relevant weten te maken voor uw dagelijkse praktijk. Het Advocaat Congres 2014 wordt exclusief georganiseerd voor bestuurders en directeuren van advocatenkantoren. De sessies gaan dan ook over zaken die voor de deelnemers direct herkenbaar zijn. Ook tijdens de informele momenten leidt dit ongetwijfeld tot interessante gesprekken.

Donderdag 20 november 2014

- Opening door **Bert Hokken** (dagvoorzitter)
- De stand van het land, en welke uitdagingen brengt dit met zich mee voor de advocatuur door **prof. Barbara Baarsma**
- Diversiteit in de Advocatuur? De rol van HRM door **prof. Mandy van der Velde**
- Ondernemerschap, innovatie en strategie vanuit de praktijk belicht door topondernemer **Michiel Muller**
- Never waste a good crisis door **prof. Jeroen Smit**
- De slimme organisatie door strateeg, innovator en leiderschapsexpert **Menno Lanting**

Vrijdag 21 november 2014

- Minimal management, veel ingewikkelder is het niet door **topondernemer Paul Verburgt**
- Re-inventing business: ontwrichting business model advocatuur onvermijdelijk door **prof. Henk Volberda**
- De advocaat als HELD: de noodzaak van bevlogen leiderschap voor juridische kennisorganisaties door **dr. Bas Kodden**
- Succesvol én klantgericht innoveren in diensten door **prof. Rudy Moenaert**

**HOK
kEn**

Management & Advies